

CATALYZING CHANGE MET IMPACT

JAARVERSLAG 2021

Inhoudsopgave

	Jaar in het kort	2
1	Directieverslag	3
1.1	Catalyzing Change met impact	4
1.2	Hoe wij waarde creëren	20
1.3	Van doelstellingen naar prestaties	22
1.4	Over BOM Holding BV	26
1.5	Bericht van de raad van commissarissen	36
1.6	Corporate governance	38
1.7	Over dit jaarverslag	41
2	Jaarrekening	42
2.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)	43
2.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2021 (na resultaatbestemming)	45
2.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2021	46
2.4	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2021	47
2.5	Nadere toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2021	59
2.6	Nadere toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2021	77
2.7	Enkelvoudige balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)	83
2.8	Enkelvoudige resultatenrekening over 2021 (na resultaatbestemming)	85
2.9	Nadere toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2021	93
3	Overige gegevens	96
3.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	97
3.2	Statutaire regeling inzake de bestemming van het resultaat	100
4	Bijlagen	101
4.1	Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's	102
4.2	Bijlage 2 Stakeholder-dialoog	104
4.3	Bijlage 3 Juridische structuur	106
4.4	Bijlage 4 Personalía	107
4.5	Bijlage 5 Biografieën raad van commissarissen	108
4.6	Bijlage 6 Biografieën raad van bestuur	110
4.7	Bijlage 7 GRI Content Index	111
4.8	Bijlage 8 Gebruikte begrippen en termen	115
	Our story continues online ...	116

Jaar in het kort

8,6

Klanten waarderen de BOM met een 8,6 gemiddeld.

91%

van onze portfolio-bedrijven dragen bij aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven.

CO₂

CO₂-reductie doelstelling voor 2037 overtroffen. In 2021 stond de teller op 7.337 kiloton, ruim twee keer zoveel als de oorspronkelijke ambitie van 3.600 kiloton.

€118 mio

65 nieuwe en vervolginvesteringen | € 118 miljoen geïnvesteerd vermogen.

5

Elke euro die de BOM investeert, zorgt voor 5 euro van een andere partij.

53

landingen van internationale bedrijven.

165

deelnemers aan ontwikkelprojecten.

12

Betrokken bij 12 aanvragen uit het Nationaal Groeifonds.

€40,9 mio

In totaal werden in Brabant voor € 40,9 miljoen aan Corona-OverbruggingsLeningen verstrekt.

64

deelnemende bedrijven aan onder meer het Investor Readiness Program, Market Readiness Program en het Business Innovation Program Food.

€22 mio

Om innovatieve batterijtechnologie sneller te vertalen naar levensvatbare bedrijvigheid waren we betrokken bij een vervolgronde van € 22 miljoen voor **LeydenJar**.

Pilot

Mede-initiatiefnemer van het **Smart BioMaterials Consortium** (SBMC) dat met een groeifonds-aanvraag van RegMed XB € 56 miljoen ontving voor de bouw van een pilotfabriek.

Oprichting incubators **The Gate** en **B'Wise**.

Startup **Development Report** met Braventure, Provincie Noord-Brabant en Gritd.

Uitrol **Venture Building strategie**: Gezamenlijke Brabantse taal en model om startups consistent te laten schalen.

Winaar **fDi Strategy Award** voor Mid-Sized regions.

Onze impact op economie en samenleving

Catalyzing Change: dat is de belofte van de BOM. Meer dan ooit richten wij ons op versnelling van transitie binnen vier maatschappelijke thema's: duurzame voedselsystemen, klimaatneutrale energieoplossingen, gezonde toekomst en kansrijke sleuteltechnologieën. Op de volgende pagina's laten we zien wat wij in 2021 per thema hebben gedaan om economische en maatschappelijke impact te realiseren.

1

Directieverslag

1.1 Catalyzing Change met impact

Futuristische batterijopslag door LionVolt, precisielandbouw door Trabotyx, plasmatechnologie toepassen met VitalFluid en de zorg toegankelijk maken via zorgrobot SARA. Slechts enkele voorbeelden van de baanbrekende innovaties waarin de BOM in 2021 investeerde. Met forse uitbreiding in zon- en windparken en verduurzaming van campussen en bedrijventerreinen, droeg BOM bij aan een totale CO₂-reductie van 4.027 Kton ten opzichte van fossiele alternatieven. Ondanks reisbeperkingen vestigden 53 hoogwaardige buitenlandse bedrijven zich in Brabant. 64 Startups kregen een boost via acceleratieprogramma's. De oprichting van het Smart Biomaterials Consortium, AgroBots en de European Digital Innovation Hub benadrukken de verbindende functie van regionale ontwikkelingsmaatschappijen binnen innovatieve ecosystemen. Het aanjagen van verandering op de belangrijkste maatschappelijke thema's: dat was voor BOM het jaar 2021.

Inmiddels draagt meer dan 90% van onze portfoliobedrijven en projecten bij aan duurzame voedselsystemen, gezonde toekomst, klimaatneutrale energieoplossingen en kansrijke sleuteltechnologieën. Op deze vier thema's maken we als impactgedreven ontwikkelingsmaatschappij het verschil en dragen we actief bij aan de duurzame versterking van de Brabantse economie.

Krachtig economisch herstel

Hoewel de coronacrisis ook in 2021 doorzette, liet Brabant een sterk economisch herstel zien met een bovengemiddelde groei van het bruto regionaal product van 6%¹. Dit toont de veerkracht van onze regionale economie, met internationale topspelers op het gebied van onder andere hightech, agrofood en health. Ook de ontwikkeling van innovatieve startups en scale-ups ging keihard door.

1 | CBS (2021); landelijk gemiddelde 5%.

Sterker door samenwerking

Om onze impact te vergroten, werken we steeds intensiever samen. Onze inzet op de groeiversnelling van startups is een goed voorbeeld. Samen met de TU/e, Brainport Development, Fontys en Summa College richtten we in 2021 The Gate op, dat bedrijven in de vroege fase koppelt aan de juiste regionale speler. Ook zijn we partner van de Bredase incubator [B'WISE](#), [Braventure](#) en het Brabant Startup Fund (BSF). Met de vier triple helix organisaties REWIN, MidPoint, Brainport Development en AgriFood Capital stemmen we op kwartaalbasis de Brabantse agenda af.

Daarnaast trekken we steeds vaker op met landelijke partners, zoals de andere [regionale ontwikkelingsmaatschappijen](#), [Invest-NL](#), [Invest International](#) en de [Rijkdienst voor Ondernemend Nederland \(RvO\)](#). Samen beschikken we over meer kennis, bieden we een professionele en onpartijdige infrastructuur en kunnen we Nederlandse consortia krachtiger in het buitenland presenteren. Zo maken we meer kans op het aantrekken van landelijke en Europese fondsen. In 2021 waren we betrokken bij 12 aanvragen uit [het Nationaal Groeifonds](#), werkten we bij 7 investeringen samen met Invest-NL en maakten onze collega-ROM's en de ontwikkelingsmaatschappijen in Brabant volop gebruik van door ons ontwikkelde acceleratieprogramma's zoals [het Investor Readiness Program](#).

Verder stonden we in 2021 aan de wieg van het nationale DeepTechFund, dat €250 miljoen beschikbaar heeft voor investeringen in kennisintensieve start- en scale-ups in sectoren als fotonica, quantumtechnologie, nanotech en hightech. Gelijktijdig werken we met Brabantse marktpartijen aan een additioneel fonds van ongeveer €100 miljoen. Ook brachten we namens de landelijke ROM's een intentieverklaring tot stand met [Invest International](#) voor een financieringsfaciliteit van €50 miljoen voor de internationale groeiambities van startups, scale-ups en het innovatief MKB. BOM staat voor aanjagen, verbinden en vernieuwen.

Financiële ontwikkelingen

Dankzij succesvolle exits noteerde de BOM in 2021 met €85 miljoen het hoogste participatieresultaat in haar bijna 40-jarige geschiedenis. Dit resultaat komt in zijn geheel vrij voor nieuwe investeringen in de Brabantse economie. Daarnaast kregen we een [vermogensversterking](#) van €45 miljoen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de provincie Noord-Brabant. Ondanks de opbrengsten van exits kwam het geconsolideerde nettoresultaat uit op een verlies van €0,6 miljoen. Dit hangt samen met de verwerkingsafspraken die we met onze aandeelhouders hebben gemaakt. In lijn met deze afspraken worden positieve resultaten toegevoegd aan het fonds wat leidt tot een hogere schuldpositie in de balans.

De solvabiliteitsratio van de BOM is per 31 december 2021 25,8% (21,2% 2020). De liquiditeitsratio is 21,0 per 31 december 2021 (10,0 2020). Beide ratio's zijn versterkt door forse exit deals als ook door de vermogensversterking vanuit de provincie Noord-Brabant en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

We zien daarnaast een aanzienlijke waardegroei in de investeringsportefeuille waardoor de boekwaarde per balansdatum is toegenomen naar €205,3.

Voor de financiering van onze activiteiten ontvangt de BOM een jaarlijkse subsidiebijdrage van haar aandeelhouders. In 2021 werd een substantiële verlaging van de exploitatiebijdrage vastgesteld. Gezien de grote ambities, maatschappelijke opgaven en aantoonbaar effectieve rol van de BOM als aanjager, verbinder en vernieuwer van de Brabantse economie, zullen we in samenwerking met onze stakeholders oplossingen aandragen om de impact van deze korting op onze bijdrage te minimaliseren. Dit is vastgelegd in een transitieplan.

Organisatie

De BOM wil een aantrekkelijke werkgever zijn. Het in 2021 gestarte programma gericht op vitaliteit, mobiliteit en duurzame inzetbaarheid is een mooie aanvulling op eerder ingezette HR-gerelateerde initiatieven.

In 2021 trad Victor van der Chijs toe als president-commissaris. Victor is de opvolger van René Penning de Vries, die zijn functie neerlegde vanwege het aflopen van zijn tweede vierjarige termijn. Wij zijn René bijzonder dankbaar voor zijn bijdrage in de afgelopen jaren. Met de toetreding van Ellen de Brabander werd de expertise van de rvc versterkt op het terrein van R&D en bedrijfsleven.

Impact corona

Ondanks het sterke economisch herstel hielden we in 2021 oog voor de gevolgen van de coronacrisis. We gingen door met acceleratieprogramma's zoals het Corona (International) Rebuild Program en maakten ons hard voor versnelling van investeringsrondes die door corona waren vertraagd. Daarnaast hielpen we 21 bedrijven aan een Corona-OverbruggingsLening (COL), bovenop de 110 leningen die we in het jaar ervoor al verstrekten. Zelf ondervonden we vooral in onze internationaliseringsactiviteiten impact van de crisis. Zo konden door de reisbeperkingen buitenlandse missies niet doorgaan. Wel organiseerden we enkele succesvolle virtuele events.

De situatie in Oekraïne

Het is onduidelijk welke impact de recente oorlog in Oekraïne op de langere termijn heeft op de Brabantse economie, de activiteiten van onze klanten en partners en de samenleving in het algemeen. De impact laat zich momenteel vooral voelen op het gebied van stijgende (grondstof)prijzen en verstoorde toeleveringsketens. Cybersecurity is voor ons een aandachtspunt, en de roep om een versnelde energietransitie is groter dan ooit. De BOM onderhoudt nauw contact met haar portfoliobedrijven en ondersteunt waar mogelijk.

Vooruitblik 2022

Hoewel het maatschappelijk leed groot is en enkele specifieke sectoren hard geraakt zijn, heeft de coronacrisis ook geleid tot versnelling van positieve maatschappelijke trends. Denk aan de toegenomen digitalisering door thuiswerken, innovaties om de toegenomen druk op de zorg te verlichten en het slimmer omgaan met grondstoffen door problemen in de supply chain. Dit biedt kansen en momentum om ons impactgedreven werk vanuit de regio, met weidse blik, de komende jaren te versnellen.

Ook in 2022 kijken we hiervoor in de eerste plaats naar het Brabantse bedrijfsleven. Want pas als bedrijven innoveren en duurzaam groeien, kunnen ze bijdragen aan maatschappelijke verandering. In 2022 werken wij er naartoe om die impact steeds zichtbaarder te maken voor al onze stakeholders. Dit jaarverslag zien we als een eerste aanzet, waarop we de komende jaren graag voortbouwen.

We kijken terug op een dynamisch jaar, waarin we binnen de kaders van de coronamaatregelen met man en macht hebben gewerkt aan onze missie. De BOM dankt haar aandeelhouders, partners en alle collega's voor hun flexibiliteit, geweldige inzet en niet aflatende energie. Samen maken we Brabant sterker.

Raad van bestuur van BOM Holding B.V.

Brigit van Dijk – Van de Reijt, algemeen directeur

Voedsel

Elk jaar gaat er **1,3 miljard ton** eetbaar voedsel verloren. Tegelijkertijd gaan 800 miljoen mensen met honger naar bed. **Theoretisch gezien zou een kwart van het verspilde voedsel** genoeg zijn om deze mensen te voeden.

1,3
miljard ton
voedsel

Klimaat

Als voedselverspilling een land zou zijn, dan zou het na China en de VS de grootste CO₂-producent ter wereld zijn. 6% komt voort uit de productie van voedsel dat uiteindelijk niet op ons bord belandt. Dat is net zoveel als de jaarlijkse uitstoot van 39 miljoen auto's.

6%
uitstoot van
klimaatgas

Biodiversiteit

Voor de verbouwing van verspilld voedsel gebruiken we ieder jaar

1,4 miljard hectare grond

– meer dan de totale oppervlakte van China. Dat gaat ook ten koste van de biodiversiteit, omdat voor landbouwgrond vaak bossen moeten wijken.

Water

Voor de productie van voedsel dat jaarlijks wereldwijd verloren gaat of wordt verspild, is

250
kubieke km
water

nodig. Dat is genoeg om het meer van Genève drie keer te vullen.

Duurzame voedselsystemen: Brabant hotspot in wereldwijde voedseltransitie

Dankzij stevige posities in hightech, artificial intelligence, voedselverwerking en landbouw heeft Brabant alles in huis om een voortrekkersrol in de wereldwijde voedseltransitie te spelen.

Wij jagen innovatie aan door bedrijven uit de hightech en agrofood aan elkaar te koppelen. Dat doen we sinds 2021 bijvoorbeeld via [de innovatieagenda Landbouw en Voedsel](#), een samenwerkingsverband met de provincie Noord-Brabant, REWIN, Brainport Development en AgriFood Capital. Ook zijn we één van de partners van het project [AgroBots](#), dat vorig jaar ruim € 2,5 miljoen subsidie ontving om versneld agrarische robotica-oplossingen naar de markt te brengen.

Behalve doorontwikkeling in de precisielandbouw ontpopt Brabant zich steeds meer tot hotspot in de wereldwijde eiwit- en voedseltransitie. De BOM speelt hierin een belangrijke rol als aanjager. Zo deden we in 2021 mee aan een financieringsronde van € 15,5 miljoen voor de internationale expansie van insectenkweker [Protix](#). Ook begeleidden we Redefine Meat, [een Israëlische producent van vleesvervangers](#), bij hun vestiging in Brabant.

Onze derde missie binnen dit thema is de optimale benutting van groene grondstoffen. We helpen bedrijven om innovaties sneller naar de markt te brengen en internationale kansen te verzilveren. Zo investeerden we in 2021 samen met VDL € 2 miljoen in [VitalFluid](#), dat plasmatechnologie inzet om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen terug te dringen. Een ander voorbeeld is het [Business Innovation Program Food](#), waarmee we ondernemers helpen bij de ontwikkeling van een winstgevende businesscase rond de optimale inzet van grondstoffen. In 2021 begon de derde editie van dit programma, waarin we samenwerken met de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen in Nederland, Invest-NL en de Rabobank.

Steeds vaker zoeken we de samenwerking met gevestigde bedrijven in de Brabantse voedselverwerkingssector. Met hun ervaring in grootschalige productie kunnen ze startups helpen om de volgende groeistap te zetten en op te schalen. Tegelijkertijd dragen startups ook bij aan de innovatiekracht van corporate bedrijven. Een goed voorbeeld is onze samenwerking met Royal Cosun.

“ Het is één van de doelstellingen van de BOM om ecosystemen te ontwikkelen. Daar hebben wij ook belang bij. Dus daar samen optrekken en kijken hoe je dat kunt vormgeven, dat is superbelangrijk, ook naar de toekomst toe. ”

Hans Meeuwis, CEO Royal Cosun

Vooruitblik 2022

In 2022 gaan we onverminderd door met de internationale positionering van Brabant als dé regio die bijdraagt aan een klimaatneutrale landbouw en voedselproductie. We bouwen voort op onze drie focusgebieden: eiwittransitie, precisielandbouw en optimale benutting van grondstoffen. Binnen het themateam zetten we hier al onze kerncompetenties voor in. Specifiek voor de eiwittransitie benaderen we gericht buitenlandse bedrijven die het Brabantse eiwitcluster kunnen versterken. Ook intensiveren we onze samenwerking met regionale corporates die startups kunnen helpen om versneld op te schalen.

BOM investeert in versnelde marktintroductie onkruid wiedrobot

Uitdaging: De EU wil dat in 2030 tenminste een kwart van de landbouwgrond wordt gebruikt voor biologische teelt. Dit moet onder andere leiden tot [meer biodiversiteit op akkers en een beter inkomen voor landbouwers](#). Gewasbescherming vormt een groot struikelblok. Bioboeren mogen geen chemische middelen gebruiken, waardoor ze zijn aangewezen op handmatige onkruidbestrijding. Dit gaat gepaard met fysiek zwaar werk in een tijd waarin arbeidskrachten toch al schaars zijn.

Oplossing: [Trabotyx](#) ontwikkelt een autonoom rijdende onkruid wiedrobot die vier keer sneller werkt dan een mens. Met deze robot kunnen akkerbouwers besparen op de inzet van seizoenarbeiders, waardoor de winstgevendheid van de biologische teelt toeneemt.

Mijlpalen 2021: Trabotyx haalde bij de BOM en informele investeerders € 0,6 miljoen op. Hiermee ontwikkelde het bedrijf een eerste versie van de robot, die dit jaar in het veld wordt getest. Ook sloot de startup zich aan bij [AgroBots](#), een samenwerkingsverband om versneld agrarische robotica-oplossingen naar de markt te brengen.

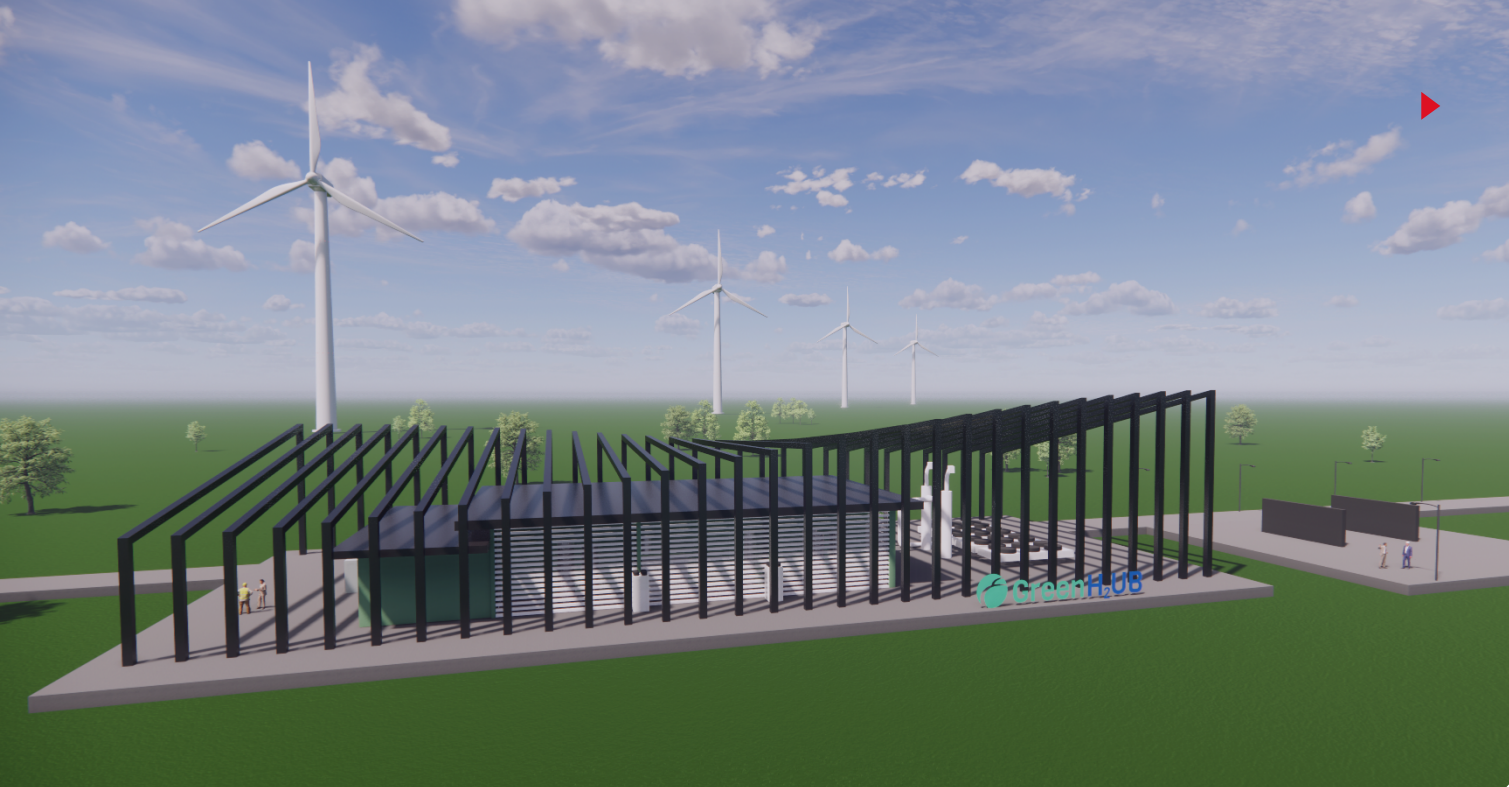

Tim Kreukniet, CEO en oprichter Trabotyx

- “ Als je in technologie voor de landbouwtransitie investeert, heb je een lange adem nodig. Er spelen veel variabelen waar je weinig controle over hebt zoals het weer. En pas over een paar jaar weet je of het een succes wordt. Toch durfde de BOM in een vroege fase in te stappen. Als investeerder heeft de BOM een enorme meerwaarde. Ze pushen ons om de organisatie professioneel neer te zetten, stellen scherpe vragen en helpen ons om de juiste keuzes te maken, waardoor we sneller naar de markt kunnen. ”

Onkruidwiedrobot Trabotyx

Klimaatneutrale Energieoplossingen: Netcongestie vraagt om nieuwe aanpak CO₂-reductie

Om de klimaatdoelen te halen, moet er meer hernieuwbare energie worden opgewekt. Hoe doe je dat optimaal en waar sla je al die duurzame energie en warmte op? Nieuwe technologieën rondom energieopwekking, -opslag en -conversie bieden mogelijk uitkomst. Reden voor de BOM om hier de komende jaren vol op in te zetten.

“Nieuwe technologie is cruciaal om de CO₂-impact van duurzame energieprojecten toekomstbestendig te maken”, vertelt Harmen de Kool, Manager Renewable Energy bij de BOM. “Een van de grootste uitdagingen is het sterk schommelende aanbod van duurzame energie. In combinatie met de snelgroeiende energievraag leidt dit tot inefficiënt gebruik van de netwerkcapaciteit en op sommige plekken tot overbelasting van het stroomnet. Deze zogeheten netcongestie vormt een grote bedreiging voor de energietransitie.”

Samen met Brabantse ondernemers onderzoekt de BOM hoe waterstof kan bijdragen aan een oplossing. We ondersteunen de ontwikkeling van [GreenH₂UB](#), een initiatief om duurzame energie op te slaan in groene waterstof. Verder investeerden we in 2021 in [HoCoSto](#), dat een technologie heeft ontwikkeld om duurzame warmte in ondergrondse bassins op te slaan.

Daarnaast gaan we door met onze investeringen in bewezen technologieën voor energieopwekking, zoals zon- en windenergie. In 2021 investeerden we via Energiefonds Brabant in tien energieprojecten die gezamenlijk goed zijn voor een toekomstige CO₂-besparing van 4.027 kiloton. De totale besparing sinds de start van het fonds in 2013 komt daarmee op 7.337 kiloton, ruim twee keer zoveel als de oorspronkelijke ambitie van 3.600 kiloton in 2037.

Behalve de opwekking van duurzame energie, richten wij ons ook op projecten rondom duurzame warmte en energiebesparing in de gebouwde omgeving en industrie. Speciale aandacht ging in 2021 uit naar de verduurzaming van energie-intensieve processen in de Brabantse industrie. We voerden bij 56 (internationale) bedrijven een energie-innovatiescan uit om te onderzoeken hoe ze hun CO₂-uitstoot kunnen reduceren, bijvoorbeeld door de

opwekking van groene energie en inzet van nieuwe productietechnologieën. Inmiddels zijn we met ruim 10 van die bedrijven in gesprek om ze te begeleiden richting CO₂-neutraliteit.

Vooruitblik 2022

De komende jaren verwachten we veel van onze samenwerking met bedrijven in de Brabantse procesindustrie om hun CO₂-voetdruk te verminderen. Ook zetten we vol in op de ontwikkeling van nieuwe technologieën rondom energieopslag- en conversie. Het doel is om deze technologieën in 2022 in te zetten bij meerdere zon- en windprojecten uit onze portfolio. Daarnaast werken we aan een Brabantse visie op hoe we de energietransitie verder kunnen versnellen. Hierbij kijken we ook naar nieuwe kansen die zich voordoen, zoals het Europese [Just Transition Fund](#) en het nationale [Klimaat- en Transitiefonds](#).

Trending topics 2021

Verbreding stakeholderveld

De BOM vervult een aanjagende en verbindende rol in het maatschappelijke veld en brengt markt en overheid dicht bij elkaar ten behoeve van de concurrentiekracht van Brabant en Nederland. Een voorbeeld hiervan is het door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en Invest-NL gefinancierde Deeptechfund en de oprichting van het DeeptechXL fund. In dit fonds bundelen de BOM, Brainport Development en de Gemeente Eindhoven de krachten met toonaangevende Brabantse corporates en assetmanagers. Voor de komende jaren wordt ongeveer in totaal €350 miljoen ter beschikking gesteld voor de vroege fase financiering van innovatieve deeptech startups.

Op internationaal niveau is er sprake van een sterke samenwerkingsstructuur met de Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het Nederlandse diplomatieke en economische postennetwerk (NBSO) in de strategische buitenlandse markten. Daarnaast lanceerden de landelijke ROM's in 2021, onder leiding van de BOM, een samenwerking met Invest International. Invest International heeft €50 miljoen gealloceerd om in samenwerking met de ROM's de komende twee jaar Nederlandse start- en scale-ups, en innovatief MKB (financieel) te ondersteunen bij hun internationaliseringsambities. Ook fungeren de ROM's als lokale partner voor het Enterprise Europe Network; een ondersteuningsnetwerk gericht op het MKB.

Coca-Cola fabriek in Dongen wordt CO₂-neutraal

Uitdaging: Coca-Cola is slechts een voorbeeld van de vele trajecten met het MKB en bedrijfsleven om verduurzaming van bedrijfsterreinen en industrie te versnellen. Het bedrijf in Dongen wil in 2023 CO₂-neutraal en fossielvrij produceren. Dat betekent dat alle processen – van de productie van de frisdrank tot de verpakking en voorbereiding op transport – moeten worden geëlektrificeerd. Een enorme operatie voor een productielocatie waar jaarlijks honderden miljoenen liters frisdrank worden gemaakt.

Oplossing: In 2020 voerde de BOM samen met haar partner TransitionHERO een Energie Innovatie Studie (EIS) uit, waarbij alle processen van de fabriek zijn geanalyseerd. Dat leverde een helder plan op om de locatie zo snel mogelijk gasvrij te maken. De belangrijkste stap is aansluiting op een nabijgelegen zon- en windpark, waardoor onder andere alle gasgestookte stoomboilers kunnen worden vervangen door e-boilers.

Mijlpalen 2021: In 2021 begon Coca-Cola, onder begeleiding van de BOM en TransitionHERO, met de implementatie van het verduurzamingsplan. Inmiddels zijn de eerste LNG-heftrucks vervangen door elektrische en maken diverse kleinere processen gebruik van nieuwe e-boilers. Dit jaar worden de laatste productieprocessen en heftrucks geëlektrificeerd, zodat Coca-Cola in 2023 volledig fossielvrij en CO₂-neutraal kan produceren.

Gezonde toekomst: Pionieren voor een effectievere zorg

Van diagnostische apparatuur tot operatierobots en medicijnen: Brabant is al jarenlang een broedplaats voor medische innovaties. De komende jaren wil de BOM nog meer bedrijven helpen om hun product of dienst sneller naar de markt te brengen, zodat patiënten eerder kunnen profiteren van medische oplossingen.

Door de vele schakels in het zorgsysteem komen medische startups onderweg veel hobbels tegen. Voordat een nieuw product op de markt komt, moeten bedrijven zonder garantie op succes jarenlang investeren in ontwikkel- en goedkeuringstrajecten met een relatief hoog risico op mislukken. De BOM jaagt innovaties aan, brengt ondernemers, ziekenhuizen en zorgverzekeraars met elkaar in contact en investeert in de risicovolle vroege fase, zodat oplossingen sneller bij de patiënt terechtkomen. Dit past in onze bredere missie om in 2040 alle Brabanders tenminste vijf jaar langer in goede gezondheid te laten leven en het zorgsysteem effectief en betaalbaar te houden.

Een van de gebieden waarin we in 2021 grote vooruitgang boekten, is de regeneratieve geneeskunde. Deze behandelmethode richt zich op herstel of vervanging van falende weefsels of organen, om zo patiënten met chronische aandoeningen uitzicht te bieden op betere kwaliteit van leven of genezing. De BOM is een van de initiatiefnemers van het [Smart BioMaterials Consortium \(SBMC\)](#) en was nauw betrokken bij de groeifondsaanvraag van [RegMed XB](#), dat in 2021 €56 miljoen ontving voor de bouw van een pilotfabriek voor biomaterialen. Ook ondersteunen we individuele bedrijven met coaching en nationale en internationale contacten en vormen we sterke netwerken. Zo werken [STENTi](#) en ons portfoliobedrijf [Vivolta](#) samen aan de opschaling van de productie van elektro-gesponnen bloedvaten.

Een andere ontwikkeling is de samenwerking tussen de BOM, Brainport Development en de Rabobank om de innovatiekracht en het verdienvermogen van Brabantse medische technologiebedrijven te versterken. [Gezamenlijk onderzoek](#) in 2021 bevestigde het beeld dat medtech dankzij de aanwezigheid van wereldspelers zoals Philips en honderden toeleveranciers grote kansen biedt voor Brabant. Behalve biomaterialen, richten we ons ook op medische

robotica en imaging. Zo investeren we al jaren in bedrijven als [Preceyes](#) en [Microsure](#) en sinds 2021 in zorgrobot [SARA](#).

Verder bouwen we voort op de leidende positie van Brabant op het gebied van life sciences. Daarbij zetten we vooral in op precisiegeneeskunde en gepersonaliseerde behandelmethoden. Zo investeerden we in 2021 in Immagine, een bedrijf dat een nieuw kankermedicijn ontwikkelt.

Op internationaal vlak startten we afgelopen jaar een structurele samenwerking met Minnesota (VS), een hotspot op het gebied van medtech. Deze samenwerking is gericht op het generen van new business voor Brabantse bedrijven en het aantrekken van bedrijven die het medtech ecosysteem versterken.

Vooruitblik 2022

Uit [onderzoek](#) in opdracht van de BOM blijkt dat Brabant alles in huis heeft om binnen 10 jaar uit te groeien tot hotspot op het gebied van life sciences & health. We hebben een ijzersterke biofarmaceutische industrie en gooien hoge ogen in de medtech. In 2022 bouwen we voort op bestaande initiatieven en samenwerkingen om innovaties rond biomaterialen, medische robotica, precisiegeneeskunde en gepersonaliseerde behandelmethoden versneld naar de markt te brengen. Op het gebied van Health Tech gaan we verkennen welke rol artificial intelligence (AI) kan spelen bij digitale zorg en preventie.

Trending topics 2021

Nationaal Groeifonds

Het Nationaal Groeifonds stelt consortia van bedrijven, kennisinstellingen en andere stakeholders in staat om te werken aan economische groei voor de lange termijn. Ook de BOM heeft significante inzet gepleegd op de verschillende rondes. In 2021 startten we met de uitvoering van de toegekende aanvragen uit de eerste ronde, zoals RegMedXB, en waren we direct of indirect betrokken bij twaalf aanvragen voor de tweede ronde. Vijf van deze aanvragen werden toegewezen: Nextgen hightech (€633 mln), PhotonDelta (€471 mln), Duurzame Materialen NL (€688 mln), Groenvermogen II (€500 mln) en Biotech Booster (€246 mln). Ook hier willen de ROM's van nog groter strategisch belang zijn. In de evaluatie van de tweede ronde hadden de ROM's een adviserende rol richting het ministerie van Economische Zaken en Klimaat op de onderwerpen valorisatie en aansluiting van regionale ecosystemen.

Oprichting Smart BioMaterials Consortium

Uitdaging: Van kunstmatige, meegroeiende hartkleppen tot stents van microvezels die zieke bloedvaten genezen: de potentie van de regeneratieve geneeskunde is enorm. Maar succes in het lab is nog geen succes in de markt. De ontwikkeling en commercialisering van biomaterialen vraagt hoge investeringen in test-, ontwikkel- en productiefaciliteiten.

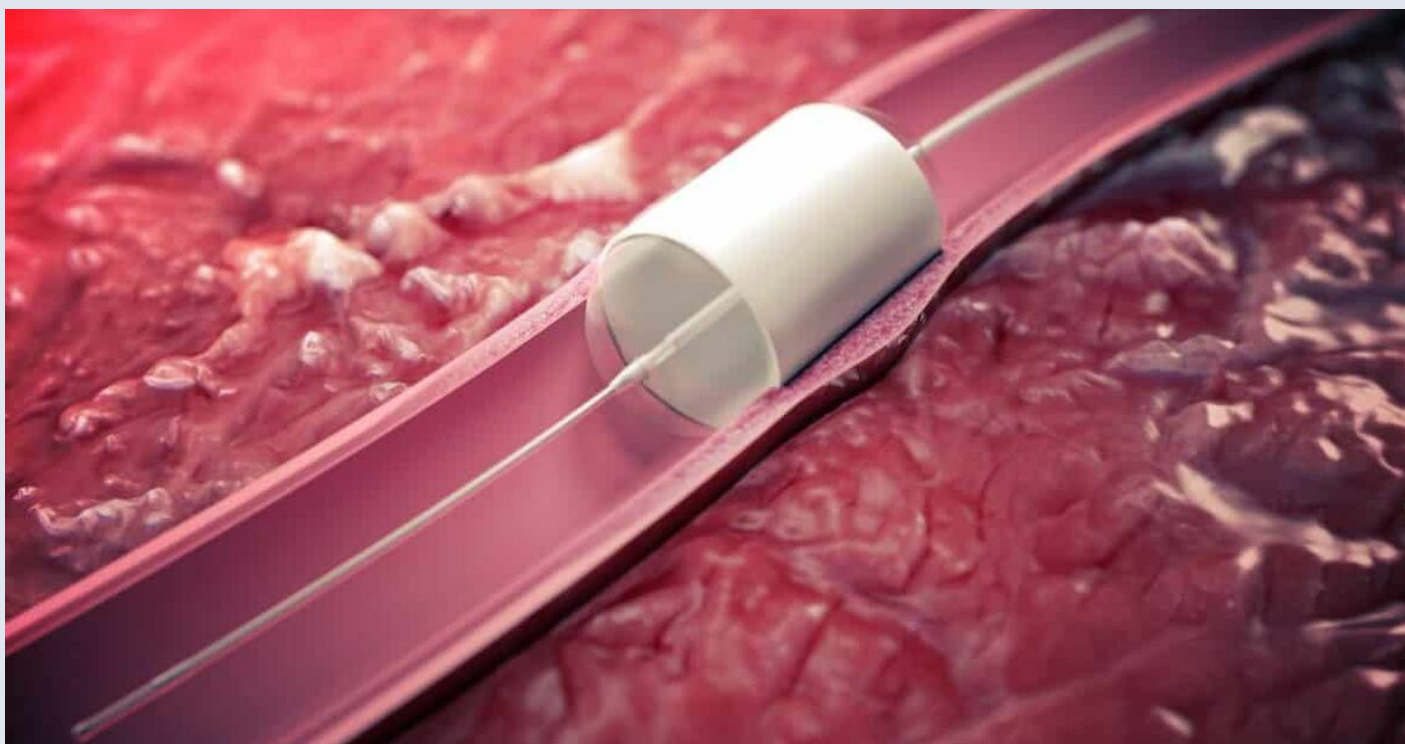
Oplossing: Een publiek-private samenwerking die zich richt op de realisatie van faciliteiten voor de versnelde ontwikkeling en commercialisering van biomaterialen. Het [Smart BioMaterials Consortium \(SBMC\)](#) wil nabij de TU Eindhoven (TU/e) een ontwikkelfaciliteit realiseren, waar bedrijven gezamenlijk toepassingen kunnen ontwikkelen en testen. Ook wil het SBMC de productie van biomaterialen en afbreekbare implantaten naar een industrieel niveau tillen. Hierdoor beschikken we straks over grotere aantallen therapieën geschikt voor de wereldmarkt.

Mijlpalen 2021: De BOM, de TU/e en provincie Noord-Brabant tekenden voor de oprichting van het SBMC. Inmiddels doen zo'n 40 bedrijven mee, waaronder [Xeltis](#), [SupraPolix](#), [STENTiT](#), [Osteo Pharma](#) en [Fujifilm](#). Het initiatief kreeg in 2021 een extra impuls vanuit het Regmed XB programma door [een subsidietoekenning van € 56 miljoen](#) voor de bouw van een landelijke pilotfabriek. Het SBMC ontfermt zich over de uitvoering van het Brabantse deel van dit [Groefonds](#)-project.

Jan Rietsema, directeur SBMC

- “ Door bedrijven na te laten denken over een toekomst met biomaterialen bracht de BOM een gevarieerd cluster bij elkaar dat zich echt committeert aan de doelstellingen van het SBMC. Niet alleen life sciences bedrijven die biomaterialen ontwikkelen, maar ook high tech bedrijven die goed zijn in het industrialiseren. ”

Sleuteltechnologieën: Baanbrekende technologie voor de oplossingen van morgen

Van krachtige batterijen voor duurzame energieopslag tot de inzet van artificial intelligence voor preventieve zorg: innovatieve technologie speelt een sleutelrol bij de oplossing van maatschappelijke vraagstukken.

De BOM ondersteunt bedrijven al jaren bij het ontwikkelen, opschalen en naar de markt brengen van deze baanbrekende technologieën. Daarmee dragen we niet alleen bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, maar ook aan het internationale concurrentievermogen van Brabant. Zo markeerde 2021 de start van een strategische aanpak rond Europese chipproductie, waarin we inzetten op het versterken van het Brabantse ecosysteem in de semiconductor-industrie en op het gebied van geïntegreerde fotonica.

We onderscheiden in onze benadering twee thema's: Future Emerging Technologies en Digitalisering & Circulariteit.

Future Emerging Technologies: Geen elektrisch vliegen zonder nanotechnologie

De luchtvaart staat aan de vooravond van een revolutie: [elektrisch vliegen](#). Naar verwachting vinden de eerste elektrische passagiersvluchten tussen Nederlandse luchthavens al binnen vijf jaar plaats. Een belangrijke voorwaarde hiervoor zijn krachtigere, lichtere batterijen. Met haar jarenlange achtergrond in nanotechnologie en high tech machinebouw heeft Brabant alle ingrediënten in huis om hierin een leidende rol te gaan spelen.

De BOM helpt bedrijven om innovatieve batterijtechnologie sneller te vertalen naar levensvatbare bedrijvigheid. Dat doen we onder andere via ontwikkeling en investering. Zo deden we in 2021 mee aan een vervolgronde van € 22 miljoen voor LeydenJar, dat zich voorbereidt op de massaproductie van zijn [duurzame superbatterij](#). Ook investeerden we in LionVolt, dat nanotechnologie inzet om batterijen lichter, krachtiger, veiliger en goedkoper te maken.

Behalve nanotechnologie richten we ons op drie andere veelbelovende technologieën met een sterke R&D basis in de regio: geïntegreerde fotonica, Additive Manufacturing en Artificial Intelligence (AI). Voor deze zogeheten Future Emerging Technologies zoeken wij aansluiting bij regionale en landelijke R&D-consortia, waarin we de toepassing van innovatie aanjagen, kansrijke startups scouten en de verbinding met internationale kennispartners of bedrijven leggen. Daarnaast dragen we bij aan de totstandkoming van faciliteiten, [zoals in 2021 de 3D-printing pilotfabriek op de Brainport Industries Campus \(BIC\).](#)

Vooruitblik 2022

Voor de Future Emerging Technologies geldt dat we in 2022 actief betrokken blijven bij landelijke initiatieven zoals PhotonDelta, het Battery Competence Center en een mogelijk nieuw consortium rond Additive Manufacturing. Hierbij zal BOM startups en MKB actief ondersteunen en brengen we partners bij elkaar. Onze inzet op digitaliseren richt zich in 2022 vooral op de European Digital Innovation Hub (EDIH). Daarnaast gaan we met een nieuw project specifieke AI-programma's voor startups ontwikkelen en adresseren we de noodzaak tot digitaliseren.

Digitalisering & circulariteit

Behalve aan de ontwikkeling van Future Emerging Technologies, werken we ook aan een versnelde digitalisering en verduurzaming van het innovatieve Brabantse MKB. Door de inzet van nieuwe technologie willen we ervoor zorgen dat Brabant in 2025 20% meer gedigitaliseerde bedrijven telt. Daarnaast streven we naar een halvering van het grondstoffengebruik door Brabantse bedrijven in 2030.

LionVolt versnelt ontwikkeling 3D-batterijtechnologie

Uitdaging: Batterijen spelen een sleutelrol in de energietransitie. Ze helpen om de pieken en dalen in de productie van hernieuwbare energie op te vangen en zijn onmisbaar in het elektrisch vervoer. Om de transitie te versnellen, zijn batterijen nodig die sneller opladen, minder zwaar zijn, meer energie kunnen opslaan en goedkoper zijn.

LionVolt

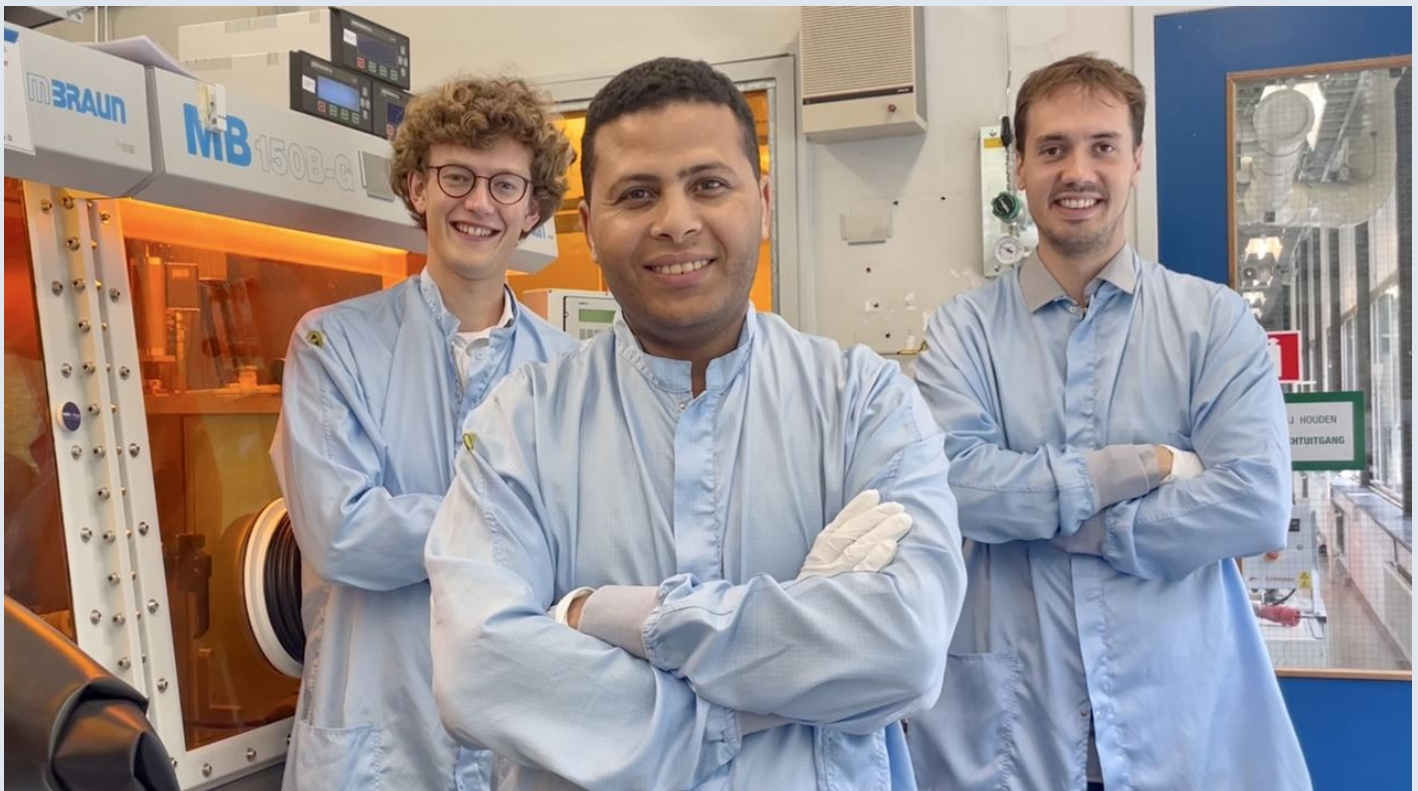
Oplossing: TNO in Holst Center ontwikkelde een revolutionaire 3D-batterijtechnologie, waarbij met behulp van nanotechnologie dunne filmlagen worden aangebracht op metaalfolie. Het Eindhovense **LionVolt** gebruikt deze technologie voor de ontwikkeling van een batterij die lichter is, sneller oplaadt, meer energie kan opslaan en bovendien ook zeer veilig is. Ook draagt de technologie bij aan lagere productiekosten, waardoor de inzet van batterijen financieel aantrekkelijker wordt.

Mijlpalen 2021: LionVolt, een spin-out van TNO in Holst Center, haalde € 4 miljoen op bij onder andere de BOM. Hierdoor kan LionVolt de ontwikkeling van haar revolutionaire batterij versnellen. Ook gebruikt het bedrijf de investering voor de ontwikkeling van schaalbare productielijnen, waarin een grote rol is weggelegd voor Brabantse toeleveranciers. Eén van deze leveranciers is het BOM-portfolio bedrijf SparkNano, dat machines maakt waarmee de dunne laagjes van de batterij worden geproduceerd.

Sandeep Unnikrishnan, CTO Lionvolt

- Disruptieve technologie zoals de onze kan een lokale batterijtoeleveringsketen mogelijk maken, maar het is een complexe puzzel. Alles moet op het juiste moment bij elkaar komen: talent, materialen, productiemachines en kapitaal. De BOM speelt een actieve rol om dit te faciliteren. Ook investeert de BOM in lokale startups in de keten. Dit vergroot de kritische massa, waardoor lokaal en internationaal bewustzijn ontstaat over de positie van batterijtechnologie in Nederland en Noord-Brabant.

Oprichting European Digital Innovation Hub

Uitdaging: Om concurrerend te blijven, moeten bedrijven in de maak- en onderhoudsindustrie hun processen, producten en diensten snel digitaliseren. Vaak weten ze echter niet wat er nodig is of waar ze moeten beginnen.

Oplossing: De Europese Commissie wil dat in heel Europa regionale aanspreekpunten ontstaan voor vragen en uitdagingen rondom digitalisering. Deze [European Digital Innovation Hubs \(EDIH's\)](#) moeten uitgroeien tot one-stop shops die bedrijven advies, training en ondersteuning bieden om adequaat op digitale uitdagingen te reageren, zodat ze ook in de toekomst concurrerend blijven.

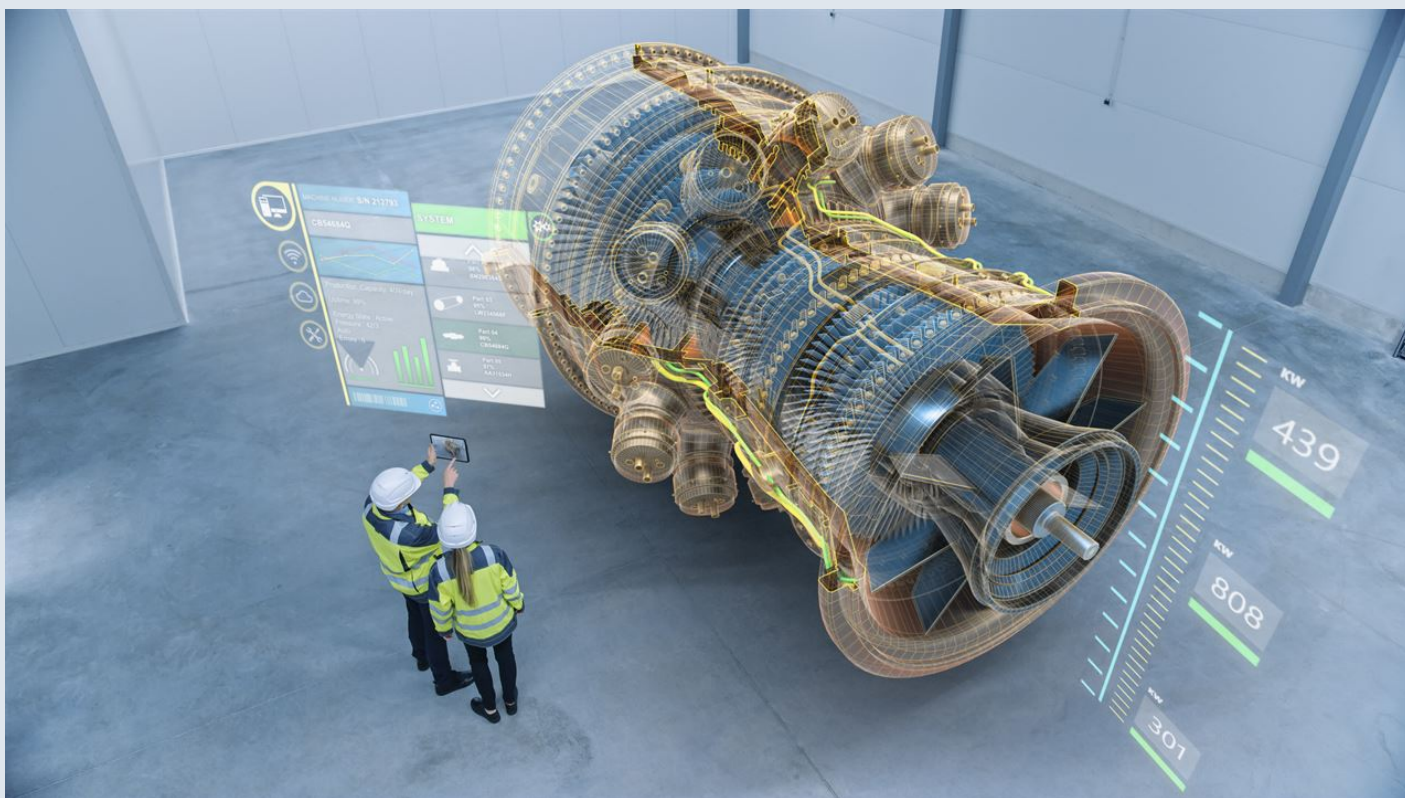

Mijlpalen 2021: Oprichting van een consortium dat jaarlijks 200 MKB-bedrijven in Noord-Brabant, Zeeland en Limburg wil ondersteunen bij hun digitaliseringsambities. Het consortium bestaat uit 14 partijen, waaronder ontwikkelingsmaatschappijen, ondernemersorganisaties en kennisinstellingen. De BOM bracht deze partijen bij elkaar en coördineerde de aanvraag voor erkenning als EDIH met bijbehorende EU-financiering. Ook voert de BOM samen met co-initiatiefnemer FME de directie over de in 2021 opgerichte stichting EDIH Zuid-Nederland.

Frank Donders, manager business development Regio Zuid FME

- “ Als één partij de EDIH Zuid-Nederland mogelijk maakt, dan is het wel de BOM. Zij durven het voortouw te nemen, waardoor er echt iets in beweging komt. Zo hadden we zonder de BOM nooit zo'n sterk consortium kunnen vormen. De BOM stelt altijd het belang van het Brabantse bedrijfsleven voorop en weet andere partijen daarin mee te krijgen. Voor de EDIH is dat cruciaal. Samen bereiken we veel meer bedrijven en kunnen we ze beter helpen. ”

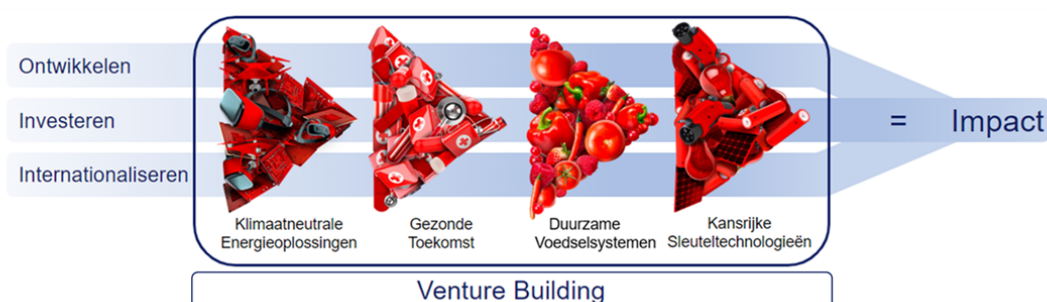

1.2 Hoe wij waarde creëren

Missie

Duurzame versterking van de Brabantse economie: dat is waar de BOM voor staat. Samen met innovatieve ondernemers én onze partners bouwen we aan een internationaal concurrerende economie die banen creëert, innovatie uitlokt en maatschappelijke transitie versnelt. Economisch en maatschappelijk gewin gaan daarbij hand in hand. We richten ons op vier maatschappelijke thema's:

- Klimaatneutrale energieoplossingen
- Gezonde toekomst
- Duurzame voedselsystemen
- Kansrijke sleuteltechnologieën

Strategie

Ondernemerschap speelt een sleutelrol in de duurzame versterking van Brabant. De BOM jaagt innovatie aan en ondersteunt de ontwikkeling van Brabantse startups, scale-ups, het innovatief MKB en corporates, zodat zij optimaal kunnen bijdragen aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven. Daarnaast zien we meerwaarde in betekenisvolle cross-overs. Dit doen we vanuit onze drie kerncompetenties:

- **Ontwikkelen:** Samen met bedrijven, kennisinstellingen en overheden stimuleren wij innovatie en ondersteunen wij startups, scale-ups en het innovatief MKB bij de ontwikkeling van toekomstbestendige verdienmodellen;
- **Investeren:** Wij leveren kennis en risicokapitaal, zodat innovatieve start- en scale-ups kunnen doorgroeien naar de volgende fase in hun ontwikkeling en duurzame energieprojecten daadwerkelijk van de grond komen;
- **Internationaliseren:** Wij trekken innovatieve buitenlandse bedrijven aan en ondersteunen Brabantse ondernemers bij internationale groei.

Venture Building

Ook ondersteunen wij bedrijven steeds vaker via [Venture Building](#). In deze strategie werken we intensief samen met onze Brabantse partners om meer startups te laten doorgroeien naar de volgende fase in hun ontwikkeling. We werken samen ter versterking van een professionele, datagedreven en maatwerkgerichte startup-aanpak.

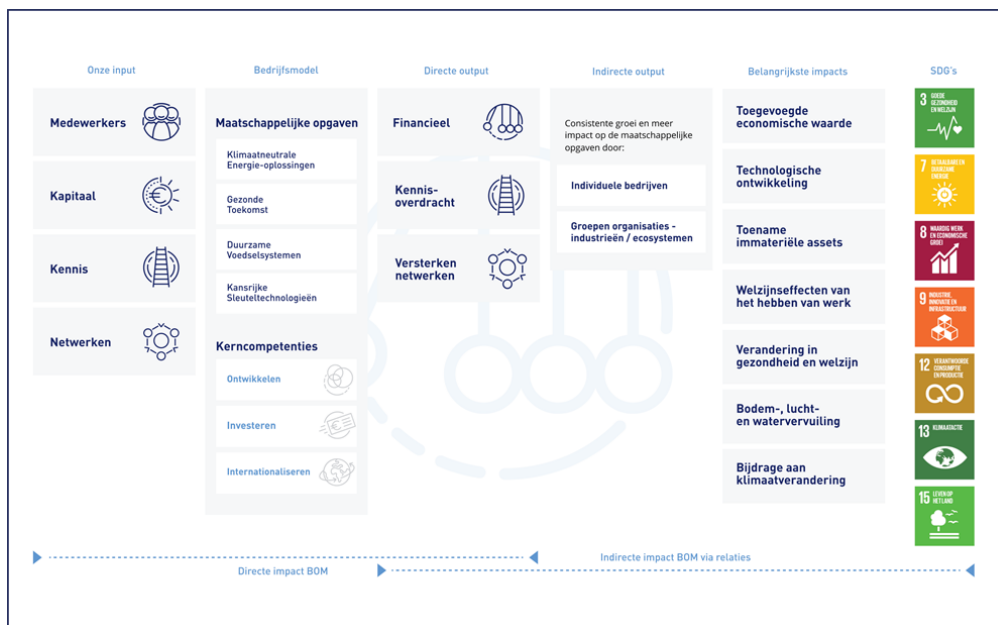
Impact

De BOM wordt steeds meer een organisatie waarin impact verankerd is op strategisch, tactisch en operationeel niveau. In 2021 zijn we gestart met onze Impact Journey. We willen inzicht bieden in hoe wij het verschil maken en welke waarde dit heeft voor onze omgeving. Dit sluit aan bij onze strategische focus en de beweging waarbij innovatie steeds meer maatschappelijk

gedreven is en gezocht wordt naar het creëren van een balans tussen financieel en maatschappelijk rendement.

Het onderstaande waardecreatiemodel laat zien hoe wij onze directe en indirecte impact inzichtelijk willen maken. Zo geven we stapsgewijs invulling aan een ambitiegedreven organisatie.

Waardecreatiemodel BOM

Ga voor meer informatie over onze strategie naar ons [meerjarenplan 2021-2024 'Een horizon voor Brabant'](#).

Trending topics 2021

Corona

Ook in 2021 bleek de coronapandemie nog steeds grote impact te hebben op het Brabantse bedrijfsleven. Dit resulteerde in meerdere rondes van de Corona-OverbruggingsLening (COL), totale omvang €300 miljoen, en het aanbieden van het Corona (International) Rebuild Programma (C(I)RP). Vanuit de COL verstrekten de BOM 131 leningen aan Brabantse ondernemers voor financiële ondersteuning en met het C(I)RP inhoudelijke begeleiding om de consequenties van COVID-19 zo goed mogelijk te mitigeren. Ook beïnvloedde de pandemie de activiteiten op het gebied van internationalisering. Daar waar fysieke missies niet mogelijk waren, zochten we naar digitale alternatieven. Daarnaast werd door de pandemie de afhankelijkheid van bedrijven op kwetsbare wereldwijde ketens duidelijk. Hierop heeft de BOM ingespeeld door in samenwerking met Buck Consultants International te onderzoeken wat de kansen en uitdagingen zijn op het gebied van reshoring, om daar vervolgens zo goed mogelijk op in te spelen.

1.3 Van doelstellingen naar prestaties

In het eerste uitvoeringsjaar van het meerjarenplan 2021-2024 hebben we vrijwel al onze doelstellingen ruimschoots gehaald.

Ontwikkelen: Innovatieprojecten trekken meer deelnemers

In 2021 trokken wij met ontwikkelprojecten zoals Smart BioMaterials Consortium en AgroBots in totaal ruim drie keer zoveel deelnemers dan verwacht. Dat komt vooral omdat bijeenkomsten vanwege de pandemie online werden aangeboden, waardoor de drempel voor deelname lager was. Daarnaast ondersteunden we vanuit ons Venture Building programma een recordaantal bedrijven bij de voorbereiding op bijvoorbeeld een financieringsronde of een marktlancering.

KPI	Prestatie 2021	Doel 2021
Deelnemers ontwikkelprojecten	165	50
Deelnemers groeiversnellingsprogramma's (IRP, MRP, CRP, BIPF) *	64	35

* Zie [Gebruikte begrippen en termen](#) voor toelichting op de afkortingen.

Venture Building-aanpak krijgt ook landelijk vervolg

In 2021 is [Venture Building](#) uitgegroeid tot dé Brabantse strategie om de groei van startups te versnellen. Een belangrijke ontwikkeling in de Brainport regio is de oprichting in 2021 van [The Gate](#), waarvan de BOM één van de founding partners is. The Gate biedt één serviceloket om starters effectief te kunnen laten doorgroeien. Een ander hoogtepunt was de betrokkenheid van de BOM bij [de opening van B'WISE Incubator](#) in februari 2022, waarmee ook West-Brabant over een fysieke hotspot voor regionale startups beschikt.

Inmiddels zijn ook de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen in Nederland aangesloten bij het Venture Building programma. Door landelijk samen te werken krijgen we meer data waardoor we startups nog gericht kunnen ondersteunen bij hun ontwikkeling.

Investeren: Meer ruimte voor investeringen in de risicovolle vroege fase

Door de lage rente en de groeiende hoeveelheid kapitaal dat wereldwijd rendement zoekt, komt er ook in Brabant steeds meer financiering voor startups beschikbaar. Voor bedrijven in de risicovolle vroege fase blijft het echter lastig om financiering aan te trekken. Daarom creëren we nog meer ruimte voor investeringen in deze fase. Dankzij de succesvolle ontwikkeling van enkele portfoliobedrijven die we in 2021 met een goed rendement konden verkopen, hebben we hiervoor de komende jaren extra middelen beschikbaar.

In 2021 realiseerden we 65 nieuwe en vervolginvesteringen, waaronder 21 COL-leningen. Mede dankzij onze succesvolle samenwerking met co-investeerders zoals Invest-NL viel het additioneel aangetrokken geïnvesteerd vermogen aanzienlijk hoger uit dan onze doelstelling (5 t.o.v. 3 euro per 1 euro geïnvesteerd). Daarnaast investeerde BOM € 5,5 miljoen in duurzame energieprojecten.

KPI	Prestatie 2021	Doel 2021
Nieuwe en vervolginvesteringen	65	35
Geïnvesteed vermogen inclusief co-investeringen in € miljoen	118	75
Multiplier	5	3
Exits	6	4
Participatieresultaat* in € miljoen	85	n.v.t.

* Betreft exit-resultaten en rente- en dividendopbrengsten.

Conclusies eindrapport COL

Innovatief MKB, startups en scale-ups door de coronacrisis loodsen: dat was het doel van de Corona-Overbruggingslening (COL). Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat trok hier vanaf april 2020 in diverse tranches in totaal € 300 miljoen voor uit. De regionale ontwikkelingsmaatschappijen, waaronder de BOM, waren samen met [Techleap.nl](https://www.techleap.nl) verantwoordelijk voor de uitvoering. Hieronder volgen de belangrijkste feiten uit [het eindrapport](#) voor Brabant.

COL in Brabant:

- € 40,9 miljoen aan leningen verstrekt
- 131 leningen toegekend
- De meeste bedrijven (73%) vroegen een lening aan tussen EUR 50.000 en EUR 250.000

“ De corona-uitbraak, een pandemie van ongekende proporties, was een acute bedreiging voor bijna alle ondernemers. Veel van hen hebben we kunnen helpen met de diverse steunregelingen. Voor startups, scale-ups en innovatief MKB bood het overbruggingskrediet uitkomst. Bijna 1.000 bedrijven, allemaal met veel potentie omdat ze een rol spelen of gaan spelen bij bijvoorbeeld de energietransitie, digitalisering of verduurzaming, hebben we dankzij de COL voor Nederland kunnen behouden. ”

Stef Blok, voormalig minister van Economische Zaken en Klimaat

Internationaliseren: Brabant trekt weer volop buitenlandse bedrijven

Het aantal gelande projecten in Brabant heeft zich volledig hersteld van de coronadip. In 2021 bevestigden 53 buitenlandse bedrijven hun plan om zich in Brabant te vestigen of hun bestaande aanwezigheid uit te breiden. Van de gelande projecten waren er 10 Brexit gerelateerd. Afgelopen jaar zijn de verdiepende studies op HTSM en ICT & Data Science gepubliceerd. Deze vormen de basis voor het aantrekken van innovatieve buitenlandse bedrijven die passen binnen de Brabantse ecosystemen. Daarnaast worden gevestigde buitenlandse bedrijven beter verbonden met de thema's van de BOM en de kracht van Brabant. Op landelijk niveau werken BOM, NFIA en regionale partnerorganisaties binnen het Invest in Holland netwerk intensief samen aan een nieuwe strategie 'van volume naar value'.

Op het gebied van handelsbevordering werden we door corona beperkt in het organiseren van buitenlandse missies. Alleen op Duitsland hebben wij enkele geslaagde missies kunnen uitvoeren. Andere missies zijn uitgesteld naar 2022 (Israël) of omgezet naar een virtueel event, waaronder een China Agrofood Road Show. In 2021 bezochten we gericht Brabantse bedrijven die internationaal actief (willen) zijn op de strategische markten. Deze activiteiten vallen onder het landelijke Trade Relations Programma van Trade & Innovate NL (TINL). Voor bedrijven met gemeenschappelijke interesses organiseerden we fysiek of digitaal informatie- en netwerkbijeenkomsten. Vanuit het Corona International Rebuild programma uit 2020

ontwikkelden we het Export Accelerator Program dat bedrijven voorbereid op een versnelde groei in het buitenland en ook landelijk is uitgerold. In 2021 zijn 2 succesvolle edities afgerond met deelname van 12 bedrijven en inbreng vanuit 6 regio partners uit het TINL-netwerk. Daarnaast is BOM nauw betrokken bij de voorbereidingen van RVO op het internationaliseringsprogramma van de Brexit Adjustment Reserve (BAR). Dit EU-programma is een tijdelijk stimulans om de meest geraakte bedrijven en sectoren te ondersteunen in het herstellen van omzetverlies.

KPI	Prestatie 2021	Doel 2021
Aantal projecten	53	35
Arbeitsplaatsen	1841	1000
Geïnvesteerd vermogen	369	100

Internationale erkenning voor Brabant als vestigingsregio

Brabant heeft de fDi Strategy Award 2022/2023 voor middelgrote Europese regio's gewonnen. De prestigieuze prijs, die iedere twee jaar wordt toegekend door The Financial Times, is een erkenning voor de manier waarop de BOM in haar proactieve acquisitie vanuit een unieke product-markt combinatie de krachtige Brabantse clusters verbindt aan top innovatie regio's wereldwijd.

Bekijk ook de uitgebreide KPI-tabel in bijlage 1: [Samenhangtabel Materiële onderwerpen](#)

Trending Topics 2021

(Boven)regionale samenwerking

Om de doelgroep van het Brabantse innovatieve bedrijfsleven nog beter te bedienen, werkt de BOM in toenemende mate samen met haar partners. Deze samenwerking gebeurt op regionaal, landelijk en internationaal niveau.

In 2021 hebben we met de triple helix organisaties in Brabant (AgriFood Capital, Brainport Development, Midpoint Brabant en REWIN) ingezet op verdere invulling van de samenwerking. Als ontwikkelingsorganisaties werken we complementair aan elkaar, zowel op strategisch, inhoudelijk als uitvoerend gebied. Een voorbeeld van de samenwerking is de oplevering van de Innovatieagenda Landbouw & Voedsel voor Brabant, die we de komende jaren gezamenlijk gaan uitvoeren.

Landelijk werkt de BOM nauw samen met de collega-ROM's. Met de totstandkoming van ROM InWest in Noord-Holland, zijn de ROM's vanaf najaar 2021 landsdekkend. De goede bovenregionale samenwerking stelt de ROM's in staat om uitvoering te geven aan de ambities van het nationale missiegedreven innovatiebeleid. De ROM's en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat spannen zich in voor het verder invullen van de programmatische samenwerking waarbij de ROM's als collectief instrument worden ingezet. De ROM / EZK evaluatie 2016-2020 dient hierbij als input. Parallel nemen de ROM's deel aan de programmeertafels van IPO om het duurzame verdienvermogen van de economie te vergroten, door het versnellen en opschalen van investeringsprogramma's en bovenregionale projecten. Voor het realiseren van grote transitieopgaven waar de BOM voor staat is de samenwerking met Invest-NL ook van cruciaal belang om zo optimaal in de financieringsvraag van innovatieve bedrijven te voorzien.

Managementteam v.l.n.r. Eelko Brinkhoff, Marc Jansen, Dirk Metsaars, Chantal Dietvorst - ten Tije, Brigit van Dijk - Van de Reijt, Miriam Dragstra, Harmen de Kool en Gert-Jan Vaessen.

1.4 Over BOM Holding BV

Organisatieprofiel

BOM Holding B.V. is een besloten vennootschap waarvan de provincie Noord-Brabant 100% van de aandelen houdt. Binnen de groepsstructuur heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in twee dochtervennootschappen (BOM Business Development & Foreign Investments B.V. en BOM Capital I B.V.) een minderheidsbelang van 49,9%.

De activiteiten van de BOM zijn ondergebracht in werkmaatschappijen die onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van BOM Holding B.V. vallen. Alle dochterondernemingen hebben een specifieke taak en zijn gericht op het leveren van kennis en innovatieondersteuning of het verstrekken van risicodragend kapitaal.

De BOM houdt kantoor in Tilburg en heeft een lokale vertegenwoordiging van twee personen in Nanjing (Jiangsu, China). [Bijlage 3 bevat een overzicht van de juridische structuur.](#)

Activiteiten

Samen met ondernemers, kennisinstellingen en publieke organisaties jagen we de economie aan door te innoveren en te ontwikkelen. Verder richt de BOM zich op startups en scale-ups die de ambitie én de potentie hebben om grote impact te genereren voor de Brabantse economie. Ook financieren we projecten, zoals wind- en zonneparken, die een positieve bijdrage leveren aan de energietransitie.

De BOM is ook internationaal actief. Zo bieden we Brabantse bedrijven en kennisinstellingen toegang tot innovatieve regio's en netwerken in Europa en de rest van de wereld. Daarnaast brengen we de kracht van Brabant onder de aandacht in het buitenland en helpen we

nieuwkomers en gevestigde buitenlandse bedrijven om de kansen in deze regio optimaal te benutten.

De BOM onderhoudt binnen de triple helix nauwe contacten met lokale partners als de provincie Noord-Brabant, gemeenten, REWIN, Brainport, Midpoint Brabant, AgriFood Capital, alle kennisinstellingen, Braventure en het bedrijfsleven. Op landelijk vlak wordt onder meer intensief samengewerkt met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen, Techleap.nl en Invest-NL. Internationaal is er veel contact met buitenlandse bedrijven, Nederlandse ambassades en consulaten, de Chinese provincie Jiangsu en het automotive cluster in Baden-Württemberg.

Funding

Voor de financiering van onze ontwikkel- en internationaliseringsactiviteiten ontvangt de BOM een jaarlijkse subsidiebijdrage van de provincie Noord-Brabant en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Daarnaast hebben onze aandeelhouders risicodragend kapitaal ter beschikking gesteld voor de door ons beheerde investeringsfondsen. De BOM dekt de kosten voor het beheer van deze fondsen uit het fondsvermogen dan wel de fondsresultaten.

Inkoop van goederen en diensten

De diensten en (kantoor)artikelen die wij voor onze bedrijfsvoering inkopen, hebben vanwege hun omvang een beperkte impact op economische-, sociale- en milieuaspecten in de inkoopketen. Wel proberen we door middel van gerichte inkoop eventuele negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken. We spelen geen actieve rol als ketenpartner of in de externe controle op ketenbeheer.

Ketenverantwoordelijkheid als dienstverlener

Als (financiële) dienstverlener zijn we binnen onze investerings- en ondersteuningsactiviteiten in staat om vorm te geven aan onze ketenverantwoordelijkheid. Voordat we in een onderneming of duurzaamheidsproject investeren, vindt een toets plaats op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en integriteit.

Als we signalen krijgen dat bij (potentiële) participaties of projectpartners sprake is van bijvoorbeeld schending van mensenrechten, omkoping en corruptie, het niet naleven van wet- en regelgeving of grote milieurisico's, vindt te allen tijde hoor en wederhoor plaats. Op basis hiervan besluiten we of we (verder) investeren in de onderneming of (blijven) samenwerken in een project.

Interne rollen en verantwoordelijkheden

Bij de BOM werken we in themateams aan de versnelling van vier maatschappelijke transities. In zo'n themateam werken onze kerncompetenties ontwikkelen, investeren en internationaliseren nauw samen. Deze competenties zijn ondergebracht in zogeheten business teams.

De managers van de businessteams zijn verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen op kerncompetentieniveau.

Het managementteam, dat bestaat uit managers van de businessteams en de manager Business Insights & Control, draagt samen met het directieteam zorg voor de operationele voortgang van de gehele BOM-organisatie. Het managementteam (MT) is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen op het niveau van de thema's. Het directieteam is eindverantwoordelijk voor het bewaken van de koers, de toekomststrategie en de beleidsmatige en financiële kaders. De directie legt hierover verantwoording af aan de rvc (raad van

commissarissen) en de aandeelhouders. De rvc houdt toezicht en staat de directie met raad terzijde. Zie voor meer informatie het hoofdstuk corporate governance.

Managementaanpak

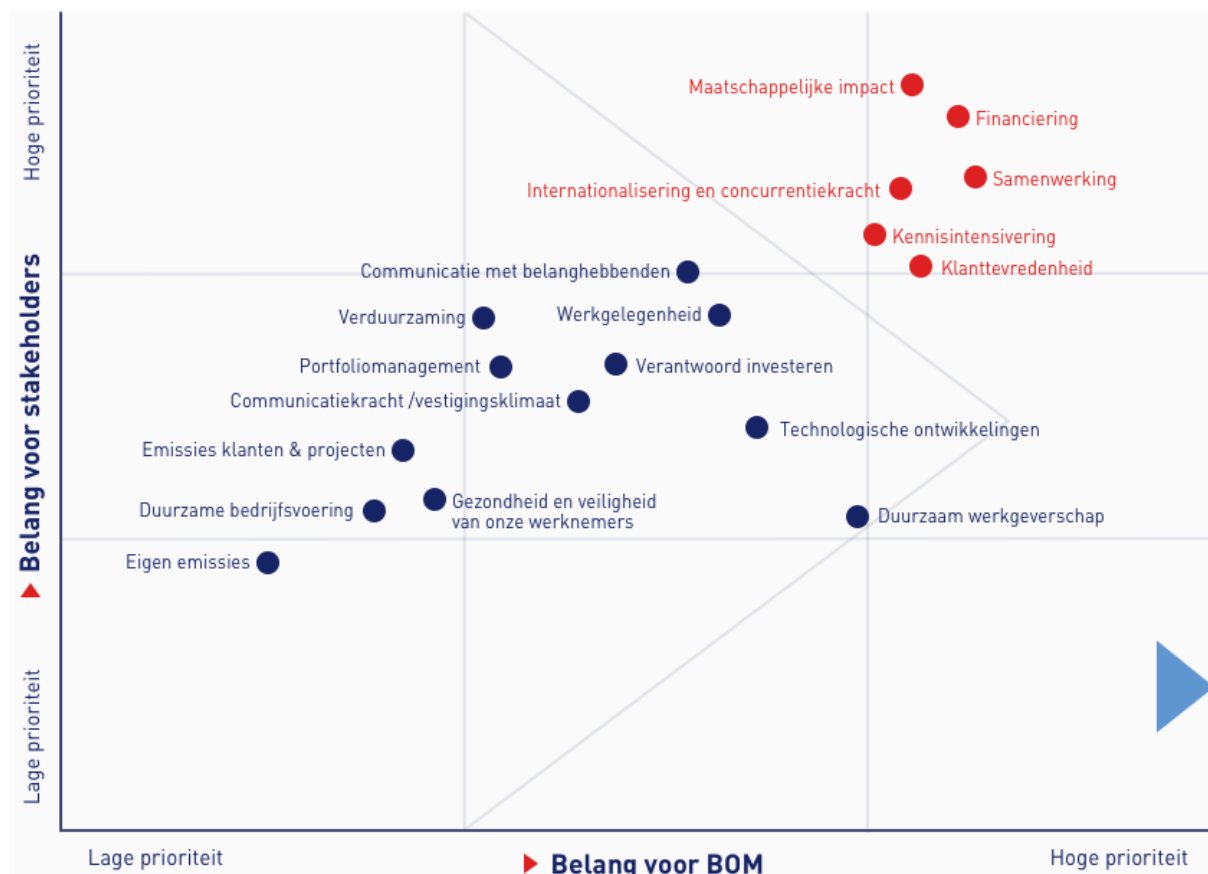
Binnen de kaders van het meerjarenplan 2021-2024 stellen we - samen met beide opdrachtgevers - jaarlijks de ambities, doelstellingen en KPI's vast. Tijdens het kalenderjaar monitoren we elk kwartaal de voortgang van de KPI's en de materiële onderwerpen. Dat doen we zowel intern als extern met de rvc en onze opdrachtgevers. We beoordelen hoe de financiële en niet-financiële resultaten zich (kwantitatief en kwalitatief) ontwikkelen, of er aanvullende maatregelen nodig zijn en wat we kunnen leren. Op basis van die inzichten sturen we gedurende het kalenderjaar bij of bereiden we beleidsaanpassingen voor de toekomst voor.

In onze besturingsfilosofie dragen de businesssteams een gedeelde verantwoordelijkheid voor de resultaten op de verschillende materiële onderwerpen. Het MT kent een collectieve verantwoordelijkheid en speelt hierin een coördinerende rol.

Materiële onderwerpen

De BOM vindt het belangrijk om bij haar stakeholders te toetsen of we binnen onze strategie de juiste accenten leggen. Om die reden voeren we periodiek een materialiteitsanalyse uit, waarbij we onze stakeholders een aantal impactthema's voorleggen. Hierbij gaat het niet alleen om de activiteiten van de BOM zelf, maar ook die van de bedrijven en partners waarmee we samenwerken.

De directie bepaalt de strategie en de interne prioriteiten. De periodieke dialoog met onze stakeholders dient ter validatie van onze strategie. De directie is actief betrokken geweest bij het vaststellen van de materiële onderwerpen. Alle materiële onderwerpen worden geëvalueerd. Waar nodig wordt de strategie of het beleid aangepast.

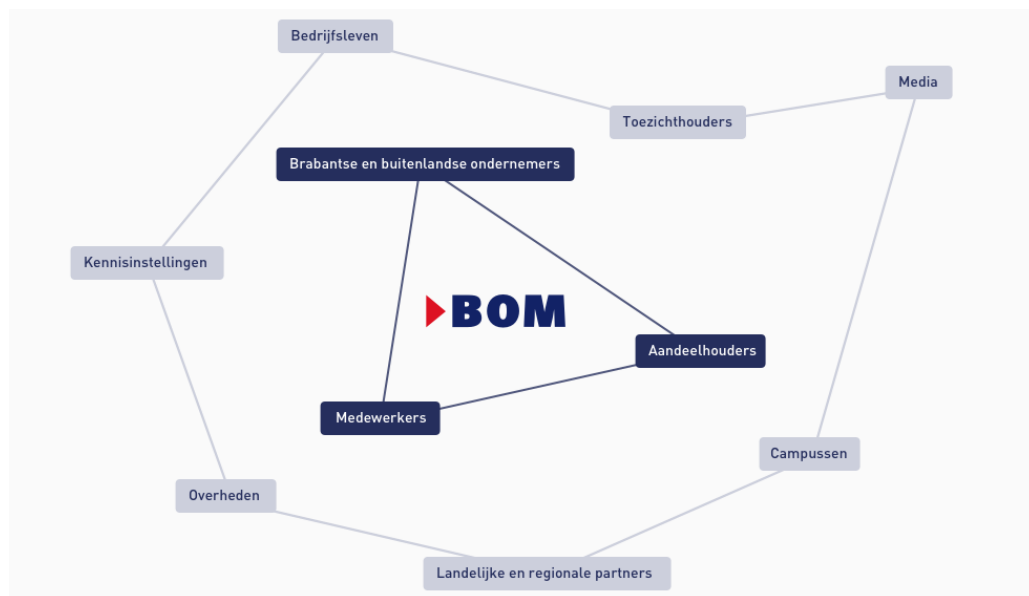

Bovenstaande figuur geeft inzicht in het relatieve belang dat zowel de stakeholders (extern) als de BOM (intern) hechten aan de materiële onderwerpen.

[Bijlage 1](#) bevat een geïntegreerde tabel waarin de samenhang tussen de materiële onderwerpen en onze belangrijkste KPI's wordt verduidelijkt.

Stakeholders

Onze stakeholders zijn alle partijen die een rol spelen in ons proces van waardecreatie of een belang hebben bij onze dienstverlening. Het bestuur, het management en de medewerkers van de BOM staan dagelijks in contact met deze stakeholders.

De tabel in [bijlage 2](#) geeft inzicht in de vorm, doelstellingen en resultaten van de dialogen met onze belangrijkste stakeholdergroepen.

Mirjam Visscher, directeur Regio en Ruimte bij het directoraat-generaal
Bedrijfsleven en Innovatie van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat

“ Brabant is een belangrijke aanjager van de Nederlandse economie. Via de ROM's werkt het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aan de versterking van regionale innovatie ecosystemen. Ook in 2021 heeft BOM zich laten zien als een actieve uitvoerder van ons missiegedreven innovatie beleid en heeft het talloze ondernemers op weg geholpen.

Joost Oorthuizen, CEO Invest International

“ De BOM is – samen met de landelijke ROM's – een belangrijke strategische partner voor Invest International. BOM heeft het voortouw genomen om met de ROM's en Invest International een faciliteit voor start ups van de grond te krijgen. Hiermee bieden we o.a. Brabantse start ups de mogelijkheid hun activiteiten ook buiten Nederland uit te bouwen

Willem van der Leegte, president-directeur VDL Groep

“ BOM en VDL Groep werken steeds vaker samen in de doorontwikkeling van technologieën en startups. We weten elkaar goed te vinden en bouwen samen aan een sterke (Brabantse) economie.

Hilde van der Meer, commissaris NFIA

“ BOM is jarenlang uitvoerend partner van NFIA en heeft hiermee significante impact gehad op het vestigings- en ondernemingsklimaat in Brabant – met BOM's recente fDI award als terechte bekroning. Wij kijken uit naar het vervolgtraject waarin we toekomstige foreign investments nog beter willen laten aansluiten op de maatschappelijke opgaven. Van volume to value ...!”

Sylvia van Es,
President Philips Nederland

“ Ik heb de BOM leren kennen als een actieve partner voor de start up community in de Brainport Eindhoven regio. Philips werkt nauw samen met BOM om o.a. specifieke medtech ontwikkelingen van de grond te krijgen. De lancering van het DeepTechXL fonds is ook een mooi voorbeeld van onze samenwerking.

Stephanie ter Borg, directeur REWIN West-Brabant

“ REWIN en BOM werken actief samen op de missies voor West-Brabant. Zo werken we bijvoorbeeld samen aan oplossingen op het gebied van agrofood, robotisering en halen we ondernemingen als Lemken naar de regio. Bouwen aan een sterk Brabant doen we samen.

Martijn van Gruijthuisen, gedeputeerde Economie,
Financiën, Kennis- en Talentontwikkeling Noord-Brabant

“ In Brabant investeren we met impact. We stimuleren bedrijven die niet alleen ons verdienvermogen versterken, maar ook een bijdragen aan onze innovatiekracht en duurzaamheid. Met de BOM als krachtige uitvoeringsorganisatie investeren we in de economie van morgen en overmorgen.

Jorrit Snijder, voorzitter College van Bestuur van Breda University of Applied Sciences

“ BOM is een strategisch partner van BUAs. Samen helpen we studenten en onderzoekers vooruit om innovatieve ideeën om te zetten in economische bedrijvigheid, ondernemerschap te promoten en interessante banen te creëren voor onze studenten en onze regio.

Risicomanagement

Bij de uitvoering van onze strategie maken we een bewuste afweging tussen de realisatie van (strategische) doelstellingen en de risico's die daarmee samenhangen. De directie en het managementteam zijn verantwoordelijk voor de identificatie van significante risico's, realisatie van de doelstellingen en naleving van relevante wet- en regelgeving.

Risicocategorie	Belangrijkste risico's	Beheersmaatregelen
Strategisch	Mogelijke reputatieschade	Onze positionering als organisatie wordt actief uitgedragen. We monitoren de berichtgeving en het sentiment over de BOM-activiteiten, ketenpartners alsook onze investeringen zowel online als offline. Door de klantwaardering te meten, zijn we in staat onze dienstverlening waar nodig bij te sturen.
	Rolredundantie	Bij het ontwikkelen van nieuwe activiteiten of samenwerkingen wordt expliciet stilgestaan bij een effectieve onderlinge rolverdeling met andere partijen. Door research en (online) monitoring zijn we alert op initiatieven die overlap kunnen hebben met BOM-activiteiten.
Operationeel	Niet realiseren overeengekomen prestaties	De bewaking en evt bijsturing van jaarlijks overeengekomen kpi's vindt periodiek plaats zowel intern als met opdrachtgevers.
	Ondeugdelijk procesbeheer	Het werken met zelforganiserende teams wordt ondersteund door een duidelijk beheerskader met teamdoelstellingen en formele controls. Hierop wordt periodiek gemonitord dat als input voor onderling overleg dient.
	Hoog personeelsverloop	Op personeelsvlak vindt een actieve sturing op ontwikkeling en begeleiding van medewerkers plaats zowel individueel als op teamniveau. Daarnaast hebben de bevindingen uit de employee journey geleidt tot diverse versterkende maatregelen.
	Onveilige ICT-omgeving (Beschikbaarheid, Integriteit, Vertrouwelijkheid)	Er wordt gewerkt met een eenduidig beveiligings- en securitybeleid waar de ICT-omgeving een belangrijk element van vormt. De uitvoering wordt permanent gemonitord en per kwartaal wordt gerapporteerd aan de directie over status en mogelijke issues. Het beleid is vastgelegd in het BOM Informatiebeveiligingsbeleid. Daarbinnen wordt o.a. middels twee-factor authenticatie de toegang tot de BOM omgeving en daarmee de Beschikbaarheid, Integriteit en Vertrouwelijkheid van data bewaakt. Door permanente monitoring en analyse middels het Microsoft365 platform zorgt dit voor een scherp beeld op potentiële risico's waarop geacteerd kan worden. Daarnaast wordt er op applicatieniveau beoordeeld of er sprake is van persoonsgegevens verwerking conform de AVG. Hiertoe worden Verwerkingsregisters aangelegd waarin opgenomen is welke algemene- en bijzondere persoonsgegevens verwerkt worden door de BOM.
Financieel	(Gedeeltelijk) stopzetten subsidies	Periodieke, goede contacten op bestuurlijk en ambtelijk niveau met onze opdrachtgevers zijn van groot belang.
	Onjuiste investeringsfocus	Zowel in de acquisitie-aanpak alsook bij de actieve monitoring van de dealflow en de portefeuille wordt expliciet stil gestaan bij de balans tussen strategische en financiële impact. De investeringscommissies zien hier ook expliciet op toe.

In de bovenstaande tabel beschrijven we de meest relevante risico's die in 2021 BOM-breed van toepassing waren. Ook gaan we in op de beheers- en verbetermaatregelen die we hebben voorbereid of doorgevoerd. De monitoring van deze risico's vormt een vast onderdeel van de directieagenda van de BOM.

Toelichting op de financiële risico's

De BOM beschikt voor de uitvoering van de investeringsopdrachten over een substantieel fondsvermogen. Dit fondsvermogen wordt op afroep ter beschikking gesteld aan de BOM namens de aandeelhouders. Kaders en richtlijnen voor de omgang met overtollige liquiditeiten zijn opgenomen in een treasury-statuuut. Ter optimalisatie van renteopbrengsten mogen we voor tijdelijk overtollige kasgelden alleen gebruikmaken van defensieve financiële instrumenten. Liquiditeiten, deposito's en spaarrekeningen zijn deels ondergebracht bij de provincie Noord-Brabant en deels bij Nederlandse banken die onder toezicht staan van De Nederlandsche Bank en minimaal een 'stable outlook' hebben.

Investeringsrisico

De BOM loopt risico over de middelen die zij investeert in ondernemingen en projecten. Als deze zich niet ontwikkelen zoals op voorhand voorzien, kan dat leiden tot verliezen. De beheersmaatregelen zowel voorafgaand aan het investeren als gedurende de investeringsperiode en bij de exit-strategie maken dit risico beheersbaar. Daarmee voldoen alle fondsen (ruimschoots) aan de rendementsopdracht. Eventuele waardeverminderingen zijn meegenomen in de boekwaardes.

Valuta- en renterisico's

In beginsel voert de BOM haar operationele en financieringsactiviteiten uitsluitend uit in Nederland en de Europese Unie. Hierdoor lopen we in onze reguliere activiteiten slechts beperkte valutarisico's. De BOM loopt renterisico's op de boekwaarde van haar investeringen (inbaarheid van rente op verstrekte leningen). In de balanspositie zit een valutarisico naar aanleiding van verkoop participatie. Dit betreft 3 uitgestelde betalingen in USD (47,8mio). Om in de toekomst dergelijke financiële effecten op posities in andere valuta dan EUR op te vangen, dient er een hedging-statuuut bepaald te worden. Dit is reeds opgestart en zal in 2022 afgerond zijn.

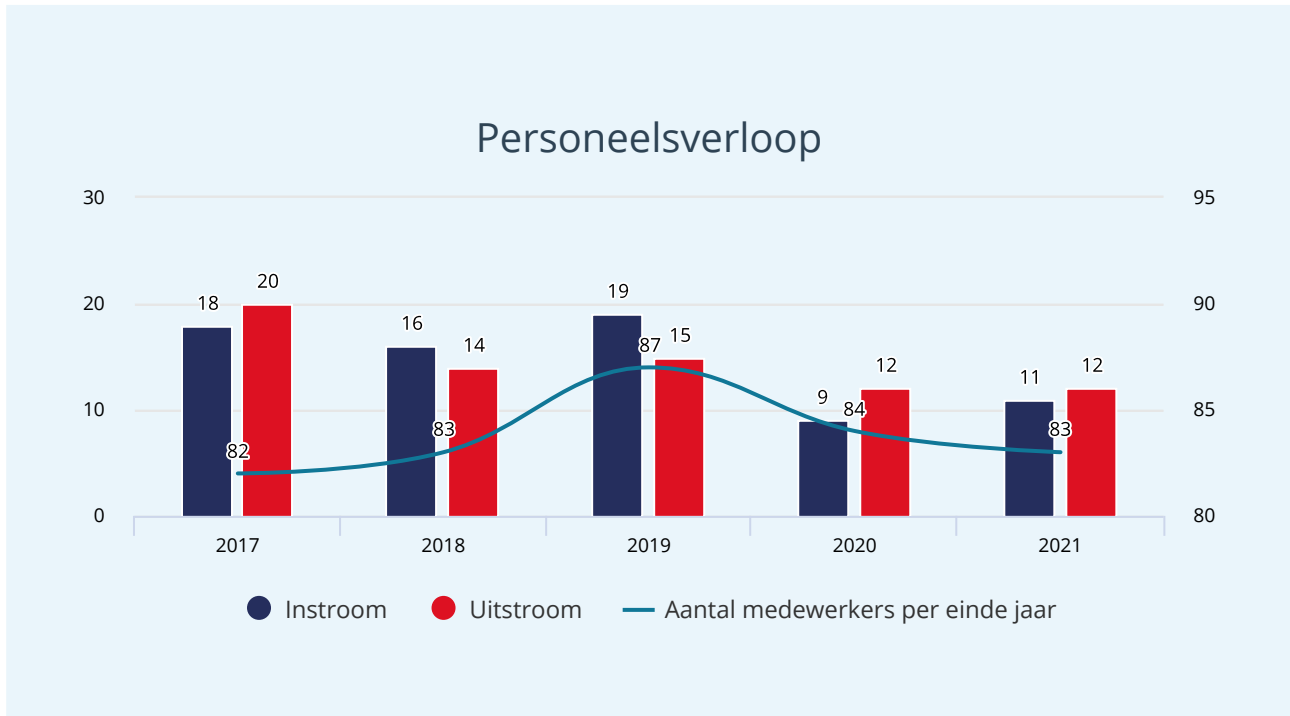
Projectrisico's

Verder loopt de BOM projectrisico's in Europese subsidieprojecten waarin zij deelneemt als penvoerder of projectdeelnemer. Deze risico's hebben vooral betrekking op het mogelijk niet voldoen aan administratieve subsidiebepalingen, waardoor gemaakte kosten uiteindelijk niet worden vergoed.

Organisatie en medewerkers

Zoals in het meerjarenplan 2021-2024 is vastgelegd, streven we de komende jaren naar verdere digitalisering en verduurzaming van de BOM en werken we actief aan de vitaliteit van onze medewerkers. Het personeelsverloop richting 2021 zag er als volgt uit;

Een slagvaardige ontwikkelingsmaatschappij

In 2021 gingen we door met het vergroten van de effectiviteit van onze organisatie. Hiermee willen we de slagvaardigheid en wendbaarheid van de BOM bevorderen. Hoewel de competenties ontwikkelen, investeren en internationaliseren leidend blijven in ons organisatiemodel, wordt onderling actief samengewerkt tussen de themateams: Duurzame Voedselsystemen, Gezonde Toekomst, Klimaatneutrale Energieoplossingen en Kansrijke Sleuteltechnologieën.

Ontwikkeling waarderingsproces

Er is een forse stap gezet in de kwaliteit van het waarderingsproces van participaties en investeringen. Hierbij is de inhoudelijke rol van de investmentmanager centraal gesteld in de waardering van investeringen. Het proces voorziet in een juiste waardering van de participatie met oog voor toekomstige ontwikkelingen vertaald in kansen en risico's, welke worden verwerkt in de gerapporteerde waardering.

Een digitale BOM

Vanuit de roadmap 'Digitale BOM' gingen we in 2021 verder met de digitale transformatie van de BOM. We hebben onze backoffice (Finance en Control) en front-office (CRM) verhuisd naar het Microsoft Dynamics platform. Ook hebben we een portal opgezet, waarmee we bij (potentiële) klanten geautomatiseerd informatie kunnen opvragen over hun situatie en behoeften. Hierdoor krijgen we al vroeg in het contact scherp wat klanten willen, waardoor we ze sneller aan de juiste dienstverlening kunnen koppelen. Uiteraard volgen we bij de uitvoering van onze roadmap de geldende richtlijnen voor privacy en security.

Een duurzame BOM

Sinds 2020 stimuleren wij via een mobiliteitsplan dat medewerkers steeds vaker kiezen voor reizen met het OV, een deelauto of de fiets. Zo kunnen medewerkers gebruikmaken van een elektrische deelauto, een NS-Business Card en is er een hogere kilometervergoeding voor wie een zuinige auto rijdt.

In 2021 waren de trein en elektrisch vervoer al goed voor een kwart van het totaal aantal gereden kilometers. De komende jaren moet dit aandeel verder toenemen. De aanzienlijke stijging van de hoeveelheid kantoorafval in 2021 (zie tabel) hangt samen met verschillende opruimacties (zoals het archief) in coronatijd.

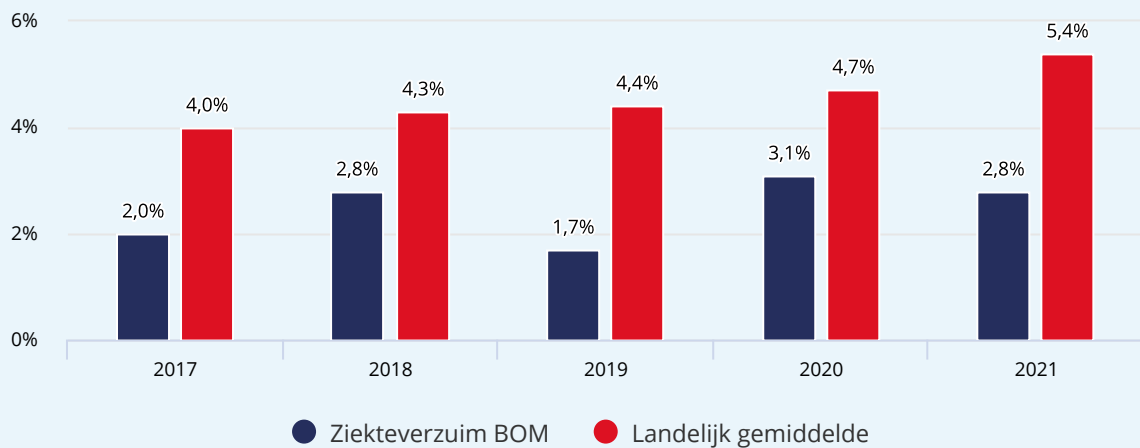
	Nr	Description	Eenheid	2017	2018	2019	2020	2021
CO2 voetprint	Gebouwen							
	1	Consumptie van elektriciteit	kWh	108.189	102.311	93.199	74.781	73.436
	2	Consumptie van aardgas	m3	10.570	9.995	12.007	11.565	14.179
Vervoer								
	3	Brandstofverbruik lease auto's: diesel	liters	5.769	5.053	4.833	2.438	2.855
	4	Brandstofverbruik lease auto's: benzine	liters	nvt	nvt	nvt	915	1.633
	5	Brandstofverbruik lease auto's: LPG	liters	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	6a	Vliegkilometers (< 500 km)	kilometers	351	2.116	929	386	0
	6b	Vliegkilometers (501-1600 km)	kilometers	4.427	23.033	12.731	0	0
	6c	Vliegkilometers (> 1600 km)	kilometers	373.035	745.968	458.454	44.696	50.757
		Aantal kilometers werkverkeer Trein	kilometers					18.015
		Aantal kilometers werkverkeer elektrisch	kilometers					17.838
	7	Totaal aantal kilometers werkverkeer	kilometers	287.922	264.891	260.270	115.663	124.039
Afval / papier	Papier							
	8	Aantal pakken papier ingekocht	Pakken à 500 vel	480	240	240	120	120
	9	Gewicht papier per m2	Gram	80	80	80	80	80
Afval								
	10	Hoeveelheid kantoorafval: gemengd	kg	47.208	47.208	47.208	23.485	43.008
	11	Hoeveelheid kantoorafval: plastic ter recycling aangeboden	kg	6.960	6.960	6.960	3.462	6.720
	12	Hoeveelheid kantoorafval: papier ter recycling aangeboden	kg	48.268	48.268	48.268	24.012	43.008
Divers								
	13	Aantal m2 kantoorruimte	m2	1.568	1.568	1.568	1.568	1.568
	14	Aantal FTE's per 31-12	FTE's	74,35	76,82	77,18	75,38	76

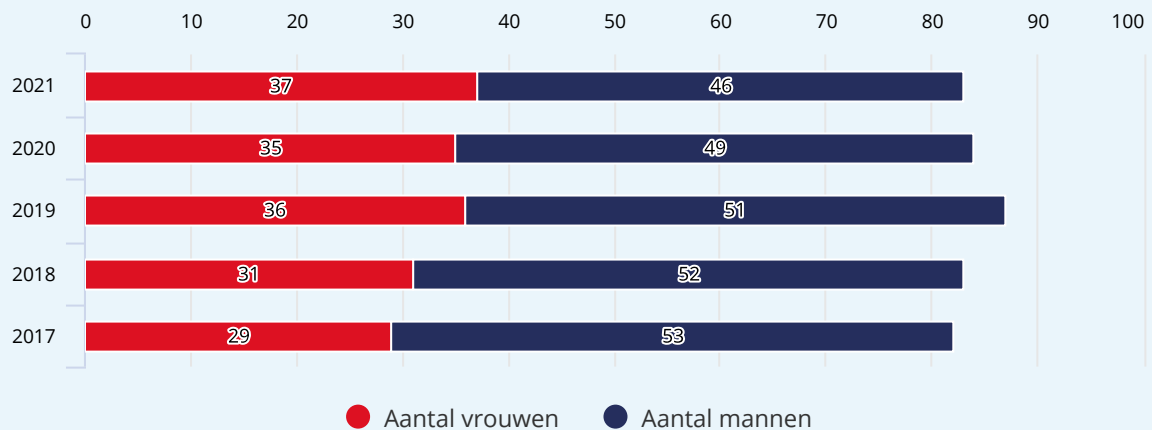
Een vitale BOM

De BOM wil een organisatie zijn waar productiviteit en vitaliteit van medewerkers hand in hand gaan. Om hieraan bij te dragen, zijn we in 2021 begonnen met ons meerjarige programma voor vitaliteit en duurzame inzetbaarheid. Een van de doelstellingen van dit programma is om het ziekteverzuim zo laag mogelijk te houden. In 2021 daalde het verzuim van 3.1% naar 2.8%.

Ziekteverzuim

Verhouding man/vrouw

1.5 Bericht van de raad van commissarissen

2021 was voor de BOM het eerste uitvoeringsjaar van het Meerjarenplan 2021-2024 dat in 2020 door de aandeelhouders werd goedgekeurd. Sindsdien is er nogal wat veranderd. De missie van de BOM – het duurzaam versterken van de Brabantse economie – blijft fier overeind, maar de omstandigheden waarin de BOM opereert zijn wezenlijk anders. De coronacrisis heeft diepe sporen nagelaten in de maatschappij en de economie. Ook kreeg de BOM in 2021 te maken met bezuinigingsplannen van de provincie Noord-Brabant, waardoor de organisatie nog slimmer moet opereren om gelijkblijvende impact te realiseren. Voor de raad van commissarissen is dit een punt van zorg.

Het rapport van de Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI) 'Samen de lat hoog leggen' had daarmee afgelopen jaar een extra betekenis. De AWTI ziet de regio als bakermat voor vernieuwing en innovatie. Met behulp van regionale factoren – kapitaal, kennis, infrastructuur, faciliteiten, regels, netwerken en markt – ontwikkelen partijen initiatieven die bijdragen aan de innovatie- en concurrentiekracht van het ecosysteem. Regionale ecosystemen floreren daar waar partijen elke dag samen werken aan onderzoek en innovatie. In onze ogen is dit een aanmoediging richting onze aandeelhouders om de positie van de regionale ontwikkelingsmaatschappijen, en de BOM in het bijzonder, blijvend te versterken.

Meer samenwerking, meer impact

De keuze van de BOM om haar competenties ontwikkelen, investeren en internationaliseren gericht in te zetten op de transitie in energie, agrofood, gezondheidszorg en de toepassing van sleuteltechnologieën sluit goed aan op de economische agenda van de provincie Noord-Brabant en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het vergemakkelijkt ook de samenwerking met de Brabantse partners REWIN, Midpoint Brabant, Brainport Development, AgriFood Capital en de landelijke regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's).

Mede dankzij deze samenwerking heeft de BOM haar KPI's in 2021 over het algemeen ruimschoots gehaald. Op het terrein van biomaterialen, digitalisering en artificial intelligence werden landelijke programma's ontwikkeld. Qua investeren groeide de portefeuille niet alleen harder dan ooit, ook was het aantal exits ongekend hoog. Dit is exemplarisch voor de professionaliteit en de hoge kwaliteit van de investeringen die de BOM over de laatste tien jaar heeft opgebouwd. Het aantal internationale 'landingen' leverde – ondanks corona -- een record op.

Impact journey

Door de ingezette 'impact journey' wordt de inzichtelijkheid van de maatschappelijke bijdrage van de BOM steeds groter. Het datagedreven Venture Building programma dat speciaal is geënt op het succesvol doorontwikkelen van startups naar scale-ups begint, in nauwe samenwerking met Braventure, Gritd en landelijke partijen, steeds meer vorm te krijgen. De ondernemer blijft daarbij de belangrijkste doelgroep. Het creëren van de juiste randvoorwaarden om innovatie en ondernemerschap te laten floreren, gericht op de grote maatschappelijke opgaven, is de basis van het toekomstig verdienvermogen van Brabant.

Doorontwikkeling van de BOM

Hoewel externe relevantie voorop staat, verdient ook de doorontwikkeling van de eigen organisatie aandacht. Het kantoor is van een werkplek veranderd in een ontmoetingsplek. Digitaal vergaderen verhoogt de efficiëntie, maar verstoort de sociale cohesie. De sociale impact voor medewerkers zal de komende jaren een blijvend aandachtspunt zijn, naast uitdagingen op het gebied van cyber security, talentbehoud- en ontwikkeling en een gebalanceerde werkdruk.

De raad wil de medewerkers van de BOM danken voor wederom een succesvol jaar. De BOM wil met lef pionieren en dicht bij ondernemers staan. Ondanks de uitdagingen laten de resultaten zien dat deze missie voor 2021 goed is geslaagd.

Advies aan de aandeelhouders

De raad hecht aan een transparante en eenduidige governance structuur en ziet in dat kader toe op naleving van de Corporate Governance Code 2016. De raad heeft ten aanzien hiervan over 2021 geen materiele tekortkomingen geconstateerd. De raad adviseert de aandeelhouders om de balans, winst- en verliesrekening en de toelichting op de algemene vergadering voor aandeelhouders vast te stellen.

Tilburg, 16 juni 2022

De raad van commissarissen van BOM Holding B.V.

Victor van der Chijs | President-Commissaris
Ellen de Brabander
Nancy Mac Gillavry
Esther Raats-Coster
Ronald Slaats

1.6 Corporate governance

Inleiding corporate governance

De BOM hanteert de bestpracticebepalingen uit de Nederlandse Corporate Governance Code (de 'Code') als leidraad voor goed ondernemingsbestuur. De raad van commissarissen (rvc) heeft ten aanzien van de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code in 2021 geen materiële tekortkomingen geconstateerd.

Bestuur en bezoldiging

Het bestuur van BOM Holding B.V. bestaat sinds 2020 statutair uit één algemeen directeur: Brigit van Dijk - van de Reijt. Daarnaast heeft de BOM één directielid dat statutair bestuurder is van de investeringsfondsen. De taakstelling en mandatering van de twee directieleden zijn vastgelegd in het directiereglement.

De bestuurder heeft – in afwijking van de Code – een contract voor onbepaalde tijd. De rvc heeft de beloning vastgesteld en de remuneratiecommissie voert jaarlijks overleg met het bestuur over het functioneren van de organisatie en hun bijdrage hieraan.

De publicatieplicht zoals opgenomen in de Wet Normering Topinkomens (WNT-II) is van toepassing op de bezoldiging van zowel de directie als de toezichthouders van BOM Holding B.V. De bezoldiging van de raad van bestuur en de toezichthouders past binnen de wettelijke kaders van de WNT en het bezoldigingsbeleid dat door de aandeelhouder is vastgesteld.

Voor de overige arbeidsvoorwaarden van de bestuurder hanteert de BOM de bepalingen in het eigen personeelsreglement. De jaarrekening bevat nadere verantwoordingsinformatie zoals door de WNT vereist.

Toezichtstructuur

De rvc houdt toezicht op het gevoerde beleid en de gang van zaken bij de vennootschap en de aan haar verbonden dochterondernemingen. Voor zowel de rvc als de onderliggende commissies bestaan specifieke reglementen voor de taakverdeling en mandaten. Het rvc-reglement is opgesteld met inachtneming van de statuten van de vennootschap. Het toezicht van de rvc op de raad van bestuur vindt plaats in de reguliere raadsvergaderingen. De rvc voldoet aan de bepalingen in de Code over de deskundigheid en samenstelling van de raad én de eisen die de aandeelhouders hieraan stellen.

Download: [Statuten](#) | [Reglement Raad van Commissarissen](#)

Samenstelling rvc

Per 2 juni 2021 trad – in lijn met het rooster van aftreden – René Penning de Vries af als president-commissaris van de BOM. De aandeelhoudersvergadering heeft – op voordracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat – Victor van der Chijs benoemd tot zijn opvolger. Van der Chijs beschikt over een breed palet aan bestuurlijke ervaring in zowel de private als publieke sector en is daarmee een waardevolle aanvulling op de deskundigheid van de raad.

Werkzaamheden rvc en onderliggende commissies

De rvc vergaderde in 2021 acht keer met het bestuur van de BOM. Tijdens deze vergaderingen kwam een aantal vaste onderwerpen aan de orde zoals organisatie en procesvoering, strategie, de vermogenspositie van de BOM en de algehele performance van de vennootschappen. Verder had de rvc in 2021 bijzondere aandacht voor het jaarplan 2022, het transitieplan in het kader

van de bezuinigingsopgave, de maatschappelijke impact van de BOM en digitalisering. Ook kwamen de bijzondere omstandigheden rondom de coronacrisis uitgebreid aan bod.

Het jaarlijkse overleg met het ministerie van Economische Zaken & Klimaat en de provincie Noord-Brabant over de algehele voortgang van de BOM vond plaats in juni en november 2021. Ook voerde de rvc een keer overleg met de ondernemingsraad waarbij de relatie met zowel het bestuur als de medewerkers aan de orde kwam.

Investeringsvoorstellen

Volgens het investeringsreglement vereisen voorstellen bij cumulatieve investeringen boven de € 2,5 miljoen de goedkeuring van de rvc. De rvc gaf in 2021 akkoord op vier investeringsvoorstellen en een desinvestering (gedeeltelijke exit).

Remuneratie- en auditcommissie

De auditcommissie vergaderde in 2021 vijf keer. Dat gebeurde deels in aanwezigheid van de externe accountant. Hierbij kwamen de volgende onderwerpen voorbij: de hoofdlijnen van het financieel beleid, de kwaliteit van de interne en financiële beheersing, de bevindingen uit de accountantscontrole, de financiële verantwoording over 2021 en de begroting voor 2022. De remuneratiecommissie kwam in 2021 één keer bij elkaar.

Klachten- en klokkenluidersregeling

BOM heeft een klokkenluidersregeling en kent sinds 2012 een externe vertrouwenspersoon bij wie medewerkers in een veilige omgeving persoonlijke en/of functionele bezwaren bespreekbaar kunnen maken. Volgens het jaarbericht 2021 ontving de vertrouwenspersoon één melding over 2021. Van de klokkenluidersregeling is over 2021 geen gebruik gemaakt.

Adviesstructuur (investeringscommissies)

De BOM kent twee investeringscommissies (IC's) die advies uitbrengen over investeringsvoorstellen in ondernemingen en duurzaamheidsprojecten. Het ic-reglement volgt de relevante bepalingen in de statuten en de overige interne reglementen van de betreffende vennootschappen. Bij de samenstelling van de commissies wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de vereiste deskundigheid en ook diversiteit. In 2021 zijn twee leden van de IC Brabant Ventures herbenoemd voor een periode van drie jaar. Bij de IC Projects is een lid herbenoemd. Begin 2022 overleed ons gewaardeerde IC-lid Arnold Dijkstra. Arnold bracht zijn medische deskundigheid in die van grote meerwaarde was voor de portfoliobedrijven en de BOM. Deze positie is momenteel vacant.

De BOM respecteert de bepalingen in de Code over de onafhankelijkheid van de leden van de investeringscommissies. Het ic-reglement schrijft voor hoe met (mogelijke) belangenverstrengeling moet worden omgegaan. In 2021 heeft zich bij de IC Brabant Ventures bij één investeringsvoorstel een *conflict of interest* voorgedaan. In lijn met het reglement was het betreffende IC-lid niet betrokken bij de behandeling van dit investeringsvoorstel.

Algemene vergadering

De bestpracticebepalingen uit de Code over de bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn beperkt van toepassing op de BOM. Om besluiten te kunnen nemen, moet volgens de statuten van de BOM ten minste de helft van het geplaatste kapitaal ter vergadering vertegenwoordigd zijn.

Ook kijkt de BOM af van de bepalingen over informatieverzorging. Het bestuur hecht aan een goede informatieverstrekking en communicatie met de aandeelhouders, die ook opdrachtgever

en subsidiënt zijn. Met beide aandeelhouders vindt periodiek zowel formeel als informeel afstemming plaats.

Externe accountant

De externe accountant, Mazars Accountants N.V., voert een interim-controle uit en rapporteert zijn bevindingen over de administratieve organisatie en interne beheersing in de Management Letter. Hierbij gaat de externe accountant ook in op de status van de in het voorgaand boekjaar gerapporteerde bevindingen.

Daarnaast rapporteert de externe accountant wat hij met betrekking tot de jaarrekening en de daaraan gerelateerde controles onder de aandacht wil brengen van de directie en de rvc. Het accountantsverslag is besproken in zowel de vergadering van de auditcommissie als van de rvc. Op uitnodiging van de aandeelhouders heeft de externe accountant ook in de algemene vergadering verslag gedaan van zijn bevindingen.

Vaststelling financiële verantwoording

Na controle heeft Mazars Accountants N.V. de door de raad van bestuur opgestelde jaarrekening 2021 voorzien van een goedkeurende verklaring.

In de vergadering van de auditcommissie van 30 maart 2022 is het concept accountants verslag 2021 besproken met de raad van bestuur in aanwezigheid van de externe accountant. In de vergadering van de raad van commissarissen van 13 april 2022 heeft de voorzitter van de auditcommissie verslag gedaan van dit overleg. Na dat overleg zijn de laatste correcties verwerkt in de concept jaarrekening. Deze is, na beoordeling door de auditcommissie, vervolgens voorgelegd aan de raad van commissarissen. Op advies van de rvc heeft de algemene vergadering van aandeelhouders de jaarrekening op 16 juni 2022 vastgesteld.

1.7 Over dit jaarverslag

Met dit jaarverslag legt de BOM verantwoording af over haar activiteiten en prestaties in 2021. Onze economische en maatschappelijke impact is onlosmakelijk verbonden met onze rol als publieke onderneming, en loopt daarom als een rode draad door dit jaarverslag.

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen over dit jaarverslag of onze activiteiten en prestaties, neem dan vooral contact met ons op via info@bom.nl

Rapportagegrondslagen en reikwijdte

Onze rapportagecriteria zijn gebaseerd op de richtlijnen van het Global Reporting Initiative voor duurzaamheidsverslaggeving (GRI Standards). Dit zijn wereldwijd geaccepteerde richtlijnen voor de opstelling van (maatschappelijke) jaarverslagen. In de zogenoemde [GRI SRS Content Index in bijlage 7](#) zetten we uiteen hoe wij de General Disclosure-vereisten van de GRI in ons jaarverslag verwerken. Dit behoort niet tot de scope van de controlewerkzaamheden van Mazars Accountants N.V.

Voor de materiële onderwerpen hebben we definities en bijbehorende KPI's vastgesteld (zie ook de tabel in bijlage 1). De meetmethoden voor de KPI's zijn vergelijkbaar met de verslaglegging over het jaar 2020.

Impact

Zoals vastgelegd in ons meerjarenplan 2021-2024 willen we meer en beter inzicht verschaffen in onze toegevoegde waarde voor Brabant en Nederland. Samen met de andere regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM) in Nederland streven we naar uniforme rapportagecriteria voor maatschappelijke en economische impact. Ook stond 2021 in het teken van de uitwerking en verdere implementatie van het door BOM ontwikkelde waardecreatiemodel.

Scope van dit jaarverslag

De informatie in dit jaarverslag heeft uitsluitend betrekking op BOM Holding en haar groepsmaatschappijen en beslaat het gehele kalenderjaar 2021. Acquisities worden in de gegevens meegenomen vanaf acquisitiedatum en desinvesteringen worden meegenomen tot op datum van desinvestering tenzij anders vermeld.

Controle

Binnen de BOM is het team Finance & Control verantwoordelijk voor de verzameling en validatie van de gerapporteerde financiële gegevens, die door een extern accountant worden gecontroleerd. Voor enkele materiële aspecten zijn we afhankelijk van informatie van partners, daarom zijn we niet in staat om de juistheid en volledigheid van alle data volledig te waarborgen. Voor de onderwerpen 'maatschappelijke impact' en 'werkgelegenheid' rapporteren we gegevens van onze klanten. De maatschappelijke resultaten worden niet meegenomen in de vaststelling van de beloning van directie en management.

2

Jaarrekening

2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2021	31-12-2020
		€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa	(1)		
Bedrijfsterreinen		551.765	551.765
Bedrijfsgebouwen		3.170.517	3.330.190
Andere vaste bedrijfsmiddelen		631.474	564.612
		4.353.755	4.446.567
Financiële vaste activa	(2)		
Deelnemingen		6.000	184.274
Overige effecten		205.201.140	181.852.736
Overige vorderingen		27.813.188	-
		233.020.328	182.037.010
Flottende activa			
Vorderingen	(3)		
Handelsdebiteuren		724.490	653.845
Vorderingen op participanten		115.000	228.495
Belastingen en premies sociale verzekeringen		128.902	105.362
Overige vorderingen en overlopende activa		17.084.253	1.544.985
		18.052.645	2.532.687
Effecten	(4)	243.273	419.016
Liquide middelen	(5)	90.250.998	48.185.139
Totaal		345.921.000	237.620.419

PASSIVA		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
Groepsvermogen					
Eigen vermogen	(6)	50.936.294		32.653.287	
Aandeel derden	(7)	38.328.509		17.167.668	
			89.264.803		49.820.956
Langlopende schulden					
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen	(9)	247.692.589		178.589.474	
Overige schulden		3.746.329		4.112.881	
			251.438.918		182.702.354
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	(10)	915.281		583.487	
Schulden aan participanten		1.821.976		1.897.267	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		327.640		312.328	
Overige schulden en overlopende passiva		2.152.383		2.304.027	
			5.217.279		5.097.109
Totaal			345.921.000		237.620.419

2.2 Geconsolideerde resultatenrekening over 2021 (na resultaatbestemming)

			2021		2020
		€	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten	(11)		8.577.356		8.085.768
Lonen en salarissen	(12)	7.963.319		7.203.713	
Sociale lasten	(12)	827.915		815.292	
Pensioenlasten	(12)	748.397		720.954	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(13)	280.405		263.695	
Overige bedrijfskosten	(14)	638.012		-660.372	
Som der bedrijfslasten			10.458.048		8.343.282
Opbrengsten van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren		90.878.897		2.158.540	
Waardeveranderingen van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren		-91.919.024		-5.848.003	
Financiële baten en lasten		1.269.347		-129.774	
Uitkomst der financiële baten en lasten	(15)		229.220		-3.819.237
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-1.651.473		-4.076.751
Vennootschapsbelasting			-		311.140
Resultaat deelneming / participaties			91.842		-50.023
Aandeel derden			796.895		1.382.348
Resultaat na belastingen			-762.736		-2.433.286

2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2021

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2021		2020	
	€	€	€	€
Resultaat		-762.736		-2.433.286
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen (inclusief afschrijvingen desinvesteringen)	-322.918		263.695	
Mutatie voorzieningen	-		-315.664	
		-322.918		-51.969
Verandering in werkkapitaal:				
Kortlopende vorderingen	-15.519.958		-576.984	
Kortlopende schulden	120.171		514.949	
		-15.399.787		-62.035
Kasstroom uit bedrijfsuitoefening		-16.485.441		-2.547.290
Investerings in participaties	-35.988.823		-32.190.699	
Verstreckte leningen en kredieten	-18.378.419		-48.327.703	
Mutatie voorziening financiële vaste activa	8.080.201		3.643.321	
Aflossingen financiële vaste activa	23.116.909		14.009.838	
Kasstroom uit financieringsbedrijf		-23.170.132		-62.865.243
Kasstroom uit operationele activiteiten		-39.655.572		-65.412.533
Langlopende vorderingen	-27.813.189		-	
Investerings in materiële vaste activa	-187.594		-338.882	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	603.323		-	
Investerings in effecten	175.743		-249.175	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-27.221.717		-588.057
Rechtstreekse vermogensmutaties deelnemingen	19.045.743		315.664	
Aandeel resultaat derden	21.160.841		-1.382.348	
Mutaties langlopende schulden	68.736.563		64.681.019	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		108.943.147		63.614.335
Mutatie liquide middelen		42.065.859		-2.386.254
Toelichting op de geldmiddelen				
Stand per 1 januari		48.185.139		50.571.393
Mutatie geldmiddelen		42.065.859		-2.386.254
Stand per 31 december		90.250.998		48.185.139

2.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2021

Grondslagen voor waardering & resultaatbepaling

Algemene grondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de resultatenrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Alle bedragen zijn, tenzij anders vermeld, opgenomen in euro's.

In verband met het voldoen aan wettelijke bepalingen is de resultatenrekening weergegeven volgens de categoriale indeling. Teneinde toch het vereiste inzicht te geven in de resultaatontwikkeling per activiteit is hieronder de resultatenrekening per activiteit weergegeven.

		2021	2020
	€	€	€
Financieringsactiviteiten			
Resultaten bij vervreemding aandelenparticipaties	84.932.042	-2.497.770	
Voorzieningen op participaties, leningen u/g en vorderingen	-5.526.916	-3.701.651	
		79.405.126	-6.199.421
Dividendopbrengsten	2.691.128	2.147.970	
Rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g	3.255.727	2.508.340	
		5.946.855	4.656.310
Opbrengsten uit hoofde van participaties en leningen u/g		85.351.981	-1.543.111
Managementvergoedingen en overige inkomsten		123.129	172.078
Som der bedrijfsopbrengsten		85.475.110	-1.371.033
Apparaatskosten			
Personeelskosten	-3.451.548	-3.011.048	
Afschrijving op materiële vaste activa	-	-28.456	
Rentelasten en soortgelijke kosten	1.306.321	-93.111	
Overige bedrijfskosten	-2.665.310	-2.416.385	
Saldo bedrijfslasten		-4.810.537	-5.549.000
Dekking fondskosten		4.002.915	4.842.877
Dekking participatieresultaten		-86.423.702	-2.395.527
Mutaties effecten		31.594	249.175
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-1.724.620	-4.223.507
A Bijzondere baten en lasten		-	-
A Vennootschapsbelasting		-	311.140
A Resultaat deelneming / participaties		91.842	-50.023
A Aandeel in het resultaat van derden		796.895	1.382.348
Resultaat financieringsactiviteiten		-835.883	-2.580.042

		2021	2020
	€	€	€
Ontwikkelingsactiviteiten			
Managementvergoedingen en overige inkomsten	334.721	321.611	
Som der bedrijfsopbrengsten		334.721	321.611
Apparaatskosten			
Personeelskosten	-4.007.250	-3.846.610	
Afschrijving op materiële vaste activa	-	-	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-6.609	-5.103	
Overige bedrijfskosten	-4.085.205	-3.695.098	
		-8.099.064	-7.546.811
Doorberekening aan Staat der Nederlanden en Provincie Noord-Brabant		7.764.343	7.225.200
Saldo bedrijfslasten		-334.721	-321.611
B Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		0	0
B Bijzondere baten en lasten		-	-
B Vennootschapsbelasting		-	-
B Resultaat deelneming / participaties		-	-
B Aandeel in het resultaat van derden		-	-
B Resultaat ontwikkelingsactiviteiten		0	0

		2021	2020
	€	€	€
Overige activiteiten			
Managementvergoedingen en overige inkomsten	37.386		53.175
Opbrengsten uit verhuur onroerend goed	317.778		313.704
Som der bedrijfsopbrengsten		355.164	366.879
Apparaatskosten			
Personeelskosten	-2.080.863		-1.882.301
Afschrijving op materiële vaste activa	-280.405		-235.239
Rentelasten en soortgelijke kosten	-30.365		-31.561
Overige bedrijfskosten	2.109.616		1.928.978
		-282.017	-220.123
Doorberekening aan provincie Noord-Brabant		-	-
Saldo bedrijfslasten		-282.017	-220.123
C Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		73.147	146.756
C Bijzondere baten en lasten		-	-
C Vennootschapsbelasting		-	-
C Resultaat deelneming / participaties		-	-
C Aandeel in het resultaat van derden		-	-
C Resultaat overige activiteiten		73.147	146.756
Totaal resultaat A+B+C		-762.736	-2.433.286

Recapitulatie geconsolideerde resultatenrekening over 2021:

	A	B	C	
	Financieringsactiviteiten	Ontwikkelingsactiviteiten	Overige activiteiten	Totaal
	€	€	€	€
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-1.724.620	-	73.147	-1.651.473
Som der bedrijfsopbrengsten	-	-	-	-
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-
Resultaat deelneming	91.842	-	-	91.842
Aandeel in het resultaat van derden	796.895	-	-	796.895
	-835.883	-	73.147	-762.736

	2021 (exclusief Allonge)	Allonge	2021 (Inclusief Allonge)
Bedrijfsopbrengsten	8.577.357		8.577.357
Lonen en salarissen	7.963.319		7.963.319
Sociale lasten	827.915		827.915
Pensioenlasten	748.399		748.399
Afschrijvingen op materiële vaste activa	280.405		280.405
Overige bedrijfskosten	4.640.923		4.640.923
Dekking fondskosten	-	-4.002.944	-4.002.944
Som der bedrijfslasten	14.460.961	4.002.944	10.458.017
Opbrengsten van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren	90.878.897		90.878.897
Waardeveranderingen van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren	-5.497.288	-86.421.736	-91.919.024
Financiële baten en lasten	1.269.347		1.269.347
Uitkomst der financiële baten en lasten	86.650.956	-86.421.736	229.220
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	80.767.352	-82.418.792	-1.651.473
Resultaat deelneming / participaties	91.842		91.842
Aandeel derden	796.895		796.895
Resultaat	81.656.089	-82.418.792	-762.736

*Conform overeenkomst worden de dekking fondskosten en participatieresultaten verrekend met de langlopende schuld positie aan de Provincie

Dekking fondskosten

	2021	2020
	€	€
Biobased Brabant Fonds	-2.826	-49.502
Capital II	-135.707	-142.605
Energiefonds Brabant	-1.004.781	-933.335
Innovatiefonds Brabant	-2.564.357	-2.724.250
Life Sciences & Health Fund	467.678	-57.963
Spin-off Fonds Brabant	-78.936	-91.269
COL Brabant	-684.015	-843.955
	-4.002.944	-4.842.877

Waardeveranderingen van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Capital II	-8.466.523	-119.220
Energiefonds Brabant	-1.068.794	-375.406
Innovatiefonds Brabant	-60.542.347	-956.777
Life Sciences & Health Fund	-15.608.986	209.940
Spin-off Fonds Brabant	-30.750	-249.175
COL Brabant	-704.216	84.696
	-86.421.736	-1.405.942

Activiteiten

De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. (BOM) verleent diensten aan andere vennootschappen binnen de groep onder meer door het uitlenen van werknemers alsmede het deelnemen in, het op andere wijze een belang nemen in, het voeren van beheer over andere ondernemingen, van welke aard ook en het financieren van derden.

De kernactiviteiten van de BOM richten zich op drie competenties;

1. **Ontwikkelen:** Innovatie leidt tot nieuwe producten of de ontwikkeling van producten die duurzamer, concurrerender zijn of bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Door samenwerking met elkaar, met kennisinstellingen en overheden kan het MKB sneller nieuwe innovaties naar de markt brengen. Wij brengen deze partijen samen.
2. **Investeren:** Projects & Ventures als incubator en groeiversneller met meer dan 35 jaar ervaring helpt BOM ambitieuze Brabantse ondernemingen om toekomstbestendig te groeien. Met kennis en risicokapitaal richten we ons op start- en scale ups in de Brabantse topsectoren. BOM stimuleert energiebesparing en de productie van duurzame energie. Samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en burgerinitiatieven realiseren we duurzame energieprojecten. We bevorderen energiebesparing in vastgoed en industrie en dragen met raad en daad bij aan rendabele oplossingen om Brabant energieneutraal te maken.
3. **Internationaliseren:** BOM brengt de kracht van Brabant onder de aandacht en helpt nieuwkomers en gevestigde buitenlandse bedrijven om de kansen van Brabant als vestigingsplaats optimaal te benutten. Met een centrale ligging in een van de grootste markten ter wereld, een toeleveringsindustrie en een kennis economie van wereldklasse, is Brabant een aantrekkelijke locatie voor veel buitenlandse bedrijven.

Daarnaast wordt nog een investeringsfonds op het gebied van revitaliseringsprojecten van bestaande bedrijfslocaties uitbeheerd. Vanuit BOM COL zijn er Corona overbruggingsleningen verstrekt.

Vestigingsadres

Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. is gevestigd aan de GoirleseWeg 15, 5026 PB te Tilburg.

Groepsverhoudingen

Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. te Tilburg staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Hiervan is onderstaand een overzicht opgenomen:

	Statutaire zetel	Aandeel in geplaatst kapitaal
Geconsolideerde vennootschappen:		
BOM Bedrijfslocaties B.V.	Tilburg	100%
BOM Vastgoed B.V.	Tilburg	100%
BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	Tilburg	50,1%
BOM Capital I B.V.	Tilburg	50,1%
BOM Capital II B.V.	Tilburg	100%
Innovatiefonds Brabant B.V.	Tilburg	100%
Energiefonds Brabant B.V.	Tilburg	100%
Life Sciences & Health Fund B.V.	Tilburg	100%
Spin-off Fonds Brabant B.V.	Tilburg	100%
BOM COL Brabant B.V.	Tilburg	100%
Niet-geconsolideerde vennootschappen:		
Bright Move B.V.	Eindhoven	33,3%

De deelneming in Bright Move B.V. is niet in de consolidatie betrokken. In verband met het ontbreken van overwegende zeggenschap en het niet kunnen uitoefenen van invloed van betekenis is de deelneming gewaardeerd op verkrijgingsprijs. Bright Move B.V. is ontstaan vanuit een samenwerking tussen Brainport Development, Fontys, TU/Eindhoven en de BOM.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, tenzij de vennootschap gebruik maakt van de consolidatievrijstelling zoals bedoeld in artikel 407 lid 2a, danwel artikel 407 lid 1c, Titel 9 boek 2 BW. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. direct of indirect overheersende zeggenschap kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enige andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie

opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen van de groep.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

BOM waardeert haar investeringsportefeuille twee keer per jaar op basis van de ontwikkelingen bij de ondernemingen in portefeuille. De BOM gebruikt hiervoor een fair value model, hetgeen gebruikelijk is in de investeringsmarkt. Het fair value model hanteert als uitkomst de marktprijs (bij een recente investering, multiples of notatie aan beurs) of een waarde die wordt berekend door weging van het aanwezige potentieel in relatie tot de aanwezige risico's (Netto Contante Waarde).

Vergelijkende cijfers

De cijfers 2020 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2021 mogelijk te maken. Indien van toepassing wordt dit in de nadere toelichting op de betreffende post expliciet vermeld.

Vreemde valuta

Activa en passiva in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. De hieruit resulterende koersverschillen worden in de resultatenrekening verantwoord.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel de primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als de financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van de primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting per balanspost.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden in het jaar van aanschaf geactiveerd. Terreinen, gebouwen en overige bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen voor zover van toepassing. Afschrijvingen geschieden lineair op basis van geschatte levensduur. Deze varieert van 2 tot 40 jaar. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Participaties

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft de BOM participaties in ondernemingen. De aandelenparticipaties worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De vervolgwaaarding betreft de verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde zoals is toegestaan volgens RJ260.537a. Het dividend wordt als resultaat aangemerkt en verwerkt onder opbrengsten van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren. De waardering tegen verkrijgingsprijs heeft tot gevolg dat waardestijgingen van participaties niet in de cijfers tot uitdrukking komen. Teneinde nader inzicht te geven in de actuele waarde, wordt in de de toelichting op de balans de fair market value vermeld. Afwaarderingen naar een lagere marktwaarde, of terugnames van een

afwaardering in een voorgaande periode worden in de winst en verliesrekening verwerkt onder de post Waardeveranderingen van effecten en vorderingen die tot de vaste activa behoren.

Participaties worden niet aangegaan met als doel om zeggenschap te krijgen over de onderneming, maar met als doel om te vervreemden. Er is te allen tijde een exit strategie om dit te bereiken. Daarom classificeren de participaties niet als deelneming. In uitzonderingsgevallen kunnen meerderheidsposities ontstaan, dit is altijd van tijdelijke aard. De betreffende participaties worden om deze redenen niet geconsolideerd.

BOM investeert niet alleen rechtstreeks in participaties maar investeert ook via investeringsfondsen in ventures. Dit zijn de Fund to Fund vennootschappen. Voor de boekhoudkundige verwerking en waardering van F2F is er in 2021 een stelselwijziging doorgevoerd, dit naar aanleiding van een verbeterde interpretatie van de regelgeving. De richtlijn (RJ 290.536 en RJ 290.537) geeft geen heldere uitleg over de exacte verwerking van fondsen. Er is een gewijzigde, en sterk vereenvoudigde, verwerking aangenomen: alle kasstromen vanuit het fonds worden gezien als dividend. Dit betekent dat alle bij BOM inkomende kasstromen vanuit F2F fondsen via de W&V lopen. Kasstromen aan het fonds worden gezien als kapitaalstorting, en worden toegevoegd aan de balanswaarde van het fonds.

Leningen u/g

Uit hoofde van haar bedrijfsactiviteiten heeft BOM leningen verstrekt. De leningen betreffen zowel leningen aan participaties als leningen aan ondernemingen waarin niet wordt geparticipeerd. De leningen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaaarde zoals is toegestaan volgens RJ290.537a. De leningen betreffen verleende kredieten met een overwegend achtergesteld karakter. Voor de in de leningsvoorwaarden opgenomen financiële derivaten (embedded derivaten) maakt de vennootschap gebruik van RJ290.831. Het derivaat kan niet afzonderlijk gewaardeerd worden maar wordt meegenomen in het basisinstrument.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

De BOM beoordeelt op elke balansdatum of een financieel vast actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan na het eerste jaar volgend op de initiële investering. Voor alle categorieën financiële activa die tegen (geamortiseerde) kostprijs worden gewaardeerd, wordt bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen, de omvang van het verlies bepaald en in de winst-en verliesrekening verwerkt. Bij aandelenparticipaties gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke schatting van de fair market value. Een voorheen opgenomen waardevermindering verlies wordt teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief en structureel is.

De nominale waarde van de vorderingen wordt verlaagd met gebruikmaking van een voorziening wegens oninbaarheid. Een voorheen opgenomen waarderingsverlies wordt teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking, tot maximaal het bedrag dat benodigd is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs ten tijde van de terugname als geen sprake zou zijn geweest van een bijzondere waarde vermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en verliesrekening verantwoord.

Bepaling Fair Market Value

Voor de bepaling van de marktwaaarde, de Fair Market Value, worden de Valuation Guidelines for Private Equity and Venture Capital als richtlijn gehanteerd. De BOM hanteert hier bij voorkeur de methode price of recent investment. Als dit niet mogelijk blijkt wordt de multiple method of

discounted cashflow method gehanteerd. De participaties van Renewable Energy worden op basis van DCF gewaardeerd. De belangrijkste aannames en schattingen zijn als volgt:

1. Bij de price of recent investment zijn dit de mogelijke wijzigingen die in de periode tussen het moment van waarden en de transactie hebben plaatsgevonden
2. Bij de multiple method is dit de toepasbaarheid en redelijkheid van de multiple. Dit hangt onder meer af van de grootte, het risicoprofiel en de winstverwachting van de onderneming waarvan de multiple wordt gehanteerd
3. Bij de discounted cash flow method zijn dit de schatting van de toekomstige kasstromen en de gehanteerde disconteringsvoet.

De eerste 3 jaar van waardering wordt de fair market value gelijk verondersteld aan de kostprijs (price of recent investment bij transactie) tenzij er indicaties zijn voor een bijzondere waardevermindering die waardering op kostprijs niet rechtvaardigen.

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden, voor zover niet vallend onder artikel 407 lid 1c Titel 9 Boek 2 BW, gewaardeerd op nettovermogenswaarde. Overige deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

De vorderingen uit hoofde van projecten in opdracht van derden bestaan uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, ontvangen (subsidie)bijdragen en, indien van toepassing, verwerkte verliezen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de Groep. De gestalde gelden bij de provincie zijn hierin ook opgenomen. Deze gelden zijn direct opvraagbaar en worden als integraal onderdeel van de liquide middelen gemanaged. De gelden worden behandeld zoals ook de tegoeden bij de bank behandeld worden en daardoor is het kredietrisico vergelijkbaar als het kredietrisico bij de bank. De BOM wenst deze gelden als onderdeel van de liquide middelen te beschouwen, omdat hiermee een beter inzicht wordt gegeven van de liquiditeiten (art. 2:362 lid 4 BW).

Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om aan de verplichtingen te voldoen, tenzij anders vermeld.

Pensioen

De vennootschap is aangesloten bij Pensioenfonds Allianz. De pensioenregeling betreft een zogenaamde toegezegde bijdrage pensioenregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's voor loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

De dekkingsgraad van het Allianz pensioenfonds was per Dec 2021 121,7% (dec 2020: 107,8%). In de uitvoeringsovereenkomst is vastgesteld dat in geval van een dekkingstekort of reservetekort bij het pensioenfonds de kostendekkende premie kan worden verhoogd. De werkgever heeft alleen de verplichting om in de toekomst deze hogere premie te betalen.

Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten

De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Opbrengsten uit hoofde van participaties en leningen u/g

Onder deze post zijn opgenomen: resultaten bij vervreemding van aandelenparticipaties, voorzieningen op participaties leningen u/g en vorderingen, dividendopbrengsten en rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g. Deze resultaten zijn inclusief eventuele effecten als gevolg van valutarisico.

Kosten

De kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben en worden, binnen overeengekomen maxima, gedeeltelijk vergoed door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en de provincie Noord-Brabant (PNB).

Lonen en salarissen

Onder lonen en salarissen wordt verstaan de over het jaar betaalde c.q. verschuldigde salarissen, vakantiegeld, sociale lasten en pensioenpremies.

Dekking fondskosten en participatieresultaten

Voor de geldleningen, welke zijn verstrekt door de provincie Noord-Brabant, gelden de volgende bepalingen ten aanzien van de verwerking van fondskosten en participatieresultaten:

- Indien in enig boekjaar sprake is van een verlies, ondermeer als gevolg van afboekingen op de waardering van participaties, afboeking op aan participaties verstrekte geldleningen en kosten voor het beheer, dan zal dat verlies afgeschreven worden op het bedrag van de geldlening en als bate verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.
- Indien in enig boekjaar sprake is van een winst, dan zal deze winst worden toegevoegd aan het bedrag van de geldlening en als last verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Deze bepalingen zijn van toepassing op de volgende entiteiten:

- Energiefonds Brabant
- Innovatiefonds Brabant
- Cleantechfonds Brabant
- BOM Capital II
- Life Sciences & Health Fund
- Spin-Off Fonds Brabant

Voor het Life Sciences & Health Fund en Spin-Off Fonds Brabant zijn aanvullende afspraken gemaakt als gevolg van specifieke fondsafspraken verband houdende met de resterende looptijd van de fondsen. Voor de resultaten voortvloeiend uit de investeringsverplichtingen MSD in BOM Capital II B.V. zijn deze bepalingen niet van toepassing.

Voor BOM-COL Brabant B.V. geldt dat de kosten kunnen worden verrekend met de lening en dat de opbrengsten verschuldigd zijn aan de staat.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan BOM Capital I B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 20.000.000. Deze lening is bestemd voor het nemen en aanhouden van een indirect strategisch aandelenbelang in Smart Photonics Holding B.V.

BOM Capital I B.V. is aan de Staat over de Lening als vergoeding verschuldigd het bedrag van de lening, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerd verlies.

Vennootschapsbelasting

Belastingen over de winst worden bepaald op basis van het resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten. BOM Holding vormt sinds 1 januari 2016 samen met haar 100% dochtermaatschappijen, Innovatiefonds Brabant B.V., Energiefonds Brabant B.V., BOM Capital II B.V., BOM Vastgoed B.V., BOM Bedrijfslocaties B.V., Spin-Off Fonds Brabant B.V. en Biobased Brabant Fonds B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond daarvan is de onderneming hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid als geheel.

BOM Holding B.V. houdt 50,1% van de aandelen van BOM Capital I B.V. BOM Capital I B.V. houdt 100% van de aandelen van Life Sciences & Health Fund B.V. Op grond hiervan vormen BOM Capital I B.V. en Life Sciences & Health Fund B.V. sinds 1 januari 2016 een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Deze fiscale eenheid is over 2021 geen vennootschapsbelasting verschuldigd (2020: € 0).

BOM Holding B.V. houdt 50,1% van de aandelen in BOM Business Development & Foreign Investments B.V. op grond waarvan deze vennootschap zelfstandig belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Deze vennootschap is over 2021 geen vennootschapsbelasting verschuldigd (2020: € 0)

BOM Holding B.V. is over 2021 geen vennootschapsbelasting verschuldigd (2020: € 0).

Aandeel in het resultaat van derden

Het aandeel in het resultaat van derden betreft het aandeel in het resultaat van EZK in BOM Business Development & Foreign Investments B.V. en BOM Capital I B.V. EZK houdt in beide ondernemingen een minderheidsbelang van 49,9%.

2.5 Nadere toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2021

Vaste activa

(1) Materiële vaste activa

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Bedrijfsterreinen	551.765	551.765
Bedrijfsgebouwen	3.170.517	3.330.190
Andere vaste bedrijfsmiddelen	631.474	564.612
	4.353.755	4.446.567

	Bedrijfsterreinen	Bedrijfsgebouwen	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal 2021
	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	551.765	4.787.718	1.545.275	6.884.759
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-	-1.457.528	-980.664	-2.438.192
Boekwaarde per 1 januari	551.765	3.330.190	564.612	4.446.567
Investeringsen	-	-	187.594	187.594
Desinvesteringen	-	-	-603.323	-603.323
Afschrijvingen	-	-159.673	-120.732	-280.405
Afschrijving desinvestering	-	-	603.323	603.323
	-	-159.673	66.862	-92.811
Aanschafwaarde per 31 december	551.765	4.787.718	1.129.546	6.469.029
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-	-1.617.202	-498.072	-2.115.274
Boekwaarde per 31 december	551.765	3.170.517	631.474	4.353.755
Afschrijvingspercentages	0%	2,5%-10%	10%-50%	

(2) Financiële vaste activa

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Deelnemingen	6.000	184.274
Overige effecten	205.201.140	181.852.736
Overige vorderingen	27.813.188	-
	233.020.328	182.037.010

Andere deelnemingen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Bright Move B.V.	6.000	6.000
Regionaal Ontwikkelfonds B.V.	-	1
Vastgoed Truck Parking Hazeldonk B.V.	-	178.273
	6.000	184.274

Vastgoed Truck Parking Hazeldonk B.V. betreft een deelneming in BOM Bedrijfslocaties. In de individuele jaarrekeningen over 2020 van Bedrijfslocaties is deze deelneming opgenomen voor 178.273, in het jaarverslag was deze opgenomen voor 69.772. Er is een herrubricering gedaan op de 2020 cijfers ter grootte van 108.501, van participaties naar andere deelnemingen voor Truck Parking Hazeldonk B.V.

Overige vorderingen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Escrow Acerta Pharma	27.213.188	-
Escrow Liqal	600.000	-
	27.813.188	-

Vordering USD vertegenwoordigt een waarde van \$ 30.941.396. De koerseffecten zijn verwerkt in het resultaat. Een hedging statuut wordt opgesteld in 2022.

Overige effecten

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Participaties	145.716.608	117.337.911
Leningen u/g	59.484.532	64.514.825
	205.201.140	181.852.736

	Participaties	Overige effecten Leningen u/g	Andere deelnemingen	Totaal 2021
	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	139.569.678	70.195.410	75.773	209.840.861
Herrubricering	-108.501	-	108.501	-
Gecorrigeerde aanschafwaarde per 1 januari	139.461.177	70.195.410	184.274	209.840.861
Bij:				
- investeringen	35.988.823	16.684.157		52.672.980
- conversies	4.123.618	-	-	4.123.618
- resultaat deelneming / participaties	-	-	91.842	91.842
- bijgeschreven rente	-	1.694.262		1.694.262
	40.112.441	18.378.419	91.842	58.582.702
Af:				
- desinvesteringen / aflossingen	-7.246.876	-15.831.167	-270.116	-23.348.159
- conversies	-	-4.123.618	-	-4.123.618
- dekking fondskosten en participatie resultaten	-	-	-	-
- liquidatie / faillissementen	-1.462.803	-970.662	-	-2.433.465
	-8.709.679	-20.925.447	-270.116	-29.905.242
Aanschafwaarde per 31 december	170.863.939	67.648.382	6.000	238.518.321
Voorzieningen per 1 januari	-22.123.266	-5.680.585	-	-27.803.851
Af:				
- desinvesteringen	29.981	155.000	-	184.981
- vrijval in verband met waardevermeerdering	5.118.736	399.407	-	5.518.143
- liquidatie / faillissementen	1.425.000	962.888	-	2.387.888
	6.573.717	1.517.295	-	8.091.012
Bij:				
- dotatie in verband met waardevermindering	-9.597.781	-4.000.562	-	-13.598.343
Voorzieningen per 31 december	-25.147.331	-8.163.852	-	-33.311.182
Boekwaarde per 31 december	145.716.608	59.484.530	6.000	205.207.139

Aandelenparticipaties

In een aantal gevallen heeft de vennootschap waarin wordt geparticipeerd, of hebben haar aandeelhouders, volgens overeenkomst het recht op koop van de door de BOM en haar deelnemingen gehouden aandelen op een door kopers te bepalen moment binnen de overeengekomen contractperiode.

Leningen u/g

De leningen zijn overwegend achtergesteld en ten dele converteerbaar in aandelen (op overeengekomen voorwaarden).

Marktwaaarde

De marktwaaarde van de portefeuille bedraagt € 309.279.005 (2020: 268.212.447), hierin is een bedrag opgenomen van €33.695.719 voor de Corona Overbruggings Leningen. Deze zijn nominaal gewaardeerd onder aftrek van een voorziening voor bijzondere waardeverminderingen.

De Corona OverbruggingsLeningen (COL) kennen hun oorsprong in het feit dat door starters en scale ups vaak geen aanspraak op de NOW regeling gemaakt kon worden. Het aantonen dat de omzet door Corona achterbleef ten opzichte van het jaar ervoor was vrijwel onmogelijk omdat er bijvoorbeeld nog geen sprake van omzet was. Hiertoe is, met goedkeuring van Europa, een leningsinstrument in het leven geroepen. Deze goedkeuring is verkregen onder de Covid maatregelen. De leningen zijn een overbrugging naar een potentiële investeringsronde dan wel verwachte positieve cash flow ontwikkeling. Naast start ups en scale ups kon de faciliteit ook worden aangeboden aan innovatieve MKB ondernemingen en MKB ondernemingen zonder bancaire financieringen voor bedragen groter dan EUR 250.000. Omdat zowel aan risico volle starters (en feitelijk een brug naar eigen vermogen is) als aan het MKB leningen verstrekt zijn is het niet mogelijk een betrouwbare schatting te maken van de reële waarde van deze leningen. Er wordt onderkend dat deze portfolio een hoog risico kent. A priori is al voorzien in de mogelijkheid om uitstel voor aflossing aan te vragen. Dit is in de documentatie met de COL Leningnemers afgesproken. Met de leningverstrekker (de Staat) is afgesproken dat alle rente- en terugbetalingen, onder aftrek van de beheerskosten, terug worden betaald aan de Staat. BOM COL Brabant B.V. loopt over de verstrekte COL Leningen geen debiteurenrisico.

Het betreffen in haar totaliteit leningen van EUR 50.000 tot en met EUR 2.000.000. De leningen met een omvang tot en met EUR 500.000 kennen een aflossingsvrije periode van een jaar, waarna er in 8 kwartalen afgelost dient te worden. De leningen groter dan EUR 500.000 kennen een éénmalige aflossing na 3 jaar. Bij aanvragen groter dan EUR 250.000 diende de aanvrager zorg te dragen dat er ook 25% vanuit co-investeerders werd mee geïnvesteerd.

De rente (3%) wordt opgerold en bij de hoofdsom geteld. De Leningen groter dan EUR 500.000 kennen bij aflossing ook een premie component van 2% per jaar. In de documentatie is reeds rekening gehouden met de mogelijkheid om de rente- en aflossingsverplichtingen uit te stellen. Ondernemingen dienen hiertoe een verzoek in te dienen.

De Corona Overbruggingsleningen worden exclusief verstrekt door de regionale ontwikkelingsmaatschappijen en hebben een zeer specifiek karakter daar er geen markt is die dergelijke leningen verstrekt. Door het specifieke karakter is niet mogelijk om een betrouwbare schatting te maken van de reële waarde van de leningen U/G. Op basis van RJ 290.938 is daarom de reële waarde niet toegelicht. Op basis van de verplichte rapportages van de leningnemers worden de leningen wel beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen.

Binnen de project portefeuille van Renewable Energy zijn er een aantal ontwikkelingen.

Participatiefonds Wind A16 (PFW) is een 100% dochter van het EFB, en voert een opdracht uit namens vier stichtingen voor de ontwikkeling, financiering, realisatie van 12 windprojecten. PFW heeft een belang van 25% hierin. Zodra er is geherfinancierd vervalt de huidige overeenkomst. Door middel van een call optie krijgen de drie overige stichtingen een belang van 38%, dit op basis van de performance per turbine. De resterende waarde, op dit moment 62%, komt toe aan PFW.

Bij het opstellen van de waardering van de orderportefeuille voor Renewable Energy zijn er heldere uitgangspunten genomen voor de bepaling van de energieprijzen. Hier is gekozen om gebruik te maken van future markt. Dit is de marktconsensus waarin de verwachte prijsontwikkeling zit verwerkt. Het gekozen prijspeil is 10 november 2021. Hiervoor is gekozen om de majeure, wellicht tijdelijke en volatiele, prijsontwikkeling niet volledig te verwerken in de orderportefeuille.

Vlottende activa

(3) Vorderingen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Handelsdebiteuren	724.490	653.845
Vorderingen op participanten	115.000	228.495
Belastingen en premies sociale verzekeringen	128.902	105.362
Overige vorderingen en overlopende activa	17.084.253	1.544.985
	18.052.645	2.532.687

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

3.1 Handelsdebiteuren

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Handelsdebiteuren	724.490	653.845
Af: voorziening dubieuze debiteuren	-	-
	724.490	653.845

3.2 Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	120.796	172.153
Overige vorderingen	16.963.456	1.372.832
	17.084.253	1.544.985

Onder de overige vorderingen is een bedrag opgenomen van \$ 17.133.375 als gevolg van verkoop aandelen.

Dit bedrag is in januari 2022 ontvangen.

(4) Effecten

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Overige effecten	243.273	419.016
	243.273	419.016

Overige effecten

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Stand per 1 januari	419.016	169.841
Waardeverandering gedurende boekjaar	-175.743	249.175
Stand per 31 december	243.273	419.016

Betreft aandelen Chinook Therapeutics. Per 1 januari was de portefeuille 32.269 aandelen. Op 17 juni is een deel verkocht waardoor er per 31 december nog 16.959 aandelen in bezit zijn.

(5) Liquide middelen

Ultimo 2021 is de liquiditeitspositie als volgt te specificeren:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Betaalrekeningen	13.850.998	18.035.139
Overige rekeningen	76.400.000	30.150.000
	90.250.998	48.185.139

Van de liquide middelen is een bedrag van € 76.400.000 gestald bij de provincie Noord-Brabant, deze tegoeden zijn per direct opeisbaar.

(6) Groepsvermogen

Algemene Reserve

Van de algemene reserve is een deel (€ 2.813.705) niet vrij uitkeerbaar. Een deel (€ 745.146) betreft de algemene reserve van de in de consolidatie betrokken vennootschap SOFB. Dit gedeelte is niet vrij uitkeerbaar omdat SOFB volledig voor rekening en risico van de provincie Noord-Brabant wordt gevoerd. Het andere deel (€ 2.068.559) betreft de investeringsverplichting gekoppeld aan ontvangen gelden MSD.

(7) Aandeel derden

Het verloop van het aandeel derden is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Stand per 1 januari	17.167.668	18.550.017
Aandeel EZK in het resultaat BOM Capital I B.V. (49,9%)	-796.895	-1.382.349
Overige mutaties	21.957.736	-
Stand per 31 december	38.328.509	17.167.668

De overige mutaties betreft een agiostorting door het Ministerie van Economische zaken in BOM Capital I B.V.

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het netto belang in de netto-activa van de desbetreffende groepsmaatschappijen.

(8) Voorzieningen

Het verloop van de voorziening groot onderhoud is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Stand per 1 januari	-	315.664
Dotaties	-	-
Onttrekkingen	-	-315.664
Stand per 31 december	-	-

(9) Langlopende schulden

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen	247.692.589	178.589.474
Overige schulden	3.746.329	4.112.881
Stand per 31 december	251.438.918	182.702.354

De schuldpositie is fors toegenomen door de positieve participatie resultaten (verkoop aandelen). Door middel van de allonge regeling worden deze resultaten toegevoegd aan het fonds wat zichtbaar is in de langlopende schulden.

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Lening PNB inzake SOFB (achtergesteld)	1.281.015	1.536.943
Lening PNB inzake Biobased Brabant Fonds	-	8.379.062
Lening PNB inzake Life Sciences & Health Fund	2.000.000	2.000.000
Lening EZK inzake Life Sciences & Health Fund	2.000.000	2.000.000
Lening PNB / EZK / Capital I inzake Life Sciences & Health Fund: bovennominaal leningdeel	21.191.209	5.114.545
Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant	39.600.046	59.500.000
Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant: bovennominaal leningdeel	76.767.005	18.786.928
Lening PNB inzake Energiefonds Brabant	30.092.185	29.028.172
Lening PNB inzake Cleantechfonds Brabant	17.803.320	9.472.474
Lening EZK inzake Smart Photonics	20.000.000	10.000.000
Lening EZK Inzake COL Brabant	36.957.808	32.771.349
Stand per 31 december	247.692.589	178.589.474

9.1 Lening PNB inzake SOFB (achtergesteld)

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.536.943	1.379.438
Aflossingen	-237.337	-30.000
Dekking fondskosten	-78.936	-91.269
Dekking participatieresultaten	30.750	249.175
Rente	29.596	29.599
Stand per 31 december	1.281.015	1.536.943

De BOM heeft van de provincie Noord-Brabant een variabele lening ontvangen ten behoeve van de investeringen van het Spin-off Fonds Brabant B.V. (SOFB). De lening wordt onder dezelfde condities doorgeleend aan SOFB en is verantwoord onder de financiële vaste activa (leningen u/g). De rente wordt bij de hoofdsom bijgeschreven. Aflossingen worden gefinancierd uit de opbrengsten die gerealiseerd worden met de participaties in SOFB.

Op de lening van de provincie worden dekkingen fondskosten en participatieresultaten in mindering gebracht overeenkomstig de leenovereenkomst, zoals toegelicht in de grondslagen voor de resultaatbepaling.

Indien SOFB niet in staat is de lening af te lossen, hoeft de BOM hetzelfde gedeelte van de lening ook niet af te lossen aan provincie Noord-Brabant. De overeenkomst is van kracht tot het moment dat fondsen en spin-offs alle verplichtingen jegens SOFB hebben voldaan, dan wel tot het moment dat de BOM geen aandelenbelangen in fondsen en spin-offs meer houdt.

Medio 2018 heeft een uitgebreide evaluatie over het fonds plaatsgevonden. Op 19 maart 2019 is bevestigd dat de lening aan SOFB verlengd is tot 31 december 2020. Na de verlenging van de looptijd van het fonds wordt thans actief gestuurd om exits te realiseren. Hoewel er actief gestuurd wordt op een exit van de aanwezige belangen is de verwachting dat een deel pas in 2021 zal plaatsvinden en dat een aantal exit-afspraken nog tot 2023 doorloopt. Een hernieuwde aanvraag tot verlenging is in behandeling.

9.2 Lening PNB inzake Biobased Brabant Fonds

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	8.379.062	8.428.564
Aflossingen	-8.379.062	-
Dekking fondskosten	-	-49.502
Dekking participatieresultaten	-	-
Stand per 31 december	-	8.379.062

BOM Capital II B.V. heeft van de provincie Noord-Brabant een lening ontvangen ten behoeve van het Biobased Brabant Fonds B.V. (BBF). De lening is onder dezelfde condities doorgeleend aan

BBF. Er is geen rente verschuldigd. Aflossingen worden gefinancierd uit de opbrengsten die gerealiseerd worden met de participaties in BBF. De lening is in 2021 geheel afgelost.

9.3 Lening PNB inzake Life Sciences & Health Fund

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	2.000.000	2.000.000
Mutaties boekjaar	-	-
Stand per 31 december	2.000.000	2.000.000

Life Sciences & Health Fund B.V. (LS&HF) heeft van de provincie Noord-Brabant een lening ontvangen. Er is geen rente verschuldigd. In 2016 is de opdracht van LS&HF in overleg met de provincie en EZK aangepast. LS&HF zal opbrengsten vanaf 1 januari 2016 niet meer opnieuw aanwenden voor participaties.

Aflossing vindt plaats vanaf 31 december 2018 indien en voor zover LS&HF opbrengsten heeft ontvangen uit participaties en leningen na aftrek van de gerealiseerde en nog te realiseren fondskosten. De geldlening moet uiterlijk op 31 december 2022 zijn terugbetaald.

9.4 Lening EZK inzake Life Sciences & Health Fund

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	2.000.000	2.000.000
Mutaties boekjaar	-	-
Stand per 31 december	2.000.000	2.000.000

Voor een toelichting op de lening wordt verwezen naar 9.3.

9.5 Lening PNB / EZK / Capital I inzake Life Sciences & Health Fund: bovennominaal leningdeel

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	5.114.545	5.382.448
Dekking fondskosten	467.678	-57.963
Dekking participatieresultaten	15.608.986	-209.940
Stand per 31 december	21.191.209	5.114.545

Op de bestaande leningovereenkomsten die overeengekomen zijn met betrekking tot het Life Sciences & Health Fund is een allonge opgesteld. In de allonge op de geldlening is bepaald dat positieve resultaten worden toegevoegd aan de lening. Indien hierdoor de nominale waarde van de lening wordt overschreden dan wordt deze overschrijding aangeduid met de term "boven-nominaal". Het boven-nominale leningdeel komt pro-rata toe aan de leningverstrekkers. In 2021 zien we een aanzienlijke toename veroorzaakt door de verkoop van aandelen.

9.6 Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	59.500.000	43.000.000
Verstrekkingsen	6.600.046	16.500.000
Aflossingen	-26.500.000	-
Stand per 31 december	39.600.046	59.500.000

De provincie Noord-Brabant heeft aan Innovatiefonds Brabant B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 135.000.000 (deze beschikbaar gestelde lening is met 10.000.000 verhoogd ten opzichte van

2020 in verband met de integratie van Biobased in het Innovatiefonds). De lening is bestemd voor het realiseren van de doelen in relatie tot het Innovatiefonds zoals uiteengezet in het businessplan en met inachtneming van de aandeelhoudersinstructie. De lening heeft een looptijd van maximaal 24 jaar tot uiterlijk 31 december 2037. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. Het Innovatiefonds betaalt uiterlijk op 31 december 2037 aan de provincie ter aflossing van de lening het fondsvermogen terug, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerde verlies. Overeengekomen is dat er maximaal 5% aan liquiditeiten aangehouden mag worden.

Ter regulering van de liquide middelen is er in 2021 € 26.500.000 overgeschreven aan de provincie. De provincie heeft dit aangemerkt als aflossing op de geldlening. Dit betekent dat er nog € 95.400.000,- opgenomen mag worden (bevestigd per brief op 22 oktober 2021)

Tot meerdere zekerheid draagt het Innovatiefonds Brabant B.V. op eerste verzoek van de provincie ten gunste van de provincie zorg voor het vestigen van een pandrecht of een ander voor de provincie moverend zekerheidsrecht op één of meer vermogensbestanddelen van het Innovatiefonds waaronder niet begrepen de aandelen of daarmee vergelijkbare rechten die het Innovatiefonds heeft verworven door het verstrekken van financiering zoals beschreven in de aandeelhoudersinstructie.

Zolang enig bedrag uitstaat onder de lening zal het Innovatiefonds:

- geen uitkering doen van dividend, aandelenkapitaal of reserve;
- geen andere vergoeding betalen op of in verband met haar aandelenkapitaal of enige klasse van aandelen;
- geen betaling doen op leningen van aandeelhouders of op vergelijkbare instrumenten waarmee aandeelhouders kapitaal hebben verschaft aan het Innovatiefonds;
- geen aandelen intrekken, inkopen of het aandelenkapitaal verminderen, indien en voor zover daarbij enige betaling aan aandeelhouders plaatsvindt.

Innovatiefonds Brabant B.V. zal niet van derden (niet zijnde de provincie) geld lenen en/of anderszins financiering aantrekken.

9.7 Lening PNB inzake Innovatiefonds Brabant – boven-nominaal leningdeel

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	18.786.928	19.564.816
Dekking fondskosten	-2.564.357	-2.724.250
Dekking participatieresultaten	60.544.434	1.946.362
Stand per 31 december	76.767.005	18.786.928

Op de bestaande leningovereenkomst die overeen gekomen is, is een allonge opgesteld. In de allonge op de geldlening is bepaald dat positieve resultaten worden toegevoegd aan de lening. Indien hierdoor de nominale waarde van de lening wordt overschreven dan wordt deze overschrijding aangeduid met de term "boven-nominaal". In 2021 zien we een aanzienlijke toename veroorzaakt door de verkoop van aandelen. De stelselwijziging voor Fund 2 Fund participaties heeft een impact veroorzaakt op de vergelijkende cijfers van € 2.134.803 ten opzichte van de jaarrekening van 2020, zijnde de beginstand per 1 januari € 1.145.218 en dekking participatieresultaten € 989.585.

9.8 Lening PNB inzake Energiefonds Brabant

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	29.028.172	24.086.101
Verstrekkingsen	1.000.000	5.500.000
Dekking fondskosten	-1.004.750	-933.335
Dekking participatieresultaten	1.068.763	375.406
Stand per 31 december	30.092.185	29.028.172

De provincie Noord-Brabant heeft aan Energiefonds Brabant B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 60.000.000. De lening is bestemd voor het realiseren van de doelen in relatie tot het Energiefonds zoals uiteengezet in het businessplan en met inachtneming van de aandeelhoudersinstructie. De lening heeft een looptijd van maximaal 24 jaar tot uiterlijk 31 december 2037. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. Het Energiefonds betaalt uiterlijk op 31 december 2037 aan de provincie ter aflossing van de lening het fondsvermogen terug, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerde verlies. Overeengekomen is dat er maximaal 5% aan liquiditeiten aangehouden mag worden.

Tot meerdere zekerheid draagt het Energiefonds Brabant B.V. op eerste verzoek van de provincie ten gunste van de provincie zorg voor het vestigen van een pandrecht of een ander voor de provincie moverend zekerheidsrecht op één of meer vermogensbestanddelen van het Energiefonds waaronder niet begrepen de aandelen of daarmee vergelijkbare rechten die het Energiefonds heeft verworven door het verstrekken van financiering zoals beschreven in de aandeelhoudersinstructie.

Zolang enig bedrag uitstaat onder de lening zal het Energiefonds:

- geen uitkering doen van dividend, aandelenkapitaal of reserve;
- geen andere vergoeding betalen op of in verband met haar aandelenkapitaal of enige klasse van aandelen;

- geen betaling doen op leningen van aandeelhouders of op vergelijkbare instrumenten waarmee aandeelhouders kapitaal hebben verschaft aan het Energiefonds;
- geen aandelen intrekken, inkopen of het aandelenkapitaal verminderen, indien en voor zover daarbij enige betaling aan aandeelhouders plaatsvindt.

Energiefonds Brabant B.V. zal niet van derden (niet zijnde de provincie) geld lenen en/of anderszins financiering aantrekken.

Op de bestaande leningovereenkomst is een allonge opgesteld.

9.9 Lening PNB inzake Cleantechfonds Brabant

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	9.472.474	5.995.859
Verstrekkings	-	3.500.000
Dekking fondskosten	-135.707	-142.605
Dekking participatieresultaten	8.466.553	119.220
Stand per 31 december	17.803.320	9.472.474

De provincie Noord-Brabant heeft aan het Cleantechfonds (BOM Capital II BV) een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 12.000.000. De lening is bestemd voor het realiseren van de doelen met betrekking tot het Cleantechfonds zoals uiteengezet in het Business Plan. De lening heeft een looptijd van maximaal 9 jaar. De looptijd vangt aan op 1 januari 2015 en eindigt op 31 december 2023. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag wordt geen rente berekend. BOM Capital II BV betaalt uiterlijk op 31 december 2023 aan de provincie ter aflossing van de lening het nominale fondsvermogen te vermeerderen met het eventueel op de projecten gerealiseerde rendement.

Indien BOM Capital II BV op enig moment gedurende de looptijd van de lening meer dan € 600.000 ten behoeve van het Cleantechfonds in welke vorm dan ook aanhoudt, dan dient het gedeelte van de liquiditeit dat uitstijgt boven de € 600.000 per ommegaande terugbetaald te worden aan de provincie. Het door BOM Capital II BV teruggestorte bedrag blijft beschikbaar voor verstrekking tot het overeengekomen maximale bedrag van de lening. Terugstorting vindt niet plaats indien en voor zover BOM Capital II BV gemotiveerd aan de provincie heeft bericht dat de desbetreffende middelen binnen maximaal 3 maanden vanaf het moment dat er meer dan € 600.000 aan liquiditeiten ten behoeve van het Cleantechfonds wordt aangehouden, zullen worden aangewend voor het verstrekken van financiering aan derden.

Tot meerdere zekerheid van nakoming van de verplichtingen van BOM Capital II BV jegens de provincie draagt BOM Capital II BV op eerste verzoek van de provincie ten gunste van de provincie zorg voor het vestigen van pandrechten of andere zekerheidsrechten op één of meer vermogensbestanddelen van BOM Capital II BV waaronder niet begrepen de aandelen of daarmee vergelijkbare rechten die BOM Capital II heeft verworven door het verstrekken van financiering.

Zolang enig bedrag uitstaat onder de lening zal BOM Capital II, zonder voorafgaande toestemming van de Provincie:

- geen uitkering doen van dividend, aandelenkapitaal of reserve;

- geen andere vergoeding betalen op of in verband met haar aandelenkapitaal of enige klasse van aandelen;
- geen betaling doen op leningen van aandeelhouders of op vergelijkbare instrumenten waarmee aandeelhouders kapitaal hebben verschaft aan BOM Capital II BV;
- geen aandelen intrekken, inkopen of het aandelenkapitaal verminderen, indien en voor zover daarbij enige betaling aan aandeelhouders plaatsvindt.

Op de bestaande leningovereenkomst is een allonge opgesteld.

9.10 Lening EZK inzake Smart Photonics

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	10.000.000	-
Verstrekingen	10.000.000	10.000.000
Stand per 31 december	20.000.000	10.000.000

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan BOM Capital I B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 20.000.000. Deze lening is bestemd voor het nemen en aanhouden van een indirect strategisch aandelenbelang in Smart Photonics Holding B.V. De lening wordt verstrekt in tranches. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. De leningsovereenkomst is op 29 mei 2020 in werking getreden en eindigt bij overdracht van het belang op verzoek van de Staat of door eenzijdige opzegging van de overeenkomst door BOM Capital I B.V. met inachtneming van een opzegtermijn van een (1) kalenderjaar. BOM Capital I B.V. is aan de Staat over de Lening als vergoeding verschuldigd het bedrag van de lening, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerd verlies.

9.11 Lening EZK inzake BOM COL Brabant

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	32.771.349	-
Verstrekingen	8.666.259	33.700.000
Aflossing	-4.500.000	-
Dekking fondskosten	-684.015	-843.955
Dekking participatieresultaten	704.216	-84.696
Stand per 31 december	36.957.808	32.771.349

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft aan BOM COL Brabant B.V. een lening beschikbaar gesteld ter grootte van € 33.700.000. Deze lening is bestemd voor het verstrekken van overbruggingsleningen aan ondernemingen die getroffen zijn door de Covid-19-uitbraak. Over het uitstaande bedrag van de verstrekte lening wordt geen rente berekend. De leningsovereenkomst is op 29 april 2020 in werking getreden en eindigt uiterlijk 31 december 2026. BOM COL Brabant B.V. is aan de Staat over de Lening als vergoeding verschuldigd het bedrag van de lening, te vermeerderen met het eventueel gerealiseerde rendement, een en ander onder aftrek van het eventueel gerealiseerd verlies en kosten.

9.12 Overige schulden

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
RC Gemeente Tilburg	390.035	656.588
Hypothecaire lening	1.550.000	1.650.000
Terugbetalingsverplichting iz participaties	1.806.293	1.806.293
Stand per 31 december	3.746.329	4.112.881

9.12.1 R.C. Gemeente Tilburg

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	656.588	1.934.218
Stortingen aan / of ontvangsten van participaties	-	-900.000
Aandeel derden in participaties	-266.553	-438.958
Kosten boekjaar	-	61.328
Stand per 31 december	390.035	656.588

Betreft de rekening courantpositie met betrekking tot het Project Fons Tilburg. Over de rekening-courantpositie wordt 0 % rente berekend. Er is geen aflossingsschema overeengekomen en er zijn geen zekerheden gesteld.

9.12.2 R.C Gemeente Breda

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	-	693.599
Rentevergoeding participaties	-	-
Kosten boekjaar	-	-
Afwikkeling desinvestering LHF Breda	-	-693.599
Stand per 31 december	-	-

Betreft de rekening courantpositie met betrekking tot het Project Fons Breda. Over de rekening-courantpositie wordt geen rente berekend. In 2020 is dit project fonds afgewikkeld en daarmee ook de rekeningcourantpositie.

9.12.3 Hypothecaire lening BOM Vastgoed B.V.

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.650.000	1.750.000
Aflossingen	-100.000	-100.000
Stand per 31 december	1.550.000	1.650.000

De hypothecaire lening bij de ING Bank NV heeft een looptijd van 10 jaar en eindigt op 1 november 2026. Het rente percentage bedraagt 1,55% per jaar. De aflossingsverplichting bedraagt €100.000 per jaar.

Voor deze hypothecaire lening zijn de volgende zekerheden zijn gesteld:

- Hoofdelijke medeschuldnaarstelling Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V.
- Positieve / negatieve hypotheekverklaring op kantoorpand gelegen aan de Goirleseweg 15 te Tilburg tot een bedrag van €2.000.000

9.12.4 Terugbetalingsverplichting BioConnection

De voorwaardelijke terugbetalingsverplichting BioConnection betreft een verplichting aan EZK, PNB en de Gemeente Oss voor een totaalbedrag van € 1.806.293. Genoemde partijen hebben aan de BOM geldleningen verstrekt waarmee via de BOM in BioConnection is geïnvesteerd. De totale investering bedroeg in 2006 zo'n € 6.800.000.

BioConnection B.V. heeft op 30 december 2011 de lening inclusief rente als onderdeel van de investering terugbetaald. Hiermee is in 2012 aan twee partijen een deel van hun lening afgelost. De thans volledige voorwaardelijke terugbetalingsverplichting van € 1.806.293 aan de betreffende drie partijen:

- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat € 1.083.776
- Provincie Noord-Brabant € 361.259
- Gemeente Oss € 361.258

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.806.293	1.806.293
Aflossing Lening	-	-
Mutatie voorziening	-	-
Stand per 31 december	1.806.293	1.806.293

(10) Kortlopende schulden

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	915.281	583.487
Schulden aan participanten	1.821.976	1.897.267
Belastingen en premies sociale verzekeringen	327.640	312.328
Overige schulden en overlopende passiva	2.152.383	2.304.027
	5.217.279	5.097.109

10.1 Schulden aan participanten

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Terugbetalingsverplichting Staat der Nederlanden	289.540	375.739
Terugbetalingsverplichting Provincie Noord-Brabant	1.532.436	1.416.525
Schuld aan Provincie Noord-Brabant inzake projecten	-	105.003
	1.821.976	1.897.267

10.1.1 Terugbetalingsverplichting Staat der Nederlanden

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	375.739	284.931
Toegekende subsidiebijdrage	1.150.000	1.100.000
Mutatie subsidieverplichting	-1.130.255	-994.057
Terugbetaling overschrijving voorgaande jaren	-105.944	-15.135
Stand per 31 december	289.540	375.739

10.1.2 Terugbetalingsverplichting Provincie Noord Brabant

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.416.525	927.420
Toegekende subsidiebijdrage	6.750.000	6.895.250
Mutatie subsidieverplichting	-6.634.088	-6.231.145
Terugbetaling overschrijving voorgaande jaren	-	-175.000
Stand per 31 december	1.532.436	1.416.525

10.2 Belastingen en premies sociale verzekeringen

De specificatie van de saldi in 2021 is als volgt:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Omzetbelasting	-	47.857
Loonheffing	327.640	264.471
Stand per 31 december	327.640	312.328

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Leaseverplichtingen

De groep is leaseverplichtingen aangegaan voor personenauto's. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 31.546 (2020: € 32.649). De gemiddelde looptijd van de verplichtingen bedraagt 19 maanden (2020: 24 maanden).

Investeringsverplichtingen

De groep als geheel heeft ultimo 2021 nog een investeringsverplichtingen van € 43,4 miljoen uit hoofde van nog te betalen overige aandelenparticipaties / leningen u/g (2020: € 49,5 miljoen).

Investeringsverplichting MSD

Merck Sharp & Dohme B.V. (MSD) en BOM Capital II B.V. hebben op 11 juli 2014 een overeenkomst met betrekking tot verstrekking van geldbedrag getekend ter hoogte van € 2.000.000. BOM Capital II B.V. heeft de verplichting om dit door MSD beschikbaar gestelde geldbedrag risicodragend en revolverend te investeren ter versteviging van de economische activiteiten op het gebied van Life Sciences op het Pivot Park te Oss.

Omzetbelasting en vennootschapsbelasting

BOM Holding B.V. vormt per 1 januari 2014 samen met BOM Business Development & Foreign Investments B.V., BOM Bedrijfslocaties B.V., BOM Capital I B.V., Life Sciences & Health Fund B.V., Biobased Brabant Fonds B.V., BOM Capital II B.V., Innovatiefonds Brabant B.V., Energiefonds Brabant B.V., Spin-off Fonds Brabant B.V. en BOM Vastgoed B.V. een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Iedere vennootschap is hoofdelijk aansprakelijk voor omzetbelastingsschulden voor de periode dat zij deel uit maakt van bovengenoemde fiscale eenheid.

Er zijn twee fiscale eenheden voor de vennootschapsbelasting. De eerste fiscale eenheid bestaat uit BOM Capital I B.V. en Life Sciences & Health Fund B.V. Hierin zitten een verrekenbaar verlies van € 6,1 miljoen. De tweede fiscale eenheid bestaat uit BOM Holding B.V., Innovatiefonds Brabant B.V., Energiefonds Brabant B.V., BOM Capital II B.V., BOM Vastgoed B.V., Spin-off Fonds Brabant B.V. en Biobased Brabant Fonds B.V.. Hierin zitten een verrekenbaar verlies van € 34,3 miljoen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn bij ons geen gebeurtenissen na balansdatum bekend die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum.

Resultaatbestemming 2021

Het resultaat over 2021 wordt onttrokken aan de algemene reserve.

2.6 Nadere toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2021

(11) Bedrijfsopbrengsten

	2021	2020
	€	€
Huuropbrengsten	317.778	313.704
Managementvergoedingen	30.000	30.000
Overige inkomsten	465.235	516.864
Subsidiebijdragen	7.764.343	7.225.200
	8.577.356	8.085.768

Som der bedrijfskosten

(12) Lonen en salarissen, pensioenlasten en overige sociale lasten

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2021	2020
	€	€
Salarissen	6.758.066	6.449.793
Inleenkrachten	882.941	532.324
Overige personeelskosten	440.413	426.924
Gesubsidieerde eigen uren BOM	-118.101	-205.328
	7.963.319	7.203.713
Sociale lasten	827.915	815.292
Pensioenlasten	748.397	720.954
	9.539.631	8.739.959

Bezoldiging bestuurders en commissarissen

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens van kracht. Deze wet is van toepassing op de bezoldiging van beide bestuurders en de toezichthouders van BOM Holding B.V. De kosten van de bestuurders zijn gerubriceerd onder de personeelskosten. De kosten voor de commissarissen zijn gerubriceerd onder de post advieskosten.

Leidinggevende topfunctionarissen			
(in euro's)	Mevr. B.L.J.M. van Dijk - van de Reijt		
Functie:	Algemeen Directeur		
Duur dienstverband	01/1/2021 - 31/12/2021	13/1/2020 - 31/12/2020	
Omvang dienstverband in FTE	1	1	
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee	
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja	
Bezoldiging:	2021	2020	
Beloning	151.201	151.994	
Beloningen en belastbare onkostenvergoeding ¹	23.689	16.044	
Totale bezoldiging	174.890	168.037	
Toepasselijk WNT-maximum	209.000	194.410	
¹ betreft de pensioenpremie welke voor rekening van de werkgever komt			

Toezichthoudende topfunctionarissen		
(in euro's)	Dhr. R.G.M. Penning de Vries	Dhr. L.L.M. van der Chijs
Functie:	Voorzitter toezichthoudend orgaan	Voorzitter toezichthoudend orgaan
Duur in functie 2021	1-1 t/m 31-05	02-06 t/m 31-12
Bezoldiging 2021	7.293	10.208
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	12.969	18.209
Gegevens 2020		
Duur in functie 2020	1-1 t/m 31-12	
Bezoldiging 2020	17.500	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	30.150	
(in euro's)	Mw. N. Mac Gillavry	Mw. E.A.G. Raats-Coster
Functie:	Lid toezichthoudend orgaan	Lid toezichthoudend orgaan
Duur in functie 2021	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2021	15.000	15.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.900	20.900
Gegevens 2020		
Duur in functie 2020	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging 2020	15.000	15.000
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.100	20.100
(in euro's)	Dhr. R.A.M. Slaats	Mw. E den Brabander
Functie:	Lid toezichthoudend orgaan	Lid toezichthoudend orgaan
Duur in functie 2021	1-1 t/m 31-12	1-2 t/m 31-12
Bezoldiging 2021	15.788	14.258
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.900	20.900
Gegevens 2020		
Duur in functie 2020	1-1 t/m 31-12	
Bezoldiging 2020	15.000	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	20.100	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen (overige) functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Personeelsbezetting

Het gemiddeld aantal medewerkers bedraagt ultimo 2021 83 (2020: 84).

(13) Afschrijving op materiële vaste activa

	2021	2020
	€	€
Afschrijving bedrijfsgebouwen en -terreinen	159.673	166.948
Afschrijvingen andere bedrijfsmiddelen	120.732	96.747
	280.405	263.695

(14) Overige bedrijfskosten

De overige kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2021	2020
	€	€
Huisvestingskosten	481.714	486.360
Marketing en communicatie	678.447	546.488
Kantoorkosten	27.026	47.856
Algemene kosten	3.323.309	2.936.519
Projectkosten	130.430	165.283
Dekking fondskosten	-4.002.915	-4.842.877
	638.012	-660.372

De post dekking fondskosten dekt, naast de overige bedrijfskosten, ook de personeelskosten, de afschrijvingen, de rentebaten&-lasten en het aandeel in resultaat overige participaties. Hierin zit een positief valuta resultaat van 1,4 miljoen.

Dekking fondskosten

	2021	2020
	€	€
Biobased Brabant Fonds	-2.826	-49.502
Capital II	-135.707	-142.605
Energiefonds Brabant	-1.004.750	-933.335
Innovatiefonds Brabant	-2.564.357	-2.724.250
Life Sciences & Health Fund	467.678	-57.963
Spin-off Fonds Brabant	-78.936	-91.269
COL Brabant	-684.015	-843.955
	-4.002.915	-4.842.877

Toelichting dekking fondskosten

Op de bestaande leningsovereenkomsten met betrekking tot bovenstaande fondsen is een allonge opgesteld (zie ook paragraaf Dekking fondskosten en participatieresultaten onder de Grondslagen voor de bepaling van het resultaat). Hierin is opgenomen dat indien in enig boekjaar sprake is van een verlies, ondermeer als gevolg van kosten voor het beheer, dat verlies afgeschreven zal worden op het bedrag van de geldlening verstrekt door de provincie en als bate verantwoord zal worden in de resultatenrekening over dat boekjaar. Door USD koersresultaten in Innovatie Fonds Brabant (848K) en Life Sciences & Health Fund (553K) is er een positief effect op de dekking fondskosten. De stelselwijziging voor Fund 2 Fund participaties heeft een impact veroorzaakt op de vergelijkende cijfers van € -1.540.470 ten opzichte van de

jaarrekening van 2020, zijnde de dotatie voorzieningen € -550.885 en dekking participatieresultaten € -989.585 binnen Innovatiefonds Brabant.

Indien in enig boekjaar sprake is van een winst, dan zal deze winst worden toegevoegd aan het bedrag van de geldlening en als last verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Voor BOM-COL Brabant B.V. geldt dat de kosten kunnen worden verrekend met de lening en dat de opbrengsten verschuldigd zijn aan de staat.

(15) Uitkomst der financiële baten en lasten

		2021	2020
	€	€	€
Opbrengst verkoop participaties	94.074.386	1.716.076	
Aanschafwaarde verkopen	-8.081.441	-10.151.081	
Voorziening desinvesteringen	-1.060.903	5.937.235	
		84.932.042	-2.497.770
Dividendopbrengsten	2.691.128	2.147.970	
Rente- en provisiebaten participaties en leningen u/g	3.255.727	2.508.340	
		5.946.855	4.656.310
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		90.878.897	2.158.540
Dotatie voorzieningen participaties & leningen u/g	-13.599.178	-11.046.657	
Vrijval voorzieningen participaties & leningen u/g	8.091.012	7.366.305	
Vrijval voorziening garantstelling	-	-	
Afwaardering lening	-	-	
Mutatie effecten	31.594	249.175	
Dotatie voorzieningen dubieuze debiteuren	-	577	
Kosten groeifaciliteit	-18.750	-21.875	
		-5.495.322	-3.452.476
Dekking participatieresultaten		-86.423.702	-2.395.527
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		-91.919.024	-5.848.003
Rentebaten & lasten		1.269.347	-129.774
Uitkomst der financiële baten en lasten		229.220	-3.819.237

Dekking participatieresultaten

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Capital II	-8.466.553	-119.220
Energiefonds Brabant	-1.068.763	-375.406
Innovatiefonds Brabant	-60.544.434	-1.946.362
Life Sciences & Health Fund	-15.608.986	209.940
Spin-off Fonds Brabant	-30.750	-249.175
COL Brabant	-704.216	84.696
	-86.423.702	-2.395.527

Toelichting dekking participatieresultaten

Op de bestaande leningsovereenkomsten met betrekking tot bovenstaande fondsen is een allonge opgesteld (zie ook paragraaf Dekking fondskosten en participatieresultaten onder de Grondslagen voor de bepaling van het resultaat). Hierin is opgenomen dat indien in enig boekjaar sprake is van een verlies, ondermeer als gevolg van afboekingen op de waardering van participaties en afboeking op aan participaties verstrekte geldleningen, dat verlies afgeschreven zal worden op het bedrag van de geldlening verstrekt door de provincie en als bate verantwoord zal worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Indien in enig boekjaar sprake is van een winst, dan zal deze winst worden toegevoegd aan het bedrag van de geldlening en als last verantwoord worden in de resultatenrekening over dat boekjaar.

Deze bepaling geldt niet voor de resultaten voortvloeiend uit de investeringsverplichting MSD in BOM Capital II B.V.

Voor BOM-COL Brabant B.V. geldt dat de kosten kunnen worden verrekend met de lening en dat de opbrengsten verschuldigd zijn aan de staat.

2.7 Enkelvoudige balans per 31 december 2021 (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	(16)				
Andere vaste bedrijfsmiddelen		464.146	464.146	365.804	365.804
Financiële vaste activa	(17)				
Deelnemingen		-		1	
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		51.070.528		32.702.563	
Leningen u/g aan groepsmaatschappijen		2.845.515		3.101.443	
Leningen u/g		750.000		750.000	
			54.666.043		36.554.007
Vlottende activa					
Vorderingen	(18)				
Handelsdebiteuren		5.770		7.714	
Vorderingen op participanten		23.540		-	
Rekening-courant groepsmaatschappijen		314.628		372.492	
Overige vorderingen en overlopende activa		101.795		85.735	
			445.733		465.941
Liquide middelen			1.228.443		356.014
Totaal			56.804.366		37.741.766

PASSIVA		31-12-2021		31-12-2020	
		€	€	€	€
Eigen vermogen					
Geplaatst kapitaal	(19)	733		733	
Agioreserve	(20)	51.554.622		32.508.879	
Algemene reserve	(21)	-619.061		143.675	
			50.936.294		32.653.287
Langlopende schulden	(22)				
Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappijen		2.031.014		2.286.943	
			2.031.014		2.286.943
Kortlopende schulden	(23)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		418.553		220.449	
Rekening-courant groepsmaatschappijen		1.692.974		1.416.245	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		327.640		312.328	
Overige schulden en overlopende passiva		1.397.890		852.514	
			3.837.057		2.801.536
Totaal			56.804.366		37.741.766

2.8 Enkelvoudige resultatenrekening over 2021 (na resultaatbestemming)

		2021		2020	
		€	€	€	€
Subsidiebijdrage		64.560		64.832	
Managementvergoedingen en overige inkomsten		37.386		53.175	
Som der bedrijfsopbrengsten			101.946		118.007
Personeelskosten	(24)	2.104.360		1.891.197	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	(25)	89.251		38.245	
Financiële baten en lasten		7.350		4.378	
Overige bedrijfskosten	(26)	-2.014.058		-1.815.813	
Som der bedrijfslasten			186.904		118.007
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-84.958		0
Resultaat deelneming / participaties	(27)		-677.778		-2.433.286
Resultaat			-762.736		-2.433.286

Vaste activa

(16) Materiële vaste activa

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Andere vaste bedrijfsmiddelen	464.146	365.804
	464.146	365.804

Andere vaste bedrijfsmiddelen	2021	2020
	€	€
Aanschafwaarde per 1 januari	1.090.960	770.271
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-725.156	-686.911
Boekwaarde per 1 januari	365.804	83.360
Investeringen	187.594	320.689
Desinvesteringen	-603.323	-
Afschrijvingen	-89.251	-38.245
Afschrijving desinvestering	603.323	-
	98.342	282.444
Aanschafwaarde per 31 december	675.231	1.090.960
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-211.084	-725.156
Boekwaarde per 31 december	464.146	365.804
Afschrijvingspercentages	10%-50%	10%-50%

(17) Financiële vaste activa

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Deelnemingen	-	1
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	51.070.528	32.702.563
Leningen u/g aan groepsmaatschappijen	2.845.515	3.101.443
Leningen u/g	750.000	750.000
	54.666.043	36.554.007

17.1 Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De deelnemingen betreffen de volgende vennootschappen:

- BOM Vastgoed B.V. 100%
- BOM Bedrijfslocaties B.V. 100%
- BOM Capital I B.V. 50,1%
- BOM Business Development & Foreign Investments B.V. 50,1%
- BOM Capital II B.V. 100%
- Innovatiefonds Brabant B.V. 100%
- Energiefonds Brabant B.V. 100%

In 2021 is het verloop als volgt:

	Stand 1 januari	Opheffing	Resultaat boekjaar	Resultaat derden	Overige vermogensmutaties boekjaar	Stand 31 december
	€	€	€	€	€	€
BOM Vastgoed B.V.	925.105	-	158.105	-	-	1.083.210
BOM Bedrijfslocaties B.V.	12.208.648	-	-28.777	-	-3.000.000	9.179.871
BOM Capital I B.V.	17.235.976	-	-1.596.983	796.895	22.045.743	38.481.630
BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	501	-	-	-	-	501
Innovatiefonds Brabant B.V.	1	-	-	-	-	1
Energiefonds Brabant B.V.	1	-	-	-	-	1
BOM Capital II B.V.	2.332.331	-	-7.017	-	-	2.325.314
	32.702.563	-	-1.474.672	796.895	19.045.743	51.070.528

Ter financiering van de activiteiten van BOM Capital I hebben Economische Zaken en de provincie Noord-Brabant een agiostorting gedaan ter grootte van € 44.002.946 (50,1% is 22.045.476)

17.2 Leningen u/g aan groepsmaatschappijen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Lening Spin-Off Fonds Brabant B.V.	1.263.015	1.518.943
Lening BOM Vastgoed B.V.	1.582.500	1.582.500
	2.845.515	3.101.443

17.2.1. Lening Spin-Off Fonds Brabant B.V.

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.518.943	1.361.438
Aflossingen	-237.341	-30.000
Dekking fondskosten	-78.936	-91.269
Dekking participatieresultaten	30.750	249.175
Rente	29.599	29.599
Stand per 31 december	1.263.015	1.518.943

17.2.2 Lening BOM Vastgoed B.V.

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.582.500	1.882.500
Aflossingen	-	-300.000
Stand per 31 december	1.582.500	1.582.500

17.2.3 Lening ROW

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	750.000	186.668
Verstrekkingsen	-	750.000
Dekking fondskosten / participatie resultaten	-	-186.668
Stand per 31 december	750.000	750.000

Vlottende activa

(18) Vorderingen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Handelsdebiteuren	5.770	7.714
Belastingen en premies sociale verzekeringen	23.540	-
Rekening-courant groepsmaatschappijen	314.628	372.492
Overige vorderingen en overlopende activa	101.795	85.735
	445.733	465.941

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

Rekening-courant groepsmaatschappijen

De vennootschap heeft de volgende rekening-courant verhoudingen met haar groepsmaatschappijen:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
RC BOM Vastgoed B.V.	-	10.492
RC BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	-	-
RC BOM Bedrijfslocaties B.V.	21.954	44.498
RC BOM Capital I B.V.	-	37.515
RC BOM Capital II B.V.	-	-
RC Spin-off Fonds Brabant B.V.	-	-
RC Biobased Brabant Fonds B.V.	-	19.712
RC Life Sciences & Health Fund B.V.	-	810
RC Energiefonds Brabant B.V.	-	-
RC Innovatiefonds Brabant B.V.	192.091	-
RC COL Brabant B.V.	100.583	259.464
	314.628	372.492

Tussen de groepsmaatschappijen zijn geen afspraken gemaakt over zekerheden, aflossingen en/of rentevergoedingen.

Eigen vermogen

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Geplaatst kapitaal	733	733
Agioreserve	51.554.622	32.508.879
Algemene reserve	-619.061	143.675
	50.936.294	32.653.287

(19) Geplaatst kapitaal

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	733	733
Mutaties boekjaar	-	-
Stand per 31 december	733	733

Het geplaatst kapitaal bestaat uit 73.250 aandelen met een nominale waarde van € 0,01.

(20) Agioreserve

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	32.508.879	32.508.879
Overige mutaties	19.045.743	-
Stand per 31 december	51.554.622	32.508.879

De inbreng van de aandelen van BOM Bedrijfslocaties B.V., BOM Business Development & Foreign Investments B.V. in 2013, alsmede BOM Capital I (aandeel provincie Noord-Brabant) in BOM Holding B.V. is als een agiostorting aangemerkt. In 2021 is er een agiostorting gedaan door de provincie Noord-Brabant en Ministerie van economische zaken in BOM Capital I.

(21) Algemene reserve

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	143.675	2.261.297
Resultaat boekjaar	-762.736	-2.433.286
Mutaties boekjaar	-	315.664
Stand per 31 december	-619.061	143.675

(22) Langlopende schulden

Schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen, voor zover geen groepsmaatschappij

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Lening PNB inzake SOFB	1.281.014	1.536.943
Lening BOM Bedrijfslocaties B.V.	750.000	750.000
	2.031.014	2.286.943

22.1 Lening PNB inzake SOFB

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	1.536.943	1.379.438
Aflossingen	-237.337	-30.000
Dekking fondskosten	-82.599	-91.269
Dekking participatieresultaten	34.413	249.175
Rente	29.596	29.599
Saldo per 31 december	1.281.015	1.536.943

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans, 9.1 Lening PNB inzake SOFB (achtergesteld).

22.2 Lening BOM Holding inzake BOM Bedrijfslocaties BV

In 2021 is het verloop als volgt:

	2021	2020
	€	€
Saldo per 1 januari	750.000	186.668
Verstrekkingsen	-	750.000
Dekking fondskosten	-	-186.668
Saldo per 31 december	750.000	750.000

Dit betreft een lening van Bedrijfslocaties met betrekking tot het project ROW.

(23) Kortlopende schulden

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	418.553	220.449
Schulden aan participanten	-	-
Rekening courant groepsmaatschappijen	1.692.974	1.416.245
Belastingen en premies sociale verzekeringen	327.640	312.328
Overige schulden en overlopende passiva	1.397.890	852.514
	3.837.056	2.801.536

Rekening-courant groepsmaatschappijen

De vennootschap heeft de volgende rekening-courant verhoudingen met haar groepsmaatschappijen:

	31-12-2021	31-12-2020
	€	€
RC BOM Vastgoed B.V.	6.482	-
RC BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	1.599.918	1.284.452
RC BOM Capital I B.V.	35.255	-
RC BOM Capital II B.V.	25.184	8.153
RC Spin-off Fonds Brabant B.V.	2.173	4.157
RC Life Sciences & Health Fund B.V.	7.686	-
RC Energiefonds Brabant B.V.	16.275	34.283
RC Innovatiefonds Brabant B.V.	-	85.199
	1.692.974	1.416.245

2.9 Nadere toelichting op de enkelvoudige resultatenrekening over 2021

(24) Lonen en salarissen

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2021	2020
	€	€
Salarissen	1.129.320	1.158.581
Inleenkrachten	513.921	219.775
Overige personeelskosten	188.872	216.520
Gesubsidieerde eigen uren BOM	-19.300	-16.255
	1.812.813	1.578.621
Sociale lasten	133.448	140.510
Pensioenlasten	158.099	172.066
	2.104.360	1.891.197

(25) Afschrijving op materiële vaste activa

	2021	2020
	€	€
Afschrijving andere vaste bedrijfsmiddelen	89.251	38.245
Verkoop resultaat materiële vaste activa	-	-
	89.251	38.245

(26) Overige bedrijfskosten

De overige kosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2021	2020
	€	€
Huisvestingskosten	95.195	98.931
Marketing en communicatie	450.135	408.100
Kantoorkosten	24.892	34.818
Algemene kosten	1.015.592	1.330.019
Projectkosten	16.249	33.320
Doorbelaste overheadkosten	-3.616.120	-3.721.002
	-2.014.058	-1.815.813

(27) Resultaat deelnemingen

	2021	2020
	€	€
BOM Vastgoed B.V.	158.105	146.756
BOM Bedrijfslocaties B.V.	-28.777	-674.776
BOM Capital I B.V.	-1.596.983	-2.770.237
BOM Capital II B.V.	-7.017	-517.377
	-1.474.673	-3.815.634
Aandeel derden in het resultaat deelnemingen:		
BOM Capital I B.V.	796.895	1.382.348
BOM Business Development & Foreign Investments B.V.	-	-
	-677.778	-2.433.286

Tilburg, 16 juni 2022

Raad van Bestuur:

Mevrouw B. van Dijk - van de Reijt

De Raad van Commissarissen:

De heer V. van der Chijs | President - Commissaris

Mevrouw E. de Brabander

Mevrouw N. Mac Gillavry

Mevrouw E. Raats - Coster

De heer R. Slaats

3

Overige gegevens

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur, de aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en met de bepalingen bij en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2021;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Holding B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- directieverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in

Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de overige informatie, het verantwoordingsverslag, het prestatieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De

materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Breda, 16 juni 2022

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

w.g. J.A Viskil RA

3.2 Statutaire regeling inzake de bestemming van het resultaat

Artikel 4.1 Winst en verlies, uitkeringen op aandelen

4.1.1. Indien en voor zover het bestuur niet besluit tot gehele of gedeeltelijke reservering van de winst die in het laatst verstreken boekjaar is behaald, is de algemene vergadering bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald dan wel bepaling van de wijze waarop een tekort zal worden verwerkt alsmede tot vaststelling van tussentijdse uitkeringen uit de winst of uitkeringen uit de reserves voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. Een besluit tot uitkering uit de winst of reserves is onderworpen aan de goedkeuring van het bestuur. Het bestuur weigert slechts de goedkeuring indien het weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden. Indien bij de bestemming van de winst geen besluit over uitkering of reservering van winst tot stand komt wordt de winst waarop het voorstel betrekking heeft, gereserveerd.

4.1.2. Bij de berekening van de verdeling van een uitkering tellen de aandelen of certificaten van aandelen die de vennootschap houdt niet mee, tenzij op zodanige aandelen of certificaten van aandelen een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust ten behoeve van een ander dan de vennootschap ten gevolge waarvan het winstrecht toekomt aan de vruchtgebruiker of pandhouder.

Bij de berekening van het bedrag dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd wordt slechts het bedrag van de opgevraagde en geëffectueerde stortingen op het nominale bedrag van de aandelen in aanmerking genomen. Van het bepaalde in de vorige zin kan telkens met instemming van alle aandeelhouders worden afgeweken.

4.1.3. Ten laste van de door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.

4.1.4. Uitkeringen zijn opeisbaar op de dag welke het bestuur bepaalt.

4.1.5. Uitkeringen welke niet binnen vijf jaren en een dag waarop zij opeisbaar zijn geworden, in ontvangst zijn genomen, vervallen aan de vennootschap.

4.1.6. De algemene vergadering kan besluiten dat uitkeringen geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in geld zullen worden uitgekeerd.

4

Bijlagen

4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's

Materieel onderwerp	Definitie	KPI	Doel 2021	Realisatie 2021	Realisatie 2017-2021
Financiering	Het zijn van een financieel solide organisatie en het verantwoordelijk investeren van de publieke middelen om op de lange termijn de Brabantse economie te blijven versterken.	Nieuwe directe investeringen	20	42	214
		Aantal vervolginvesteringen	15	23	106
		Aantal nieuwe Fund-to-Fund investeringen	2	4	17
		Aantal exits	4	6	21
		Aantal bedrijven die doorstromen naar volgende levensfase	15	15	39
		Gerealiseerde investeringen EFB	6	7	25
		Geïnvesteed volume EFB (in € miljoen)	9	5,5	31,5
		Voldoen aan kostenafspraken met opdrachtgevers		?	?
Werkgelegenheid	Het creëren van arbeidsplaatsen door het ondersteunen van en investeren in Brabantse bedrijven. Hierbij hoort ook de invloed op buitenlandse bedrijven en werkgelegenheid	Aantal directe arbeidsplaatsen	1000	1841	7611
		Aantal gecreëerde arbeidsplaatsen door portfoliobedrijven		?	?
Maatschappelijke impact	Het werken aan de optimalisatie van onze maatschappelijke, economische en milieu impact door zowel directe als indirecte sturing.	Bedrijven in BO-portfolio die met product/dienst bijdrage leveren aan een maatschappelijke opgave	60%	63%	
		Reductie CO2-uitstoot EFB (in Kton)		4027	6685
		Gerealiseerde omzetgroei door portfoliobedrijven		?	?

Samenwerking	Het aangaan van samenwerkingen tussen grote bedrijven, het MKB en (kennis)instellingen om zo Brabant in staat te stellen om innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen te realiseren	Aantal projecten opgezet in ecosysteemontwikkeling met consortia van twee of meer betrokken partijen	5 tot 10	13	74
		Partijen bij elkaar gebracht in de nieuwe projecten gestart in 2017	50	165	655
Internationalisering	Het versterken van de internationale mogelijkheden en ambities van het Brabantse MKB en de (economische) aantrekkingskracht van Brabant voor buitenlandse ondernemingen	Aantal buitenlandse bedrijven in Brabant gevestigd	35	53	218
		Geïnvesteerd kapitaal door buitenlandse bedrijven (in € miljoen)	100	369	1463
		Aantal handelsmissies (in- en uitgaand)	12	7	66
		Aantal informatiebijeenkomsten	12	22	100
		Aantal bedrijven dat deel heeft genomen aan missies	60	74	552
		Aantal matchmaking-gesprekken	140	174	1196
Kennis-intensivering	Het bevorderen activiteiten die zoveel mogelijk bijdragen aan kennisgeneratie en -circulatie en de overdracht van ervaringskennis of ambachtelijke expertise om innovatie te stimuleren. Projecten binnen topsectoren dragen bij aan innovatie, verduurzaming of digitalisering van de Nederlandse economie	Percentage van de gevestigde FDI projecten met een R&D activiteit	20%	17%	
		Percentage projecten binnen topsectoren	30%	25%	

4.2 Bijlage 2 Stakeholder-dialogoog

De onderstaande tabel geeft inzicht in de vorm, doelstellingen en resultaten van de dialogen met onze belangrijkste stakeholdergroepen.

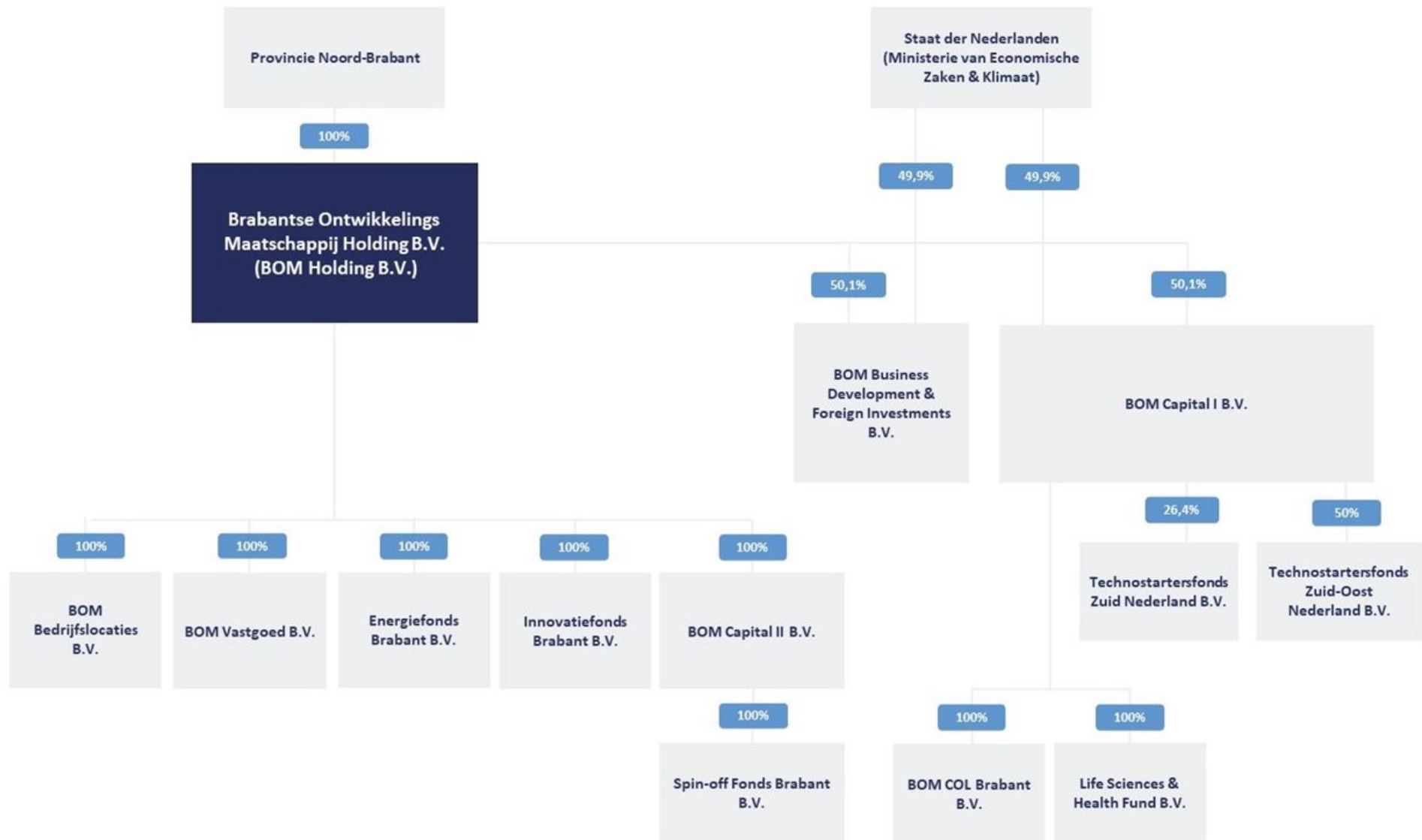
Stakeholder	Organisatie of platform	Interactievorm	Typering
Brabantse ondernemers	Direct contact Partnerrelaties Intermediairs Kennisinstellingen	Regulier klantcontact Online en sociale media Nieuwsbrief Internationale (online) missies Imago-onderzoek Klantenvertellen Programma's Events	Relatiebeheer, verbetering dienstverlening, dialoog
Buitenlandse ondernemers	Direct contact Buitenlands kamers van koophandel Invest in Holland	Regulier klantcontact Internationale beurzen en evenementen Online en sociale media Nieuwsbrief Imago-onderzoek Klantenvertellen Events	Relatiebeheer, verbetering dienstverlening, samenwerking, dialoog, vestigingsklimaat
Kennisinstellingen	Avans BUAS Fontys HAS Summa College TU/e Tilburg University Jads	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin	Kennisuitwisseling en partnerships
Overheden	Gemeenten	Beleidsmatig overleg prestaties.bom.nl (online reporting) Stakeholder-bulletin	Samenwerking, informeren, uitwisseling en toelichting
Partnerrelaties	Agrifood Capital Brainport Development Braventure Midpoint Brabant REWIN West-Brabant Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen Nederland VNO-NCW Techleap InvestNL EIF Investeringsfondsen	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin prestaties.bom.nl (online reporting)	Samenwerking, informeren, uitwisseling en toelichting
Campussen	Automotive Campus Foodtech Brainport Brainport Industries Campus Green Chemistry Campus High Tech Campus Jamfabriek Mindlabs Pivot Park Station88	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin prestaties.bom.nl (online reporting)	Samenwerking, informeren, uitwisseling en toelichting

Aandeelhouders/ subsidieverstrekkers	Provincie Noord-Brabant Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	Periodiek overleg Stakeholder-bulletin Algemene vergadering Informeel aandeelhoudersoverleg Kwartaalgesprekken Halfjaarrapportage prestaties.bom.nl (online reporting)	Formeel, informeel overleg, kennis en inzicht activiteiten
Media	Landelijke pers (o.a. Financieel Dagblad, BNR, NRC) Regionale pers (o.a. BN/De Stem, Eindhovens Dagblad, Brabants Dagblad, Omroep Brabant en Innovation Origins)	Periodiek overleg Persvragen Persberichten prestaties.bom.nl (online reporting)	Informeren, positioneren, activeren
Toezichthouders en adviescommissies	Raad van Commissarissen Investeringscommissies	Periodiek overleg Stakeholderbulletin Media-overzicht	Formeel, informeel overleg, kennis en inzicht activiteiten
Medewerkers	Direct (online) contact Ondernemingsraad (OR)	Intranet (BOeM!) BOeM Live! (online talkshow) BOM@home Festival (online) Kwartaal-verhaal BOM Chat (met directie) Afdelingsoverleg	Participatie, dialoog, medewerkersbetrokkenheid en initiatieven, formeel (arbeidsvoorwaarden) overleg

4.3 Bijlage 3 Juridische structuur

4.4 Bijlage 4 Personalia

Raad van commissarissen

- De heer R.G.M. (René) Penning de Vries - president-commissaris (tot 2 juni 2021)
- De heer V. (Victor) van der Chijs - president-commissaris (vanaf 2 juni 2021)
- Mevrouw E.E.M. (Ellen) de Brabander
- Mevrouw N. (Nancy) Mac Gillavry
- Mevrouw E.A.G. (Esther) Raats-Coster
- De heer R.A.M. (Ronald) Slaats

Bestuur BOM Holding B.V.

- Mevrouw B.J.L.M. (Brigit) van Dijk – van de Reijt

Bestuur investeringsvennootschappen

- Mevrouw M.C.J.J. (Miriam) Dragstra

Investeringscommissie BOM

- De heer J.J.M. (Jacques) Eijkens, voorzitter
- De heer A. (Arnold) Dijkstra
- Mevrouw J.E. (Jantine) Hak
- De heer S. (Sjoerd) Mol
- Mevrouw V.Y. (Vivian) Xiong

Investeringscommissie BOM projects

- Mevrouw F.A. (Femke) Brenninkmeijer, voorzitter
- De heer W.W.M. (Willem) Ackermans
- De heer M. (Mark) Broekman

4.5 Bijlage 5 Biografieën raad van commissarissen

R. (René) Penning de Vries

1954

President-commissaris raad van commissarissen / voorzitter remuneratiecommissie (tot 2 juni 2021)

René Penning de Vries was senior vicepresident en CTO bij Philips Semiconductors. Na afsplitsing van deze divisie van Philips maakte hij de overstap naar NXP Nederland, waar hij van 2009 tot 2012 voorzitter van de Raad van Bestuur was. René Penning de Vries heeft de rol van voorzitter van de Raad van Toezicht bij de Sint Maartenskliniek in Nijmegen, bij de Stichting PhotonDelta en bij de Ventures Holding van de Universiteit van Amsterdam. Daarnaast is hij lid van de adviesraad van CWI, voorzitter van de TNO Strategische Advies Raad voor ICT en leidt hij de NWO KIC Programma Commissie.

V. (Victor) van der Chijs

1960

President-commissaris raad van commissarissen / voorzitter remuneratiecommissie (vanaf 2 juni 2021)

Van der Chijs beschikt over een breed palet aan bestuurlijke ervaring in zowel de private als publieke sector. Hij is onder meer voorzitter van Deltalinqs, de ondernemersorganisatie voor Haven en Industrie in mainport Rotterdam. Daarvoor was hij 8 jaar bestuursvoorzitter van de Universiteit Twente. Als voorzitter van de 4TU Federatie is hij lang de belangenbehartiger van de technische universiteiten in Nederland geweest. Ook was hij als president van ECIU (European Consortium of Innovative Universities), nauw betrokken bij de vorming van de eerste pan-Europese universiteiten.

Van der Chijs begon zijn carrière bij ING, waarvoor hij onder meer in Hongkong werkte op het gebied van projectfinanciering. Daarna trad hij toe tot het directieteam van Schiphol Group, waar hij onder meer betrokken was bij de privatisering van Schiphol. Hij werd daarna ceo van Schiphol U.S.A. en managing director van Schiphol International B.V. Van der Chijs vervolgde zijn carrière als managing partner van OMA (Office for Metropolitan Architecture) dat hij uitbouwde tot wereldspeler. Hij was ook boegbeeld van de topsector Creative Industries.

Van der Chijs is tevens lid van het Dagelijks Bestuur van VNO-NCW, voorzitter van de Raad van Toezicht van CITO en lid van de Raad van Commissarissen van Deerns Group (engineering).

E. (Ellen) de Brabander

1963

Lid raad van commissarissen

Ellen de Brabander studeerde en promoveerde cum laude in Chemie in Leiden, waarna ze postdoctoraal onderzoek deed aan het Massachusetts Institute of Technology. Sinds eind 2021 is ze executive vice president R&D en innovation bij Elanco animal health. Hiervoor werkte De Brabander als senior vice president R&D bij Pepsico in VS, UK en Zwitserland (2014-2021) en daarvoor was ze Chief Science & Technology Officer bij Merial (tegenwoordig Boehringer Ingelheim), Intervet (tegenwoordig Merck Animal Health) en DSM. Daarnaast is ze steeds actief geweest op de public private interface onder meer als founding CEO bij EIT Food en als lid van de raad van toezicht bij HAS en Universiteit Twente en Open Universiteit.

N. (Nancy) Mac Gillavry

1973

Lid Raad van Commissarissen / Voorzitter Auditcommissie

Nancy Mac Gillavry studeerde Economie en Business Administration aan Tilburg University en werkt sinds 2007 bij ASML in Veldhoven. Sinds oktober 2021 is ze verantwoordelijk voor optics Sourcing & Supply. In eerdere functies was ze onder andere verantwoordelijk voor de wereldwijde Non-Product Related inkoop, de financiële verslaglegging van ASML en rapportages op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen en Risk and Business Assurance. Voordat ze bij ASML begon, werkte Mac Gillavry in diverse finance functies bij PricewaterhouseCoopers (1998-2004) en Océ (2004-2007). Daarnaast is Nancy Mac Gillavry bestuurslid van het Ronald McDonald huis in Veldhoven.

E. (Esther) Raats-Coster

1969

Lid Raad van Commissarissen / Lid Auditcommissie

Esther Raats-Coster is toezichthouder, bestuurder én ondernemer. Haar succesvolle ondernemerschap leidde in 2006 tot verkiezing als Zakenvrouw van het jaar. Na de verkoop van haar internationale bedrijf besloot ze haar ervaring breder in te zetten en bekleedde ze diverse functies in de bestuurlijke wereld. Onder andere als voorzitter van de vereniging Platform Zelfstandig Ondernemers (PZO) en lid van de Sociaal Economische Raad (SER). Tevens was Raats-Coster van 2009 tot 2012 directeur van Stichting Talent naar de Top. Ze is nu onder meer actief als Voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank Groene Hart, Voorzitter Rabobank Kringraad Leiden Haaglanden, Voorzitter Hospice & Thuis Issoria, Lid bestuur Vereniging Achmea, lid Raad van Commissarissen van Spaendonck Groep en Voorzitter Raad van Commissarissen Westermee Wind Holding.

R. (Ronald) Slaats

1961

Lid Raad van Commissarissen / Lid Remuneratiecommissie

Ronald Slaats was tussen 1986 en 2013 werkzaam bij De lage Landen, een wereldwijd opererende organisatie in 'high-quality asset-based' financieringsproducten. Bij DLL heeft hij diverse functies in Europa en Amerika gehad, waarna hij vanuit Nederland de rol van CCO en CEO bekleedde. In 2014 maakte Slaats de overstap naar De Meeuw Holding BV, waar hij verantwoordelijk was als CEO. Ronald Slaats is actief in diverse bestuurs- en adviesfuncties. Hij is lid van de Raad van Commissarissen van Eindhoven Venture Capital Fund en van de Raad van Advies van Legro. Daarnaast is Slaats voorzitter VNO/NCW kring Eindhoven e.o. en voorzitter Stichting Samen voor Eindhoven

4.6 Bijlage 6 Biografieën raad van bestuur

B.L.J.M. (Brigit) van Dijk - van de Reijt (1968)

Algemeen directeur

Brigit van Dijk - van de Reijt heeft meer dan 20 jaar ervaring in zowel de publieke als private sector. Daarbij deed ze ruime ervaring op in het investeren in particuliere bedrijven in groeimarkten in Latijns-Amerika, Afrika en Azië in verschillende sectoren. De laatste jaren legde zij zich toe op impact investeren met innovatie en duurzaamheid als speerpunten. Eerder werkte Brigit van Dijk - van de Reijt als partner bij internationale investeringsfondsen vanuit o.a. Londen en Singapore.

Tussen 1999 en 2007 was Brigit van Dijk - van de Reijt directeur Private Equity bij FMO, de Nederlandse Financieringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden. Ze begon haar carrière bij ABN AMRO Bank, Corporate Investments.

Brigit van Dijk - van de Reijt heeft een Master of Science in macro-economie aan de Universiteit van Amsterdam.

- Lid Raad van Toezicht IDH Farmit Fund
- Lid Raad van Advies van Fontys Hogeschool Economie en Communicatie
- Lid Raad van Toezicht Netherlands-African Business Council
- Lid SAR TNO Unit Industry
- Lid RvT EastWestSeed Knowledge Transfer

4.7 Bijlage 7 GRI Content Index

Standard	Disclosure	Referentie Jaarverslag 2021
GRI 102: GENERAL DISCLOSURES 2016		
1. Organizational profile		
102-1	Name of the organization	Brabantse Ontwikkelings Maatschappij Over dit jaarverslag - p.41 Over de BOM - p.26
102-2	Activities, brands, products, and services	Organisatieprofiel - p.26 Missie - p.20
102-3	Location of the organization's headquarters	Goirleseweg 15, 5026 PB TILBURG Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2021, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p. 47
102-4	Number of countries operating	Organisatieprofiel - p.26
102-5	Nature of ownership and legal form	Organisatieprofiel - p.26
102-6	Markets served	Organisatieprofiel - p.26 Missie - p.19
102-7	Scale of the reporting organization	Jaar in het kort - p.2 Organisatie en medewerkers - p.33 Geconsolideerde balans per 31 december 2021 - p.43 Geconsolideerde resultatenrekening over 2021 - p.45
102-8	Information on employees and other workers	Organisatie en medewerkers - p.33
102-9	Supply chain	Waardeketen - p.21 Rol in keten - p.27
102-10	Significant changes to the organization and its supply chain	Geen significante wijzigingen in 2021
102-11	Precautionary Principle or approach	Een duurzame BOM - p.34 Een vitale BOM - p.35 Rol in keten - p.27 Risicomanagement - p.31
102-12	External initiatives	Corporate governance - p.38 Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.41
102-13	Memberships of associations	Internationaliseren - p.23
2. Strategy		
102-14	Statement from senior decision-maker	Voorwoord raad van bestuur - p.4
3. Ethics and integrity		
102-16	Values, principles, standards, and norms of behavior	Organisatie en medewerkers - p.33 Rol in keten (Ketenverantwoordelijkheid als dienstverlener) - p.27 Corporate governance - p.38
4. Governance		
102-18	Governance structure	Interne rollen en verantwoordelijkheden - p.27 Managementaanpak - p.28 Bericht van de raad van commissarissen - p.36 Bestuur en bezoldiging - p.38
5. Stakeholder Engagement		

102-40	List of stakeholder groups	Stakeholders - p.29 Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.104
102-41	Collective bargaining agreements	Dit is niet van toepassing op ons personeel
102-42	Identifying and selecting stakeholders	Stakeholders - p.29 Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.104
102-43	Approach to stakeholder engagement	Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.104
102-44	Key topics and concerns raised	Bijlage 2 Stakeholder-dialoog - p.104
6. Reporting practice		
102-45	Entities included in the consolidated financial statements	Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.41 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2021, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p.47
102-46	Defining report content and topic Boundaries	Materiële onderwerpen - p.28 Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.41
102-47	List of material topics	Materiële onderwerpen - p.28 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
102-48	Restatements of information	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2020, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling (Vergelijkende cijfers) - p.47 Controle - p.97
102-49	Changes in reporting	Geen significante wijzigingen in 2021
102-50	Reporting period	Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.41
102-51	Date of most recent report	17 juni 2021
102-52	Reporting cycle	Jaarlijks
102-53	Contact point for questions regarding the report	Over dit jaarverslag - p.41
102-54	Claims of reporting in accordance with the GRI Standards	Rapportagegrondslagen en reikwijdte - p.41
102-55	GRI content index	Bijlage 7 GRI Content Index - p.111
102-56	External assurance	Externe accountant - p.97 Controle - p.97 Overige gegevens (Controleverklaring van onafhankelijke accountant) - p.97
2. Materiële onderwerpen die de BOM rapporteert conform GRI		Referentie
Financiering (GRI 201: Economic performance)		
103-1/2/3	DMA	Jaar in het kort (Investeren) - p.2 Materiële onderwerpen - p.28 Strategie - p.20 Waardeketen - p.21 Investeren - p.22
201-1	Direct economic value generated or distributed	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2021, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p.47
3. Materiële onderwerpen volgens eigen indicatoren gerapporteerd		Referentie

Maatschappelijke impact		Jaar in het kort - p.2 Materiële onderwerpen - p.28 Strategie - p.20 Waardeketen - p.21 Een duurzame BOM - p.34 Managementaanpak - p.28 Controle - p.97 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Bedrijven in BO-portfolio die met product/dienst bijdrage leveren aan een maatschappelijke opgave	4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
Samenwerking		Jaar in het kort - p. 2 Organisatieprofiel - p.26 Missie - p.20 Materiële onderwerpen - p.28 Strategie - p.20 Managementaanpak - p.28 Controle - p.97 Ontwikkelen - p.22 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Aantal projecten opgezet in ecosysteemontwikkeling met consortia van twee of meer betrokken partijen	
Kennisintensivering		Jaar in het kort - p.2 Organisatieprofiel - p.26 Missie - p.20 Materiële onderwerpen - p.28 Trends en ontwikkelingen - p.6 Strategie - p.20 Managementaanpak - p.28 Controle - p.97 2.1 Ontwikkelen - p.22 3.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2021, grondslagen voor waardering & resultaatbepaling - p.47 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Percentage van de gevestigde FDI projecten met een R&D activiteit	4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
Internationalisering en concurrentiekracht		2020 in cijfers - p.2 Materiële onderwerpen - p.28 Strategie - p.20 Managementaanpak - p.28 Controle - p.97 Internationaliseren - p.23 4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102
103-1/2/3	DMA	
Own indicator	Aantal buitenlandse bedrijven in Brabant gevestigd	4.1 Bijlage 1 Samenhangtabel Materiële onderwerpen en KPI's - p.102

Klanttevredenheid		Jaar in het kort - p.2
		Jaar in het kort - p.2
		Materiële onderwerpen - p.28
		Managementaanpak - p.28
103-1/2/3	DMA	Controle - p.97
	Aantal buitenlandse bedrijven in Brabant	
Own indicator	gevestigd	Jaar in het kort - p.2

4.8 Bijlage 8 Gebruikte begrippen en termen

AV Algemene Vergadering (van aandeelhouders)
BD Business Development
BIC Brainport Industrie Campus
BIPF Business Innovation Program Food
BOM Brabantse Ontwikkelings Maatschappij
COL Corona-OverbruggingsLening
CRM Customer Relationship Management
CRP Corona Rebuild Program
EFB Energiefonds Brabant
ESCo Energy Service Company
ESO (BOM) Ecosysteemontwikkeling
FDI Foreign Direct Investment
FI Foreign Investments
FTE Full Time Equivalent
GRI Global Reporting Initiative
GS College van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant
HR Human resources
HTSM High Tech Systemen en Materialen
IC Investeringscommissie
ICT Informatie- en Communicatie Technologie
IIRC International Integrated Reporting Council
ILO International Labour Organization
IRP Investor Readiness Program
IT (BOM) International Trade
JADS Jheronimus Academy of Data Science
KPI Key Performance Indicator, prestatie-indicator
LS&HF Life Sciences & Health Fund
MJP Meerjarenplan
MKB Midden- en kleinbedrijf
MRP Market Readiness Program
MVO Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NFIA Netherlands Foreign Investment Agency
PNB Provincie Noord-Brabant
RVO Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RVC Raad van Commissarissen
SDG Sustainable Development Goal
WNT Wet Normering Topinkomens

Our story continues online ...

Meer inzicht in onze actuele prestaties vindt u
op de reporting portal van BOM:

prestaties.bom.nl

